

Handläggare
Ingrid Olsson, Monika Lind,
Peter Fahlander

Till
Utbildningsnämnden
2023-02-23

Verksamhetsberättelse 2022 för utbildningsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse 2022 för utbildningsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden ansöker om budgetjustering om 40,5 mnkr för utbetalade bidrag till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 1.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Klicka eller tryck här för att ange text.

Verksamhetsberättelse 2022 för utbildningsnämnden	1
Förvaltningens förslag till beslut	1
Sammanfattning	1
Sammanfattande analys	3
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	9
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	61
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	74
Särskilda redovisningar	94
Agenda 2030	94
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	98
Systematiskt kvalitetsarbete	100
Redovisning av synpunkter och klagomål	101
Övrigt	105
Uppföljning av ekonomi	109
Bilagor	125

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som genomförts under året bidragit till att nå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål helt eller delvis, och att arbetet har genomförts i enlighet med verksamhetsplanen för 2022.

Inriktningsmål 1; En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet sammantaget delvis uppnås. Bedömningen grundar sig på att de aktiviteter som angavs i verksamhetsplanen har genomförts under året. En stor del av de mål som sattes upp i verksamhetsplanen har också helt eller delvis uppfyllts, även om det finns avvikelser.

För att styra stadens verksamheter mot inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt fyra mål som är relevanta för utbildningsnämnden:

I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt.

Förvaltningen har bidragit till måluppfyllelsen genom att tillhandahålla platser för ferie- och Stockholmsjobb där målen uppnås med god marginal. Antal tillhandahållna praktikplatser understiger uppsatta mål, beroende på att efterfrågan understeg årsmålet. Det antal platser som har erbjudits motsvarar lärosätenas behov. Att målet för antal feriejobb inte riktigt uppnåddes förklaras av sena avhopp.

Exempel på aktiviteter som bidragit till måluppfyllelsen är förvaltningens samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla stödet för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller gå ut med ofullständiga betyg. Det har gjorts genom en rad projekt som alla syftar till att stärka ungdomarna och motivera till fortsatta studier eller arbete. Bland annat har metoder och arbetssätt utvecklats under året inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret.

Förvaltningen har bidragit med stöd och vägledning för att fler unga ska studera. Bland annat har studie- och yrkesvägledare träffat och stöttat unga utan studieplats. Stockholmare med omfattande behov av individuell anpassning har fått särskilt stöd. Placerade barn och unga som lämnar samhällsvård har fått särskilt stöd i projekt Skolsamordnare för placerade barn och unga.

Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt utifrån det uppdrag utbildningsnämnden har. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen

har genomfört uppdragen i verksamhetsplanen för att ge stöd till skolornas arbete med säkerhet, informationssäkerhet och arbete mot välfärdsbrott.

Under 2022 har stöd och utbildningar prioriterats till skolor för att stärka kompetensen inom krisledning och arbete mot pågående dödligt våld, för en narkotikafri skolmiljö och för att förhindra inbrott.

Nya anvisningar för hantering av personuppgifter i kommunikationsverktyg och dokument/datafiler har kommunicerats för att stärka arbetet med informationssäkerhet. Arbeta har också inletts med lokala anvisningar för informationssäkerhet och med att beskriva processen för hantering av större incidenter.

Förvaltningen har under 2022 arbetat med att stärka utbildningsnämndens motståndskraft mot fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet. Riktade kontroller har genomförts mot oseriösa huvudmän. Tillsynsarbetet av fristående förskolor har utvecklats.

I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppnås. Bedömningen grundar sig på genomförda aktiviteter från verksamhetsplan 2022. En stor del av de mål som sattes upp i verksamhetsplanen har också helt eller delvis uppfyllts, även om det finns avvikelser.

Eftersom nämnden inte ansvarar för drift inom *förskolan* bedöms måluppfyllelsen utifrån de aktiviteter som genomförts centralt för att ge stöd till förskoleverksamheten i staden, främst till stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen har under året utvecklat samverkan och stöd i frågor som är gemensamma för förskolan. I den stadsövergripande Förskolerapporten har viktiga utvecklingsområden för att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola lyfts fram.

Förvaltningen har samverkat med stadsdelsförvaltningarna i olika forum och bidragit med att följa upp det språkutvecklande arbetet i förskolan. Fokus har varit på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden med hög andel flerspråkiga barn. Även personalens språkliga kompetens har lyfts.

I samråd med stadsdelsförvaltningarna har utbildningsförvaltningen analyserat kompetensutvecklingsbehoven och samordnar kompetensutveckling för personal i förskolan. Ett ledarskapsprogram för blivande chefer har genomförts i form av en pilot under hösten 2022 som fortsätter 2023.

Kunskapsmålen som formulerats i verksamhetsplan 2022 för *grundskolan* har delvis uppnåtts

under året. Betygsresultaten (årskurs 9) har legat på ungefär samma nivå i stadens skolor sedan 2018. De senaste åren utmärker sig en positiv utveckling på skolorna i Järva. Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor även om den minskat något de två senaste åren. Spridningen är för närvarande den minsta under den senaste tioårsperioden. Trenden för betygsresultaten i årskurs 6 är nedåtgående sedan 2016, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet.

Kvalitetsutvecklingen i stadens skolor har varit positiv inom flera områden. De flesta elever trivs och känner sig trygga. Det finns ett fortsatt behov av riktade insatser till elever med utländsk bakgrund och specifika insatser till skolor i socioekonomiskt belastade områden och resurssvaga elever.

För att uppfylla elevhälsans uppdrag har skolor arbetat med att göra lärmiljöer mer tillgängliga utifrån elevernas behov. Arbetet har omfattat det fysiska, pedagogiska och sociala perspektivet. Skolor har erbjudits stöd för att möta behov och anpassa lärmiljön utifrån en enskild elevs behov. En majoritet av de elever som behövt anpassningar har haft neuropsykiatriska funktionsnedläggningar.

Andra exempel på områden som haft betydelse för måluppfyllelsen är elevhälsans utvecklade arbete för att stärka den psykiska hälsan och arbetet med barn och ungdomar med behov av stöd. För att hjälpa elever att nå kunskapskraven har också lovskola erbjudits i ett flertal skolor liksom läxhjälp. För att nyanlända elever i stadens skolor ska erbjudas en mer likvärdig utbildning har förvaltningen bidragit med kompetensutveckling för skollära och personal.

I den kommunala ***gymnasieskolan*** uppnåddes målet i verksamhetsplan 2022 när det gäller hur stor del av eleverna som slutför sin utbildning inom tre år med examen. Ett exempel på avvikelse är att andelen av eleverna som får en examen på yrkesprogrammen har minskat jämfört med tidigare år. Med resultat som totalt sett ligger i linje med tidigare år görs bedömningen att stadens gymnasieskolor klarade utmaningarna under pandemin bra.

För att nå målen har förvaltningen arbetat aktivt med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatuppföljningen har fördjupats. Resultaten analyseras på skolnivå och utvecklingsbehov lyfts till en aggregerad nivå.

Kunskaps- och undervisningsuppdraget i gymnasiesärskolan har utvecklats i projektform för lärande, undervisning och ökad likvärdighet mellan skolor.

I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt.

Bedömningen grundar sig på förvaltningens samverkan med bland annat stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen, polisen och regionen. Samverkan har bland annat bidragit till att utveckla stödet till barn och familjer i riskzon och behov av insatser, en obruten skolgång för placerade barn och ungdomar och stöd till elever med upprepade eller längre frånvaro.

Inriktningsmål 2; En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet sammantaget uppnås delvis. Bedömningen grundar sig på att de aktiviteter som fastställdes i verksamhetsplan 2022 i huvudsak har genomförts. För att styra stadens verksamheter mot inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt fem mål som är relevanta för utbildningsnämnden. Målen under verksamhetsområdet Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö har dock inte uppnåtts.

Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter från verksamhetsplan 2022 som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Av stor betydelse för måluppfyllelsen är arbetet med entreprenöriellt lärande och Ung Företagsamhet som i huvudsak engagerar elever i gymnasieskolan. Över 4 000 elever i gymnasieskolor i staden driver företag inom Ung Företagsamhet.

Förvaltningen har också haft en god dialog med upphandlande leverantörer och branschorganisationer, som är en viktig del i arbetet för ett gott näringslivsklimat.

Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Inom verksamhetsområdet har förvaltningen fokuserat på en resurseffektiv lokalplanering och skolutbyggnad. Tillgänglighet har beaktats i alla byggprojekt och enkelt avhjälpade hinder har åtgärdats i skolans publika lokaler.

Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig främst i de miljökrav som har ställts i upphandlingar där transporter ingår.

Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Samarbetet med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen har fortsatt i syfte att ha en tydlig ansvarsfördelning för tillgängliggörande av skollokaler för föreningslivet.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att möjliggöra bokning av skolidrottshallar utanför skoltid. Antalet bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid har ökat kraftigt.

Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Förvaltningen bedömer att fullmäktiges mål för verksamhetsområdet inte uppfylls under året. Bedömningen grundar sig på att målen i verksamhetsplanen inte uppnåtts när det gäller matavfallsinsamling, inköpta ekologiska livsmedel och klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider. För att bidra till målet har förvaltningen genomfört en rad åtgärder, främst kopplade till olika upphandlingar. Uppföljning av utfallet för andel ekologiska livsmedel samt koldioxidpåverkan från livsmedel har genomförts fyra gånger under året. Skolorna har erbjudits omfattande stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningar samt uppföljning.

Inriktningsmål 3; En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på årets ekonomiska utfall och på förvaltningens strategiska insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling för samtliga yrkeskategorier i skolan.

För att styra stadens verksamheter mot inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt två mål som är relevanta för utbildningsnämnden:

Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Förvaltningen bedömer kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt.

Nämnden redovisar ett överskott om 241,0 mnkr före fondförändring och ett överskott om 220,1 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar överskott och ökar sina fonder med 20,9 mnkr. Totalt sett för hela nämnden är kostnaderna cirka 38 mnkr högre än budgeterat och intäkterna 278,6 mnkr högre än budgeterat, där avvikelsen gällande intäkter främst beror på ej budgeterade intäkter avseende statsbidrag.

Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Resultaten för sjukfrånvaro närmar sig årsmålet. Medarbetarnas aktiva medskapandeindex och index för bra arbetsgivare ligger också mycket nära årsmålen.

Bedömningen grundar sig bland annat på förvaltningens strategiska insatser för att säkra kompetensförsörjningen för samtliga yrkeskategorier i skolan. Arbetet för att kartlägga olegitimerade lärare i stadens skolor har också bidragit genom att förvaltningen kunnat rikta information om möjliga vägar till lärarlegitimation.

Ett annat exempel på arbete som stärker måluppfyllelsen är förvaltningens arbete för att möjliggöra utvecklingsmöjligheter för lärare på stadens skolor. Karriärmöjligheter erbjuds genom befattningar som utvecklingslärare, förstelärare och lärare med lektorat, som omfattar ungefär tolv procent av stadens anställda lärare.

Måluppfyllelsen mäts också genom förvaltningens uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Årets uppföljning visar att det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och arbetet med aktiva åtgärder i stort fungerar väl.

Upphandlingar för att tillgodose skolornas behov av varor och tjänster där centrala ramavtal saknas har genomförts eller påbörjats under året. Förvaltningen har bidragit med resurser i ett flertal av serviceförvaltningens centrala och gemensamma upphandlingar. Nämndens riktlinjer för direktupphandling har reviderats.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet sammantaget delvis uppnås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt.

Feriejobb och praktikplatser

Efterfrågan på platser i verksamhetsförlagd utbildning varierar från år till år då det är olika stora grupper som genomför sin VFU-period vid lärosätena. Antalet placeringar för 2022 ligger under uppsatta mål, men i linje med lärosätenas önskemål och behov. Arbetet med verksamhetsförlagd utbildning beskrivs närmare under rubrik 3.2.1.

Stadens förvaltningar och bolag har gemensamt i uppdrag att verka för att så många ungdomar som möjligt ska få ett feriejobb. Grundskolor, gymnasieskolor och central förvaltning har bidragit med 437 platser och årsmålet på 385 är uppnått med god marginal.

Utbildningsförvaltningen har fördelat 78 feriejobb (40 flickor och 38 pojkar) i egen regi. Alla platser har inte tillsatts på grund av sena avhopp och att tiden var för kort för att hinna erbjuda platsen till någon annan. Möjligheten att erbjuda platser med kort varsel i förvaltningens verksamheter är begränsad då många platser kräver ett utdrag från belastningsregistret.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb	437			393	385 st	Tas fram av nämnd	VB 2022
● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	88			70	70 st	Tas fram av nämnd	VB 2022
◆ Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 298			3 298	3 500	Tas fram av nämnd	VB 2022
◆ Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	78	38	40	80 st	80 st	9 000 st	VB 2022

Nämndmål: Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen**Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)**

Förvaltningen samverkar med arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla arbetssätt och metoder till stöd för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller gå ut med ofullständiga betyg. Insatserna bedrivs inom ramen för utvecklingsarbetet inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Under pandemiåren sjönk antalet ungdomar som omfattades av KAA. Under 2022 var antalet tillbaka på samma nivå som före pandemin och dessutom har antalet ungdomar som tagit del av insatserna inom KAA ökat. Under 2022 kontaktades 5 152 ungdomar, varav 54,5 procent nåddes (2021; 49 procent). Ökningen är störst i Hässelby-Vällingby, innerstadens stadsdelar samt stadsdelarna på Järva.

Totalt var 983 ungdomar inskrivna (2021; 933 ungdomar) i KAA. Den största ökningen av inskrivna och nyinskrivna återfinns i Järvaområdet, både i Rinkeby-Kista och i Spånga-Tensta. Detta kan kopplas till arbetet med metodutveckling och förstärkning av arbetet som genomförts inom ramen för projektet Utvecklat stöd för unga.

Under året avslutades 651 ungdomar (2021; 659) inom KAA. Antalet som gick vidare till studier är i princip oförändrat (49,9 procent) medan 140 personer gick vidare till arbete. Det är en ökning med 39 personer jämfört med föregående år.

ESF-projektet Utvecklat stöd för unga

Under 2020 beviljades arbetsmarknadsförvaltningen finansiering från Europeiska socialfonden (ESF) för ungdomsprojektet Utvecklat stöd för unga. Projektet påbörjades i februari 2021 och genomförs i samverkan med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Andra verksamheter som deltagit är grundskolor och gymnasieskolor, Arbetsförmedlingen, fastighetsbolag, polisen och lokala föreningar.

Projektet förstärker stödet för unga mellan 16–29 år, som är inskrivna på Jobbtorg Stockholm inom KAA. Ett flertal motivationshöjande aktiviteter har tagits fram, som komplement till ordinarie utbud.

Antalet deltagare i projektet har ökat i jämförelse med 2021. Resultat från en deltagarenkät visar att majoriteten är nöjda med stödet som erbjudits. De flesta anger att stödet ökar deras dagliga motivation samt bidrar till att motivera vidare till studier eller arbete. Slutgiltiga projektresultat tas fram i samband med projektavslut och slutkonferens i januari 2023. Implementering av projektresultaten är under planering.

Projektet Studiesluss

För att bredda utbudet och stödet mot studier har stadens sociala investeringsfond beviljat arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen projektmedel för projekt Studiesluss. Projektet pågår till våren 2023.

94 ungdomar av totalt 122 har fått skolplats. Projektet har samverkat med 23 olika skolor i arbetet med övergång till skola. Projektet har utvecklat ett nära samarbete med ESS-gymnasiet för att öva ungdomar på att närma sig skolan i mindre steg. För att utveckla samverkan kring de ungdomar som inte kommer att gå vidare till studier efter grundskolan har projektet besökt grundskolor på Järvaområdet. Arbets sättet ska utökas till fler skolor under våren. Projektet avslutas i mars 2023 och implementeringsarbete pågår.

Projektet Elevstöd unga

Elevstöd unga är ett metodutvecklande samverkansprojekt med arbetsmarknadsförvaltningen för att fler kortutbildade unga ska påbörja och fullfölja studier via vuxenutbildningen. Projektet finansieras av stadens sociala investeringsfond och pågår till mars 2025.

Under hösten har en kartläggning genomförts för att undersöka vad elever på introduktionsprogram behöver för att påbörja och klara vuxenstudier. Kartläggningen visade att samtliga gymnasieskolor önskar mer stöd i att vägleda eleverna till vuxenstudier och att deras elever skulle gynnas av att vuxenutbildningen erbjöd mer insatser inom elevhälsa, ett individanpassat stöd samt att varje elev blev erbjuden en mentor under studietiden. Resultatet från kartläggningen ligger till grund för projektets fortsatta arbete med målgruppen.

Projektet Bron

Projektet Bron har letts av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och avslutades i december 2022. Fokus har varit att tillsammans med respektive gymnasiesärskola erbjuda stöd till alla elever som vill pröva ett arbete eller studier efter att de har avslutat gymnasiesärskolan. Projektet har samarbetat med de gymnasiesärskolor som erbjuder nationella program.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit fram en implementeringsplan för Bron och verksamheten kommer att organiseras på ett av stadens Jobbtorg. Dessutom har en

samverkansöverenskommelse tagits fram i syfte att reglera samverkan mellan Bron och respektive gymnasiesärskola. Beslut har fattats om att inrätta en styrgrupp som leds av arbetsmarknadsförvaltningen och där utbildningsförvaltningen bidrar i det fortsatta arbetet för att stärka övergången till arbete eller fortsatta studier för målgruppen som avslutar gymnasiesärskolan.

Stöd och vägledning för att fler unga ska studera

Under år 2022 har studie- och yrkesvägledare fortsatt möta unga utan studieplats samt samarbetspartners, digitalt och i fysiska möten. 104 unga utan studieplats (2021: 102; 2020: 103; 2019: 96) har beviljats dispens till komvux och anmälts till insatsen Ungvux.

Särskilda utbildningsplatser

För att kunna erbjuda elever en utbildningsplats under läsårets gång anordnas särskilda utbildningsplatser, så kallade slussplatser, i några av stadens gymnasieskolor. Läsåret 2022/2023 anordnas särskilda utbildningsplatser på introduktionsprogrammen individuellt alternativ, yrkesintroduktion och språkintrouktion på nio gymnasieskolor. Platserna är inte sökbara och under läsåret tillämpas kontinuerlig antagning.

Individuellt alternativ flexibelt lärande

Individuellt alternativ flexibelt lärande är ett program för stockholmare som är behöriga till högskoleförberedande program och har omfattande behov av individuella anpassningar för att lyckas med studierna. Antagning sker kontinuerligt under läsåret och programmet är inte sökbart under den ordinarie antagningen.

Programmet erbjuds på Thorildsplans gymnasium och Norra Reals gymnasium. Totalt erbjuds 45 platser, varav 20 platser på Thorildsplans gymnasium och 25 platser på Norra Reals gymnasium.

Under höstterminen 2022 har totalt 9 elever blivit antagna till insatsen (höstterminen 2021: 8, höstterminen 2020: 9). Totalt är 36 elever inskrivna (höstterminen 2021: 34, höstterminen 2020:24), varav 21 elever på Thorildsplans gymnasium och 15 elever på Norra Reals gymnasium.

Projektet Skolsamordnare för placerade barn och unga

Skolsamordnare för placerade barn och unga är ett projekt finansierat av stadens sociala investeringsfond som socialförvaltningen ansvarar för i samverkan med utbildningsförvaltningen och sex av stadens stadsdelsförvaltningar: Södermalm, Hägersten-Älvsjö, Skarpnäck, Farsta, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Projektet startade i juni 2022 och avslutas under 2025.

Målet är att barn och unga som lämnar samhällsvård uppnår gymnasiebehörighet i grundskolan och att placerade unga fullföljer sin gymnasieutbildning.

Projektarbetet har genomförts i enlighet med planen. Det krävs utveckling och långsiktigt arbete inom både socialtjänsten och skolan för att tillgodose att placerade barn och unga ska få en god skolgång och nå målen.

Implementering förstudie Skolavhopp Järva

Förstudien Skolavhopp Järva, som genomfördes i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och finansierades av Europeiska socialfonden, avslutades i november 2021. Under våren 2022 genomfördes workshoppar med medarbetare från utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningarna med syfte att utreda de utvecklingsområden som lyftes inom förstudien.

En kartläggning av pågående insatser och projekt inom utbildnings-, arbetsmarknads- och socialförvaltningarna har genomförts. En sammanställning av resultatet tas fram för att synliggöra de olika insatserna och det gemensamma arbetet som krävs för att förbättra övergångsarbetet för stadens grundskoleelever.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt utifrån det uppdrag utbildningsnämnden har.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishanteringen av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.2.0 Skolan är en trygg och säker plats för elever och medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Förebyggande säkerhetsarbete och krishantering organiseras så att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

Stöd till skolornas arbete med säkerhet och trygghet

Under 2022 har stöd och utbildningar prioriterats till skolorna i syfte att stärka kompetensen inom krisledning och arbete mot pågående dödligt våld, för en narkotikafri skolmiljö och för att förhindra inbrott.

Förvaltningen har under året genomfört ett stort antal skolbesök kring pågående dödligt våld (PDV) och skolornas krisledningsarbete. Övningar och utbildningar inom PDV har tagits fram som ett stöd för skolorna och över 100 skolor har fått föreläsningar om PDV under 2022. En digital föreläsning samt APT-material har tagits fram och förvaltningen har medverkat till en nationell vägledning om ”Arbete mot våldshandlingar med stora konsekvenser i skolan” tillsammans med Skolverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och polismyndigheten. Trygghetsappen CoSafe Skolsäkerhet för grundskolor och gymnasium har köpts in och implementerats på samtliga skolor.

Arbetet för att skapa en god säkerhetskultur har fortsatt under 2022 liksom utbildningsinsatser för att förhindra inbrott på skolorna. Under 2022 har inbrotten minskat med 70 procent jämfört med tidigare år.

Andra fokusområden 2022 har varit arbetet för en narkotikafri skolmiljö och att försvåra rekrytering av unga till kriminell verksamhet. Förvaltningen beviljades medel för trygghetsskapande åtgärder som bland annat använts till insatser för att minska narkotikahandling och narkotikahandel i skolmiljön.

Andra trygghetsskapande åtgärder har utförts på nio skolor under 2022. Dessa har främst avsett belysningsåtgärder i utemiljön.

Förvaltningen har efter beslut i nämnden 2022 implementerat ”anvisningar om kamerabevakning i skolan” med tillhörande stödmaterial och utbildningar.

Under hösten 2022 har förvaltningen genomfört ett RSA-arbete (Risk- och sårbarhetsarbete) med fokus på att kunna upprätthålla kontinuitet i samhällsviktig verksamhet i en krissituation.

Förvaltningen har samarbetat med S:t Erik Försäkring för att ge skolorna stöd och ersättning vid egendomsskador. Brandsäkerhetsarbetet har under 2022 genomförts i samverkan med SISAB.

Informationssäkerhet, dataskydd och integritet

Förvaltningen har antagit och kommunicerat nya anvisningar för hantering av personuppgifter i kommunikationsverktyg och dokument/datafiler. Anvisningarna är en del i att stärka arbetet med informationssäkerhet och också en av åtgärderna i förvaltningens plan för hantering av

molntjänster. Åtgärderna i planen har hanterats gemensamt för förvaltningarna för de pedagogiska verksamheterna och tillsammans med stadsledningskontoret.

Arbetet med riskhantering, informationsklassning och riskanalyser pågår enligt plan. Flera it-säkerhetsåtgärder har införts under senare delen av året för att minska säkerhetsrisker samt för att hjälpa användare att hantera information korrekt. Förvaltningen informerar skolorna kontinuerligt om arbetet.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med lokala anvisningar för informationssäkerhet samt att slutföra processbeskrivning för hantering av större incidenter. Förvaltningen har under året startat ett projekt för att skapa en processbaserad registerförteckning. Under året har sex incidenter anmälts till tillsynsmyndigheten (Integritetsskyddsmyndigheten). Förvaltningen har följt upp alla incidenter och genomfört åtgärder. Där det är möjligt har tekniska åtgärder genomförts så att incidenterna inte upprepas. Förvaltningen har därtill arbetat med att utveckla processer och strukturer för att långsiktigt hantera incidenter.

Bilaga 12 innehåller en årsrapport över dataskyddsarbetet.

Arbete mot välfärdsbrott

Förvaltningen har under 2022 arbetat med att stärka utbildningsnämndens motståndskraft mot fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet.

Kontroll av ersättning till andra skolhuvudmän

För att stävja fusk och oegentligheter har förvaltningen under 2022 tagit fram en lägesbild. Samverkan och nätverksarbete med andra myndigheter har intensifierats under året.

Arbetet har under året i stor utsträckning inriktats på avvikelsetredningar, i syfte att upptäcka och motverka välfärdsbrott. Med stöd av lägesbilden har särskilt fokus legat på ökade och riktade kontroller mot oseriösa huvudmän. Inriktningen har resulterat i flera polisanmälningar och återkrav.

Kontroll av huvudmän för fristående förskolor

Förvaltningen har under året utvecklat sitt tillsynsarbete av fristående förskolor, både avseende verksamheten och ekonomiska förutsättningar och lämplighet. Verktyg för att lättare bedöma huvudmännens ekonomi och lämplighet har tagits fram där även kontroll mot polisens belastningsregister ingår. Ett ökat samarbete inom utbildningsförvaltningen bidrar till en mer effektiv granskning av huvudmännen. Förvaltningen har inlett ett samarbete med Skolinspektionen i syfte att förhindra att oseriösa huvudmän bedriver utbildningsverksamhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Nämndmål: 1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Förvaltningen har under året arbetat med samverkan och stöd till stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för förskolan och fokuserat på att utveckla detta.

Förskolerapporten har lyft fram viktiga utvecklingsområden så att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola.

Förvaltningen har säkerställt likvärdig information över staden och även varit ett stöd i pandemin och Ukraina-informationen för de kommunala förskolorna. Information har också lagts ut på stadens webbplats för de fristående anordnarna. De samverkansforum som förvaltningen ansvarar för har genomförts kontinuerligt under året. Förvaltningen anser att de aktiviteter, insatser och uppdrag som har genomförts bidrar till huvudmännens kompetensförsörjning, kompetensutveckling och systematiska kvalitetsarbete.

Tillsynen av fristående förskolor har sedan i maj återgått till att i huvudsak genomföras fysiskt men med möjlighet till digitala intervjuer då det bedöms vara fördelaktigt. Bedömningen är att pandemin inte längre påverkar arbetet med myndighetsutövning.

Förskolerapporten

Förvaltningen tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport med lägesbeskrivning och analys av utvecklingen, både för egen regi och fristående förskola. Förskolerapport 2021 godkändes av utbildningsnämnden i april 2022 och Förskolerapport 2022 färdigställs under våren 2023.

Förvaltningen har fortsatt utvecklat arbetssättet med beredningsforum (för stadsdelsförvaltningarnas strategier) och underlagen till förskolerapporten i syfte att synliggöra kvalitetsarbete, samla in uppföljande och jämförbara underlag samt att organisera för gemensamt lärande och fördjupa utvecklingsfrågorna. Anvisningarna och rapporten har utvecklats utifrån utvärderingens resultat. Fokus i anvisningar utgår ifrån lokalt och nationellt angelägna områden. Den senaste rapporten visar att det är viktigt att höja personalens utbildningsnivå i allmänhet. Det är angeläget att utveckla utbildningsinsatserna, i synnerhet för medarbetare

utan utbildning för arbete med barn. Rapporten visar också på behovet att fortsätta utveckla bilden av kvalitet i stadens förskola.

Samverkan och kommunikation

Samverkan och kommunikation med stadsdelsförvaltningarna har bland annat skett genom olika samverkansforum och nyhetsbrev. Under året har förvaltningen anordnat en rad olika forum för chefer, köhandläggare och strateger inom stadsdelsförvaltningarnas förskoleorganisation. Arbetet med att utveckla formerna för samverkan med stadsdelsförvaltningarna har pågått under året.

Förvaltningens uppdrag att ansvara för information till stadsdelsförvaltningarna kring pandemin är avslutat. Information relaterad till konsekvenser av kriget i Ukraina har kontinuerligt skickats ut under året.

Samverkan med fristående huvudmän sker huvudsakligen genom nyhetsbrev och branschråd. Under året har två branschråd genomförts. Den tidigare referensgruppen för fristående förskolor som genomförts i anslutning till branschråd har inte haft några möten under 2022. Förvaltningen har genomfört ett dialogmöte med föreningen för privata familjedaghem mot bakgrund av förändringar i lagstiftningen för pedagogisk omsorg.

Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad

Arbete med revidering av *Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad*, utifrån ny lagstiftning, har pågått under året. Lagändringen gäller kommunens skyldighet att bedriva en uppsökande verksamhet för att få fler barn i förskola och ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Kommunal förskola

Stärkt språkutveckling

Förvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarna genom att följa upp hur det språkutvecklande arbetet sker i förskolan, med fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden med hög andel flerspråkiga barn. Det språkutvecklande arbetet redovisas i Förskolerapport 2022.

Förskolesummit 2022 hade fokus på språkutvecklande undervisning. Därutöver har förvaltningen följt upp användning av statsbidraget för ökad språkutveckling i svenska, för både kommunal och fristående förskola. Under året har flera utbildningar och nätverk anordnats i syfte att stärka arbetet med språkutveckling i förskolan. En fördjupningsutbildning med inriktning språkutvecklande arbetssätt för barnskötare i kommunala förskolor har pågått under hösten. I utbildningen deltog 26 barnskötare från alla 13 stadsdelsförvaltningar. Utvärderingen visar att deltagarna fått ökade kunskaper om språkutvecklande arbetssätt samt verktyg för att planera en språkutvecklande undervisning.

Under året har en rad kortare utbildningar genomförts kring språkutveckling, bland annat en tvådagarsutbildning om *Flerspråkighet i förskolan* och en fördjupningsutbildning i texttyper. Det stadsövergripande nätverket för erfarenhetsutbyte kring flerspråkighet har genomförts vid fyra tillfällen under året.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Förvaltningens uppföljning visar att samtliga stadsdelsförvaltningar har inventerat och identifierat behov av att höja personalens kompetens i det svenska språket.

Stadsdelsförvaltningarna genomför insatser med vidareutbildning i svenska språket, främst i mindre socioekonomiskt gynnsamma områden. Det handlar i flera fall om redan etablerade insatser i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och svenska för invandrare samt lokalt utformade språkkurser.

Stadsdelsförvaltningarna deltar, eller planerar att delta, i Skolverkets utbildningsinsats för flerspråkig personal som behöver stärka sitt svenska språk. Utbildningsinsatsen erbjuds såväl fristående som enskilda huvudmän. Det har under året varit möjligt för stadsdelsförvaltningarna att söka medel för detta från stadens kompetensutvecklingssatsning samt statsbidraget för bättre språkutveckling. Insatser för och analys kring att höja personalens språkliga kompetens redovisas i Förskolerapport 2022.

Ökad inskrivningsgrad

Stadsdelsförvaltningarna har rapporterat arbetet med att fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och åtgärder för att öka inskrivningsgraden enligt anvisningarna till Förskolerapporten. Pågående åtgärder som till exempel informationsinsatser, uppsökande verksamhet och introduktionsförskola behöver följas upp och utvärderas. Detta för att bedöma om insatserna leder till ökad kunskap om orsaker till icke deltagande samt om insatserna leder till ett ökat deltagande i förskola.

Systematiskt kvalitetsarbete

Som en del i att följa upp stadsdelsförvaltningarnas arbete med *Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare* (2019) har förvaltningen fortsatt arbetat med en särskild forskningsledd nätverksinsats. Inom nätverket har frågor bearbetats utifrån den tidigare forskningsstudien *Villkor och organisering av ett närvarande och pedagogiskt ledarskap i förskolan* (2021) med fokus på kollegialt lärande.

Under året har också en externt ledd forskningsbaserad *Undersökning om hur likvärdig kvalitet i förskolan kan uppfyllas, följas upp och utvecklas i Stockholms stad* genomförts. Resultatet av dessa två insatser redovisas i Förskolerapport 2022.

Storstadsnätverk med Malmö och Göteborg har genomförts vid sex tillfällen under året där storstadskommunens komplexitet diskuterats. Förvaltningen har deltagit i Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) arbete med att utveckla kvalitetsmått för förskolan samt i deras 23-kommuners nätverk för förskolan.

Digitalisering

Under hösten har arbetet med att samla in, formulera och förankra förskolans behov till kommande upphandling av systemstöd som ska ersätta delar av Skolplattformen fortsatt enligt tidplan. Resultatet av de workshops samt dialog- och förankringsmöten som genomförts tillsammans med förskolans representanter under året utgör grunden i de funktionella kraven som ingår i förskolans del av upphandlingen.

Etableringen av förskolans behovsprocess (kopplat till förvaltningsstyrmodellen pm3) på respektive stadsdelsförvaltning som samordnas av förvaltningen har påbörjats. I etablering och fortsatt arbete med behovsfångst arbetar förvaltningen aktivt för att upprätthålla den beslutade processen och stötta stadsdelsförvaltningarna.

Kompetensförsörjning

Forskning och utveckling (FoU) i förskolan

Under året har Förskolesummit 2022 genomförts; en digital konferens med en inledande heldag och fyra uppföljande fördjupningsseminarier som sändes vid fyra tillfällen under hösten. Fokus för årets Summit var undervisning med språkutvecklande arbete samt ledarskapets villkor. Barns språkutveckling i svenska och flerspråkighet fanns på agendan. Uppskattningsvis nådde heldagskonferensens livesändning cirka 4 000 deltagare. Alla fem program har dessutom kunnat ses en vecka efter sändningen så betydligt fler tros ha nåtts av insatsen. Summiten genomförs i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och Stockholms universitet.

Som underlag för planeringen av Förskolesummit 2024 har en utvärdering genomförts för deltagande stadsdelsförvaltningar om digitalt format samt innehåll. Utvärderingen visade att en övervägande majoritet av de svarande var nöjda eller mycket nöjda med innehållet som passade väl in i det systematiska kvalitetsarbetet och det digitala formatet möjliggjorde att fler kunde ta del av innehållet än vid tidigare konferenser.

Samverkan och utbyte sker med Stockholms universitet inom *Stockholm Teaching and Learning Studies* (STLS) där ett didaktiskt ramnätverk för förskolan startat under hösten med inriktning *Språkutvecklande undervisning*. I nätverket deltog initialt tio förskollärare och två koordinatörer från staden. Dock har sex av de tio förskollärarna hoppat av. Orsaker som anges till avhopp är bland annat sjukdom, hög arbetsbelastning och byte av arbete, men också en upptäckt av att studierna tar mer tid än de haft att tillgå. Ny ansökningsperiod tar vid från februari 2023.

Ett samarbete är under uppbyggnad med Södertörns högskola. En avsiktsförklaring för gästprofessur för förskolan har formulerats mellan Södertörns högskola och förvaltningen, från 2023 och över fem år. Syftet är primärt att bidra till praktisk forskning inom förskolan. Finansiering via projektmedel från statliga ULF (*utveckling, lärande och forskning*) är under utredning.

Strategiskt stöd till stadsdelsnämndernas arbete med kompetensförsörjning

I samråd med stadsdelsförvaltningarna analyserar utbildningsförvaltningen kompetensutvecklingsbehoven och samordnar kompetensutveckling för personal i förskolan. Ett ledarskapsprogram för blivande chefer inom förskolan har genomförts i form av en pilot under hösten 2022 och in på våren 2023.

Under året har grundutbildningen för barnskötare på Midsommarkransens gymnasium utifrån Skolverkets nationella yrkespaket fortskridit enligt plan. Det var 49 elever som slutförde utbildningsförvaltningens barnskötarutbildning i juni 2022.

Under hösten har följande utbildningar startat:

- Barnskötarutbildning (enligt Skolverkets nationella yrkespaket för arbete med barn i förskola) 2 x 30 platser (48 deltagare). Pågår under ett läsår, 2022/2023.
- Fördjupningsutbildning för barnskötare med inriktning språkutvecklande arbete, 1x30 platser (26 deltagare). Pågår under en termin.

Efter ansökan i samband med tertialrapport 1 tilldelades förvaltningen extra resurser för kompetensförsörjning vilket gör att befintliga förutsättningar för vikarieersättningen kan bibehållas. Det är därmed fortsatt möjligt att ansöka om vikarieersättning för grundutbildning till barnskötare (Midsommarkransens gymnasium) och erfarenhetsbaserad vidareutbildning till förskollärare.

Tabell 1: *Antal vikarieersättningar som betalats ut*

	Grundutbildning barnskötare		Förskolläraryt utbildning		Avancerad nivå (magister/master/licentiat)	
	vt 2022	ht 2022	vt 2022	ht 2022	vt 2022	ht 2022
Kommunala förskolor	39	31	175	157	13	12
Fristående förskolor	10	16	67	70	0	1
Totalt	49	47	242	227	13	13

Antalet vikarieersättningar (förskolläraryt utbildning) är inte samma som antalet studerande, eftersom samma studerande kan vara grund för vikarieersättning både vår- och hösttermin. Antalet utbetalda vikarieersättningar ligger på samma nivå som föregående år, bortsett från studerande på magisternivå, som har minskat. Det beror med största sannolikhet på att den utbildningen inte längre berättigar till vikarieersättning och att det därför blir färre nya studenter.

Fristående verksamheter**Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för pedagogisk omsorg**

Under året har förvaltningen arbetat med fortsatt utveckling och renodling av processen. För att försäkra sig om att nya verksamheter kommer att kunna bedrivas med långsiktighet och

stabilitet har förvaltningen ställt hårdare krav på beskrivningen av budget, särskilt i förhållande till det minskade antalet förskolebarn i staden.

Tabell 2: *Antal nya, utökade, vilande eller avslutade förskoleverksamheter*

Nystart	Permanenta utökningar	Lokalbyte	Vilande/upphör	Netto
13 (7 beslutade)	9 (3 beslutade)	6	31 (9 förskolor, 22 pedagogisk omsorg)	-410 platser

Ansökningarna om att starta förskola har under året uppgått till 13 stycken. Det är ungefär lika många som föregående år. Nystarterna har tillfört staden 145 platser. Under perioden har dock ett flertal förskolor och pedagogiska omsorger upphört eller lagts vilande (tabell 2), och staden har förlorat 555 platser vilket ger ett netto på -410 platser i fristående verksamheter. Under perioden har förvaltningen också återkallat godkännandet för två huvudmän som driver förskolor med cirka 70 respektive 20 platser.

Tillsynen, som numera omfattar en mer extensiv granskning av huvudmännens ekonomi och lämplighet, har visat att nya huvudmän vid sin första tillsyn inte når upp till de krav på stabilitet och långsiktighet som skollagen kräver. Förvaltningen behöver därför analysera om lagstiftningen medger en ännu skarpare godkännandeprocess, så att endast de som verkligen har långsiktiga förutsättningar att bedriva förskola ges godkännande.

Tillsyn av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Under 2022 har 97 tillsyner påbörjats, varav 90 i förskolor och 7 i fritidshem. Antalet tillsyner är något färre än föregående år (129) vilket delvis beror på att besöken åter blivit fysiska efter pandemin, vilket innebär att tillsynen tar längre tid. En annan orsak är att förvaltningen under en stor del av året har haft sex tillsynsutredare mot vanligtvis åtta. I början av året genomfördes tillsynerna digitalt. Under andra halvåret har även fysiska besök genomförts, ofta i kombination med digitala intervjuer för att i slutet av året huvudsakligen återgå till ursprunglig tillsynsmetod med fysiska besök och intervjuer på plats.

Den totala svarsfrekvensen i Egenkontroll 2022 var 92 procent. Det var 408 av 444 fristående förskolor som skickade in egenkontrollen. Motsvarande siffra för pedagogisk omsorg var 92 svar av 93 utskick, en svarsprocent på 99 procent. En kortfattad redogörelse för resultatet ges i 2022 års Förskolerapport. Egenkontrollen har delvis använts som underlag för att prioritera årets tillsyner men oftast i samband med någon ytterligare omständighet. Nytt för 2022 är att sammanställningen av resultaten från egenkontrollen har skickats ut till samtliga fristående förskolor.

Förvaltningen hanterar också anmälningar gentemot fristående förskolor och under året har det inkommit 38 anmälningar till utbildningsförvaltningen, nästan samma antal som under 2021 (42). Flera av ärendena har inte passerat huvudmannens klagomålshantering och skickas därför dit först. Förvaltningens bedömning är att huvudmannen löser många av klagomålen då

få klagomål återkommer till förvaltningen efter huvudmannens utredning.

Övrig myndighetsutövning

Antalet ansökningar om tilläggsbelopp för barn med omfattande behov av särskilt stöd som hanterats under året är 710. Antalet är högre än föregående år då antalet ansökningar var 577 (varav 459 godkändes, 22 avslogs och 79 avskrevs). Förvaltningen har fått in fler ansökningar om tilläggsbelopp under hösten jämfört med tidigare år. Många förskolor ansökte sent för läsåret 2022/2023.

Tabell 3: *Antal inkomna ansökningar och beslut tilläggsbelopp*

	Inkomna	Beviljade	Avslag	Avskrivna/avvisade
Förskola	710	501	39	131
Pedagogisk omsorg	10	8	0	2

Andelen beviljade ansökningar 2022 (71 procent) är lägre än andelen beviljade ansökningar 2021 (80 procent). Grunderna för avslag är huvudsakligen att förskolan inte har visat att de stödåtgärder som behövs är extraordinära. Grunden för avskrivningar är huvudsakligen att förskolorna skickar in dubbla ansökningar eller att barnet slutar på förskolan.

Arbete med OB-omsorg (omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds) har fortlöpt enligt plan. De flesta ansökningar kommer in via e-tjänsten. Fram till den 1 december 2022 har 227 ansökningar kommit in. Av dessa är 177 ansökningar godkända, 35 avskrivna, 15 måste kompletteras.

Plats i förskola för barn från Ukraina

Totalt har 206 barn från Ukraina fått plats på förskola fram till och med den 1 december 2022. Då antalet barn som hade behov av förskoleplats blev lägre än förväntat, har de familjer som önskat plats i förskola kunnat få det relativt omgående. Under hösten har antalet ansökningar tydligt minskat. I november 2022 hade cirka 78 procent av alla barn mellan 1–5 år som befann sig i Stockholm och som var inskrivna hos Migrationsverket ansökt om plats i förskola.

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Lärmiljöerna är anpassade för att kunna möta alla elevers olika behov. Återkopplingen till eleverna är en central del av undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer som underlag för att kunna rikta stöd utifrån behov och för att utveckla verksamheten. Stödet ska särskilt fokuseras mot skolor med störst utmaningar.

Måluppfyllelse i den kommunala grund- och grundsärskolan

Betygsresultaten i årskurs 9 är år 2022 på ungefär samma nivå som 2021 och resultaten har varit på ungefär samma nivå sedan 2018. Glädjande är att en positiv utveckling skett under de senaste åren på Järva.

För samtliga betygsmått rör det sig om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Resultaten exklusive nyanlända i årskurs 9 är också på ungefär samma nivå som 2021 och även de har varit på samma nivå sedan 2018.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor. Den har dock minskat något de två senaste åren och spridningen är för närvarande den minsta under den senaste tioårsperioden.

I årskurs 9 är det små skillnader mellan flickors och pojkars resultat till flickornas fördel och situationen har varit ungefär densamma sedan 2018, förutom för det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Noteras bör att det 2022 inte finns några skillnader mellan flickor och pojkar för behörigheten till yrkesprogram för de elever som går i skolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Tidigare har flickorna periodvis haft ett högre resultat än pojkarna i denna grupp.

Betygsresultaten i årskurs 6 är något lägre jämfört med 2021. Det finns en nedåtgående trend, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet, för betygsresultaten i årskurs 6 sedan 2016. Även i årskurs 6 är resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar fortsatt stor och har varit på ungefär samma nivå sedan 2017. I årskurs 6 är könsskillnaderna något större till flickornas fördel jämfört med i årskurs 9 och det är ett stabilt mönster över tid.

Analys av resultat och att öka likvärdigheten

Förvaltningen ser positivt på fortsatt höga resultat för eleverna i årskurs 9. Effekterna av pandemin kan därmed inte utläsas i elevernas kunskapsresultat och att grundskolorna är åter till närundervisning är en viktig faktor.

Förvaltningen har gjort en analys av nedgången i betygsresultat i årskurs 6. Nedgången gäller att andelen elever i årskurs 6 som har godkända betyg i alla ämnen har sjunkit under de senaste åren, både nationellt och i Stockholms stad. Analysen visar att införandet av betyg i moderna språk år 2019 till viss del kan förklara att färre elever får godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6. Införandet kan dock bara förklara ökningen av elever som saknar godkänt betyg i *ett eller två ämnen*. Att det även sker en ökning av gruppen elever som saknar godkända betyg i *tre eller fler ämnen* kan däremot inte förklaras med införandet av betyg i moderna språk. Elever som saknar godkända betyg i tre eller fler ämnen består till stor del av pojkar på skolor som inte har gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Samtidigt sker den största procentuella ökningen av elever som saknar godkända betyg i tre eller fler ämnen på skolor med gynnsamma socioekonomiska förutsättningar samt på skolor som har högstadium. I den gruppen sker en ökning både bland flickor och pojkar. Analysen visar att det inte heller är ett enskilt ämne som driver den ökningen. Utifrån analysen av resultaten i årskurs 6 kan samtidigt konstateras att andelen höga betyg (betygen A eller B) och det genomsnittliga meritvärdet ökar. Detta kan tolkas som att det går allt bättre för vissa elever samtidigt som den grupp som har det svårt i skolan ökar.

På nationell nivå konstaterar Skolverket om betygen i årskurs 6 att det har skett vissa förändringar i jämförelser över tid som bör beaktas. Till följd av pandemin kunde inte de nationella proven genomföras i sin helhet under vårterminerna 2020 och 2021. Det innebär att det varit förändrade förutsättningar för betygssättning och bedömning som kan ha påverkat resultaten. Läsåret 2021/2022 har de nationella proven återigen kunnat genomföras i sin helhet. En annan förändring är att antalet betygssatta ämnen över tid har ökat. Detta beror delvis på att den nya timplanen infördes hösten 2018, med erbjudande om moderna språk för alla elever i årskurs 4–6, precis som förvaltningen har noterat. Ökningen av antal betygssatta ämnen beror även på att andelen elever med blockbetyg i samhällsvetenskapliga, SO, och naturvetenskapliga ämnen, NO, har minskat över tid. Denna variation påverkar jämförbarheten i resultaten dels över tid, dels mellan län, kommuner och skolenheter.

Förvaltningen följer kunskapsutvecklingen i årskurs 6 och har ett pågående intensifierat arbete för att stärka undervisningskvaliteten i låg- och mellanstadiet. Arbetet med tidiga insatser utifrån mer kontinuerliga och systematiska uppföljningar av elever i förskoleklass och lågstadiet utgör en del av detta. Det handlar också om att säkra övergångarna mellan stadierna så att eleverna kunskapsmässigt har med sig det de behöver för att förflytta sig uppåt i skolsystemet. I detta sammanhang betonas vikten av att kommunicera och återkoppla mellan

berörda pedagoger. Ibland kan även bedömarkompetensen påverka då vissa lärare i årskurs 6 endast sätter betyg vart tredje år.

Likvärdigheten och att kunna kompensera för elevers och skolors olika socioekonomiska förutsättningar behöver fortsatt vara prioriterat. Betydelsen av dessa bakgrundsfaktorer är tydliga och arbetet med riktade insatser utifrån identifierade behov inom ramen för ett väl utvecklat systematiskt kvalitetsarbete ska fortsätta. Samtidigt som likvärdigheten är en fortsatt utmaning är skillnaden i resultat mellan de skolor som har mest respektive minst gynnsamma förutsättningar de senaste två åren den lägsta under en tioårsperiod, med undantag av 2018. Anledningen är förbättrade resultat för skolorna med minst gynnsamma förutsättningar, kvartil 4. Därtill, när det gäller elever i skolor i kvartil 4, har pojkar år 2022 lika höga resultat som flickor när det gäller behörigheten till gymnasiet. Förvaltningen bedömer att de valda insatserna ger effekt, vilket bland annat redovisas i ett särskilt avsnitt om Järva. Lärdomar från detta arbete sprids också vidare till andra skolor och områden.

Det förvaltningen strategiskt har prioriterat, och som bedöms ha betydelse, är att systematiskt utveckla undervisningskvaliteten, elevhälsans arbete att anpassa lärmiljöerna för att möta olika elevers behov samt kontinuerligt arbete för att nyanlända och flerspråkiga elever så snabbt som möjligt ska kunna tillgodogöra sig kunskaper på svenska språket. Vidare är samverkan med andra myndigheter som socialtjänst och polis ofta avgörande för att lyckas i arbetet med trygghet och problematisk skolfrånvaro.

Statsbidraget för likvärdig skola har fortsatt att användas strategiskt utifrån sitt syfte och har gett stärkta förutsättningar i utvecklingsarbetet. Det riktade stödet handlar övergripande om det systematiska kvalitetsarbetet, kompetensutveckling, förstärkning av skolläring och elevhälsa samt stärkt stöd för elever i behov av särskilt stöd, bland annat i form av regionala särskilda undervisningsgrupper.

Förvaltningen vill lyfta fram att stadens skolor har en positiv utveckling av kvalitet inom flera områden, de flesta elever trivs och känner sig trygga. Det som krävs är fortsatt riktade insatser till elever med utländsk bakgrund och det är också specifika insatser som förvaltningen riktar till skolor i socioekonomiskt belastade områden och resurssvaga elever som har gett resultat och som förvaltningen avser att fortsätta med. Detta omfattar både organisatoriska förändringar och resursallokering för olika satsningar. Det förbättrade nuläget innebär att förvaltningen inte avser att göra större förändringar i prioriteringar utan fortsätter det inleda utvecklingsarbetet. Ett nytt prioriterat område för kommande år är grundsärskolans utveckling med utgångspunkt i kunskapsuppdraget och det systematiska kvalitetsarbetet.

Ytterligare uppföljning av grundskolans resultat med jämförelser av resultat med andra kommunala huvudmän finns i bilaga 6, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2022. Även tertiärrapport 2 2022 innehåller analys kring resultat.

Arbete för att nå målen i den kommunala grundskolan och grundsärskolan

Förutsättningar

Den kommunala skolverksamheten är omfattande. I stadens 143 kommunala grundskolor gick i januari 2022 ungefär 76 000 elever, varav cirka 8 400 elever i förskoleklass, och i den kommunala grundsärskolan gick cirka 1 000 elever. I fritidshemmet (förskoleklass till och med årskurs 3) var det cirka 33 900 elever och i den öppna fritidsverksamheten för elever i årskurs 4–6 cirka 12 400 elever.

Systematiskt kvalitetsarbete

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet finns i bilaga 6, *Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2022*.

Förskoleklass

De nya riktlinjerna kring övergångar förskola-skola har tagits i bruk läsåret 2022/2023 och är obligatoriska för kommunala förskolor och grundskolor. I varje stadsdelsnämndsområde har en lokal handlingsplan för barnens övergång mellan förskolan och skolans verksamheter tagits fram med fokus på det språkutvecklande arbetet. Nya mötesformer har skrivits in i handlingsplanen och anger vikten av överlämnande av arbetssätt och barns språkutveckling mellan förskolan och skolan. Detta innebär att det finns strukturerade mötesföreläsningar både vår och höst i syfte att genom erfarenhetsutbyte utveckla arbetssätt för att på bästa sätt kunna hjälpa barn/elever att få så bra förutsättningar som möjligt i båda skolformerna.

Fritidshem/fritidsklubb

Förvaltningen har under läsåret fortsatt att stödja de lokala nätverksledarna i planeringen av nätverksträffar. Syftet med dessa nätverk har varit att ge möjlighet till större likvärdighet i stadens fritidshemsverksamheter. Fokus för träffarna har satts utifrån tidigare analyser samt deltagarnas upplevda behov.

Det stödmaterial runt systematiskt kvalitetsarbete i fritidshem som skapades och digitaliserades under 2021 har spridits till stadens grundskolor och har nu börjat användas. Några skolor har arbetat praktiskt under året med de moduler som finns kopplade till materialet. Det har funnits stöd från central förvaltning för de skolor som har önskat detta.

Under hösten genomfördes vid tre tillfällen en föreläsning för att tydliggöra vikten av fritidshemmets verksamhet och inspirera till en kvalitativ utveckling. All personal från stadens fritidshem deltog.

Skolutveckling på Järvaområdet

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna ger effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har två av sex högstadieskolor i Järva förbättrat sina resultat jämfört med 2021. Övriga ligger kvar på liknande resultat eller har sjunkit något. Vid

jämförelse över tid framgår dock att måluppfyllelsen ökar eller ligger kvar på en hög nivå i årskurs 9.

När det gäller måluppfyllelsen för årskurs 6 syns en positiv trend på sex av tolv skolor.

På samtliga skolor pågår insatser för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet utifrån varje enskild skolas utarbetade språkstrategi. Att även förskoleklass och fritidshem aktivt arbetar med språkutvecklande arbete visar sig i högre utsträckning stärka elevernas möjligheter att utvecklas optimalt inom ramen för olika ämnen.

Ett annat prioriterat utvecklingsområde är att stärka kvaliteten i undervisningen. Här har flera av skolorna fått stöd av lektorer som leder det kollegiala utvecklingsarbetet. Detta stöd visar sig vara framgångsrikt dels när det gäller lärarnas pedagogiska ledarskap och didaktiska förmåga, dels stärker det likvärdigheten i undervisningen för eleverna.

Längre professionsstärkande insatser för rektorer har fortsatt under 2022 med rektorena i Järva. Fokus har legat på att stärka rektors ledarskap ur ett organisationsperspektiv tillsammans med kollegor för att skapa goda förutsättningar för undervisningsutveckling. Under året har rektorena i Järva träffat rektorer från Hässelby-Vällingby samt från Upplands-Bro i ett nätverk för skolor i socioekonomiskt utsatta områden i samarbete med Stockholms universitet.

Skolornas arbete och rutiner med att systematiskt följa upp och analysera resultaten har stärkts. Genom att skolorna genomför täta och kontinuerliga uppföljningar och resultatanalyser och kopplar dessa till skolans resursfördelningssystem kan resurser omfördelas och bättre anpassas utifrån elevernas behov.

Den extra simundervisning som har erbjudits skolorna i samarbete med idrottsförvaltningen har också fått positiv effekt på elevernas vattenvana och simkunnighet.

Skolorna i Järva ingår i sex så kallade nav för samverkan med polis och socialtjänst i Järva. Naven stärker skolornas möjligheter till tidig samverkan med andra myndigheter kring exempelvis trygghet och skolnärvaro både på grupp- och individnivå, vilket skolorna uppfattar som positivt.

Eleverna på Järva har ett lågt engagemang i föreningslivet på fritiden, vilket är en identifierad skyddsfaktor för att kunna motverka nyrekrytering till kriminalitet. Skolorna i Järva har därför under höstterminen 2022 inlett ett samarbete med civilsamhället för att få fler elever att bli föreningsaktiva.

Samverkan för bästa skola

Under året har tre grundskolor i Järvaområdet avslutat sina insatser inom ramen för Skolverkets uppdrag *Samverkan för bästa skola*. Redovisningen visar att kvaliteten i undervisningen har stärkts, att det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats samt att elevresultaten har förbättrats under projektperioden.

Under hösten 2022 påbörjades även samverkan med Skolverket inför insatser riktade till en skola i Hässelby utöver den skola i Vantör som påbörjade en insats under hösten 2021.

Skolorna kommer med stöd av lärosäten att fortsätta utveckla processer och strukturer för att stärka de områden som framkommit i skolornas nulägesanalyser och som går hand i hand med områdets prioriterade utvecklingsområden.

Utifrån de erfarenheter som satsningen *Samverkan för bästa skola* medfört har förvaltningen utvecklat ett lokalt upplägg där de delar som visat sig vara framgångsrika har tagits tillvara för att spridas till andra grundskoleområden. Satsningen genomförs på tre skolor i Järva. Under vårterminen 2022 påbörjades även en insats på en skola i Vantör. Insatsen har skapat ett stort engagemang på skolorna.

Grundsärskola

Från hösten 2022 har samtliga grundskoleområden nätverk för lärarna i grundsärskolan. Nätverken har genom samtalsledare som fått extra fortbildning arbetat med kollegialt lärande för att utveckla undervisningen.

Totalt tio grundsärskolor i två grundskoleområden har påbörjat ett treårigt forsknings-samarbete, Kunskapsuppdraget i grundsärskolan, KASK. Syftet är att utveckla undervisningskvalitet i grundsärskolan. Projektet leds av Ifous.

Det digitala teamet ”Grundsärskola i Stockholms stad” som används för riktad information till och erfarenhetsutbyten inom grundsärskolorna har utvecklats vidare och används frekvent av personal inom grundsärskolan.

Samarbete och samordning kring ansökningsprocessen för elever i grundsärskola har genomförts både internt inom förvaltningen och externt med stadsdelsförvaltningarna/förskolan. Informationsinsatser har gjorts för samtliga skolor och specifikt för grundsärskolan inför perioden för att söka skola 2023.

Förvaltningen har fortsatt arbetet för att öka antalet grundsärskoleplatser för att möta det ökade behovet.

Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm arbetat för att utveckla samarbetet mellan skola och habilitering. Representanter från Region Stockholm/habiliteringarna har informerat om sin verksamhet och deltagit under grundsärskolans områdesmöten.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

I syfte att uppfylla elevhälsans främjande och förebyggande uppdrag har skolor fortsatt arbetet med att göra lärmiljöerna mer tillgängliga utifrån elevers olika behov. Det handlar bland annat om att ge ledning och stimulans till alla elever och att differentiera undervisningen så att behovet av extra anpassningar och särskilt stöd minskar. Arbetet omfattar det fysiska, pedagogiska och sociala perspektivet.

Stöd i elevhälsoarbetet

Antalet ansökningar om stöd till grundskolans kompetensnav har ökat under höstterminen. Kompetensnaven syftar till att stötta andra grundskolor i att möta elevers olika behov av stöd och eventuella funktionsnedsättningar. Tidigare terminer har kompetensnaven fått in runt 20 ansökningar om stöd, men under höstterminen kom 35 ansökningar in. Majoriteten handlar om stöd för att möta behov och anpassa för en enskild elev. Kompetensnavens stöd ges främst till skolledningar, elevhälsan och enskilda lärare. Navet för trygghet och studiero är det mest anlitade navet med 16 ärenden under höstterminen. I 70 procent av ärendena till kompetensnaven har den berörda eleven diagnoser inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF.

Nätverk för elevhälsans professioner har under hösten haft temat sexualitet, samtycke, relationer och jämställdhet. Utvärdering av höstens nätverksarbete pågår och kommer att återkopplas under kommande nätverksträffar.

Nätverken för elevhälsans professioner inom gymnasieskolan har, utöver ovan nämnda tema, även samarbetat med socialtjänsten. Socialförvaltningens kompetenscenter för barn och unga har besökt de olika nätverken i syfte att öka kunskapen och förståelse för varandras verksamheter. Samarbetet har utgått från stödmaterialet för samverkan mellan skola och socialtjänst.

Hörsel- och synpedagogiska navet

Inom gymnasieskolan arbetar det hörsel- och synpedagogiska navet för att elever med hörsel- och synnedsättning på stadens gymnasieskolor ska få välfungerande anpassningar samt pedagogiskt stöd och därmed goda förutsättningar att genomföra en gymnasieutbildning.

Navet har arbetat med att utbilda personal, handleda arbetslag och anordna workshoppar kring funktionsnedsättningar och hjälpmedel för klasser med elever med syn- eller hörselnedsättning samt anordnat elevträffar. Ett förtydligande av ansökningsprocessen har kommunicerats på stadens nätverksträffar för studie- och yrkesvägledare.

En kartläggning pågår för att se över om det befintliga utbudet av hörselklasser överensstämmer med ett långsiktigt behov samt hur hörsel- och synpedagogiska navets arbete påverkas av detta.

Utvecklingsarbete och utbildningar

Förvaltningen har fortsatt att hålla utbildningar för att stötta grundskolorna att utveckla sina utredningar av elevers eventuella behov av särskilt stöd. År 2022 har 25 skolor deltagit i kompetensutvecklingsinsatsen, totalt 67 skolor över tid. Vid utvärderingar med rektorer har det framkommit att de deltagande grundskolorna har utvecklat en gemensam kunskap om utredning av särskilt stöd, att de har fått en ökad samsyn samt att utbildningen har lett till ett kollegialt erfarenhetsutbyte skolorna emellan. I samband med kompetensutvecklingsinsatsen har olika typer av utvecklingsbehov blivit synliga för de skolor som deltagit, bland annat kring elevhälsoteamens struktur och organisation, att stärka samverkan inom elevhälsans professioner och mellan elevhälsan och övrig skolpersonal samt att fortsätta arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet och tillgängliggöra lärmiljön i högre utsträckning.

Under året har förvaltningen beslutat att insatsen ska vara obligatorisk för alla stadens grundskolor. Då personalförändringar kontinuerligt sker inom elevhälsan är det viktigt att insatsen fortsätter fortlöpande för skolor att ta del av.

Förvaltningens deltagande i ett forskningsprojekt som syftar till att utveckla lärmiljöerna och undervisningen för elever inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NFP, tillsammans med Stockholms universitet och Karolinska Institutet har fortgått. En ny forskningsomgång med ett uppdaterat kartläggningsverktyg på en grundskola pågår. Insatser görs för att utveckla arbetet utifrån kartläggningens identifierade utvecklingsområden fram till våren 2023.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer inom organisationen och att bygga ut antalet platser i de regionala särskilda undervisningsgrupperna, RSU. Antalet platser i stadens kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, CSI, har ökat från 227 platser våren 2021 till 251 platser från och med hösten 2021 och är det som har gällt under 2022. Ökningen beror främst på start av en ny grupp omfattande 24 platser samt utökning av en befintlig grupp omfattande 7 platser. När det gäller RSU har antalet platser utökats från 100 under våren 2022 till 126 vid årets slut. En uppföljning av medel för arbetet med särskilt stöd i grundskola finns under mål 3.1.

Arbete för att stärka den psykiska hälsan

I stadens budget 2022 fick utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur skolorna ska arbeta förebyggande med elevernas psykiska hälsa på ett åldersanpassat sätt.

Under flera år har ett aktivt arbete bedrivits för att stödja och stärka det lokala elevhälsoarbetet i stadens skolor. Elever har tillgång till en lokal elevhälsa med medicinska,

psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål i samverkan med pedagogisk personal. Förvaltningen har fortsatt utveckla programmet för elevhälsans arbete som omfattar frågor om måluppfyllelse, trygghet och studiero, psykisk hälsa, kost och rörelse. Ett helhetsperspektiv för att främja psykisk hälsa är av stor vikt för att nå framgång. Att fullfölja en grundskole- och en gymnasieutbildning är en viktig skyddsfaktor för att minska eller förhindra psykisk ohälsa hos unga.

Det sedan tidigare startade arbetet för att stärka skolnärvaron bör också nämnas i detta sammanhang, delvis i samverkan med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, skolsociala team (SST). Även det våldspreventiva arbetet i form av programmen Agera tillsammans (AT) och Mentorerna i våldsprevention (MVP) är viktigt och används i många av stadens skolor. Skolor kan också söka stöd för att utveckla sitt arbete om normkritik och hbtqi-frågor. Skolornas personal erbjuds kontinuerligt kompetensutveckling för att de på ett kvalitativt sätt ska kunna arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att stärka den psykiska hälsan. Detta görs exempelvis via nätverk för elevhälsans professioner samt utbildning för all personal inom området psykisk hälsa. För att stärka skolornas arbete med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i syfte att stärka den psykiska hälsan finns även en mängd olika planer, stödmaterial, webbutbildningar och webbplatser att ta del av.

Förvaltningen har ett nära samarbete med socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen kring barn och ungdomar i behov av stöd.

Stadens skolor har olika utmaningar och förutsättningar. Varje skola behöver utforma sitt arbete utifrån en lokal analys. Samtliga verksamheter tar fram årliga elevhälsoplaner utifrån respektive skolas systematiska kvalitetsarbete. Där synliggörs skolans arbete för att stärka den psykiska hälsan och motverka psykisk ohälsa på ett åldersanpassat sätt. Planerna följs kontinuerligt upp. Som ett stöd till skolorna att kunna arbeta förebyggande med elevers psykiska hälsa på ett åldersanpassat sätt tillhandahåller förvaltningen för låg- och mellanstadiet *Känsloboken* (lågstadiet) och *Allt som händer inuti* (mellanstadiet) med tillhörande lärarhandledning. *Känsloboken* ska uppmuntra elever att sätta ord på sina känslor och på så sätt kan oro i kroppen för yngre elever många gånger försvinna. För högstadiet och gymnasieskolan har ett arbete påbörjats där ett 20-tal skolor prövar ett åldersanpassat material. Detta ska utvärderas under 2023. Den påbörjade satsningen för att främja psykisk hälsa via ett statsbidrag fortsätter. Satsningen innebär att ett stort antal grund- och gymnasieskolor tilldelas ekonomiska medel för detta som bland annat har använts till kompetensutveckling och förstärkning av elevhälsans arbete.

Fysisk aktivitet i skolan

Fysisk aktivitet är viktigt för elevernas hälsa och bidrar till goda förutsättningar för lärande, minskad stress och ökad studiero.

Skolornas arbete med att erbjuda daglig fysisk aktivitet har stöttats från central förvaltning för att implementera och uppmuntra till nya arbetssätt inom området. Under året har medarbetare i skolan erbjudits sju tillfällen för inspiration och kompetensutveckling samt rastnätverksträffar. Dessa träffar med cirka 150 deltagare ger ökat stöd till skolors rast- och fritidshemsverksamhet med målet att engagera fler och att utveckla elevernas delaktighet och ansvar kring rasternas innehåll. Två utbildningstillfällen har riktats till stadens elever - Rastens Dag - där elever från olika skolor delat med sig av rastaktiviteter samt fått möjlighet att prova på nya aktiviteter att ta med sig till respektive skola. 30 skolor har deltagit med cirka 250 elever.

Personal har erbjudits utbildning som ett led i att utbilda elever till att bli rörelseledare på skolan. Eleverna blir en resurs och tillgång i arbetet med daglig fysisk aktivitet. Under hösten har 14 skolor och 24 medarbetare deltagit vid utbildningstillfällena.

Höstens mätning av elevers fysiska aktivitet visar en ökning jämfört med vårens mätning. Skolor som mätt under hösten visar ett genomsnitt på 6 538 steg per dag, motsvarande cirka 30 minuter fysisk aktivitet, vilket är en ökning med 16 procent jämfört med våren. Skolor som genomför mätning vid fler tillfällen visar även en ökad vilja och engagemang i att hitta nya arbetssätt för att engagera eleverna och medarbetare i att uppnå målet som är 45 minuter fysisk aktivitet per skoldag. Under året har totalt 31 skolor deltagit i mätningen.

Samtliga grundsärskolor har under hösten fått inspiration och information om aktiviteter och möjligheter till rörelse under skoldagen och fritiden särskilt anpassat för målgruppen. Samarbetsmöjligheter finns med stadsdelsförvaltningarna och idrottsförvaltningen genom nätverket Fritid för alla.

Under höstlovet genomförde simlärare från kommun och föreningsliv intensivsimskola för de elever i årskurs 6–9 som riskerar att inte få betyg i ämnet Idrott och hälsa. Av 669 erbjudna platser, varav 12 platser för elever i grundsärskolan, deltog 454 elever. 149 elever (33 procent) klarade målet att simma 200 meter varav 50 meter på rygg.

Förvaltningens samarbete med förbund och större organisationer i Sverige har kommit i gång igen under hösten efter pandemin. Flera aktiviteter har genomförts där elever från olika skolor fått möjlighet att mötas fysiskt. Detta gäller bland annat Golfbanan som utomhusklassrum som har genomförts i samverkan med Golfförbundet, STERF, Skogen i skolan och Spetsa universitet, med 350 elever från fem skolor. I Lilla VM – Hand the ball, i samverkan med Handbollsförbundet, har 200 elever i årskurs 4–5 och grundsärskolan deltagit.

Lovskola och läxhjälp i grundskolan

Lovskola

Fler skolor fortsätter att arrangera lovskola i egen regi jämfört med tiden före pandemin. Dock är det fortsatt många skolor som samarbetar kring detta. Ett trendbrott är att fler skolor väljer

att arrangera lovskola på sport-, påsk- och höstlov jämfört med sommarlovsskola. Antalet deltagande elever på nämnda lovskolor är högre jämfört med tidigare år medan antalet deltagande elever på sommarskola har sjunkit. En förklaring kan vara den lagändring som trädde i kraft 1 juli 2022 som innebär utökad lovskola för elever i årskurs 9 som riskerar att inte nå gymnasiebehörighet. Ett krav för den utökade lovskolan är att den ska erbjudas under pågående läsår.

Samverkan med Blackebergs gymnasium för elever i behov av lovskola som avslutat årskurs 9 genomfördes även i år. En samverkan som är uppskattad av såväl grundskolor samt berörda elever. Lovsimskola har arrangerats enligt rutin i samverkan med idrottsförvaltningen.

Tabell 4: *Antal deltagande elever i lovskola*

Lov	Antal elever	Antal arrangerande skolor
Sportlov	1 245	50
Påsklov	1 057	50
Sommarlov	1 648	58
Höstlov	1 284	43

Tabell 5: *Antal deltagande elever per årskurs och lov*

Årskurs	Sportlov	Påsklov	Sommarlov	Höstlov
0	-	-	-	-
1	5	-	-	-
2	11	-	-	5
3	8	9	5	17
4	32	29	85	17
5	24	50	175	31
6	159	182	157	130
7	197	190	273	122
8	298	313	329	180
9	354	284	243	329
Simskola	157	-	381	453

Matematik, svenska och svenska som andraspråk, idrott och hälsa (simning) samt engelska är de ämnen med flest deltagare men samtliga ämnen finns representerade i lovskolorna.

Läxhjälp

Läxhjälpens verksamhet är en etablerad del i skolornas arbete med att stödja eleverna i att nå kunskapskraven. Den lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2022 om studietid för elever årskurs 4 till 9 och som innebär krav att skolan ska erbjuda två extra timmar per vecka utöver den garanterade undervisningstiden kunde därför omhändertas av skolorna utan problem. Några av stadens skolor samarbetar även med ideella föreningar där organisationen Läxhjälpen är den största samarbetspartnern.

Förvaltningen ansöker varje år om statsbidrag för läxhjälp men för 2022 beviljades staden inga medel eftersom Skolverket bedömer ansökan efter huvudmännens elevresultat. Stockholms stads skolor har resultat som ligger högre än andra huvudmän.

Nyanlända och flerspråkiga elever

Sva-nätverket i grundskolan

Nätverket för SVA (svenska som andraspråk) och lärare som arbetar med nyanlända och flerspråkiga elever, har utökats från 72 till 80 skolor.

Under hösten hölls ett nätverksmöte med 40 deltagande lärare. Till mötet bjöds även nätverket för gymnasiet språkintruktionslärare in för gemensamt erfarenhetsutbyte mellan avlämnande högstadielärare och mottagande språkintruktionslärare. Lärarna uttryckte ett behov av att träffas för liknande erfarenhetsutbyten vid fler tillfällen.

Svenska som andraspråk - behovsbedömning och organisation

Under hösten organiserades två kompetensutvecklingsdagar om svenska som andraspråk i den nya läroplanen, Lgr 22. Totalt deltog 190 skolledare och berörd personal. Skolledarna uttryckte att dagen förtydligade regelverket för ämnet och att de, genom de förändringar som skrivits fram genom kursplanerevideringen i Lgr22, har behov av att se över organisation och ämneskompetens.

Kompetensutvecklingsdagarna bidrog till att nyanlända och flerspråkiga elever i stadens skolor får en mer likvärdig utbildning. Skolledare och personal ges ökad kunskap om ämnet samt olika stödmaterial för att på den egna skolan kunna förbättra såväl organisation som bedömning och undervisning. En annan effekt var att fler skolor ser behov av en fördjupad och bredare kompetens i att bedöma flerspråkiga elevers språkutveckling.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen är central för att eleven ska kunna fatta väl underbyggda beslut om fortsatta studier och framtida yrkesvägar. Ett väl underbyggt val motverkar, både för enskild individ och samhället, kostsamma avhopp samt bidrar till en högre motivation.

Studie- och yrkesvägledarnas nätverk har samplanerats med elevhälsans professionsnätverk. Syftet med nätverken har även år 2022 varit att ge förutsättning för kollegialt lärande samt kompetensutveckling kring de av förvaltningen definierade utvecklingsområdena.

Nyanställda studie- och yrkesvägledare på Stockholms stads grundskolor bjöds under hösten in till en introduktionsträff i syfte att få orientera sig i stadens rutiner och verksamheter som berör deras arbetsområde. Deltagandet var högt och utifrån utvärdering samt muntlig återkoppling var det uppskattat och arbetet med liknande träffar kommer att fortsätta.

Prao-verksamheten på stadens grundskolor har under året återupptagits efter pandemin.

Det förvaltningsövergripande arbetet kring övergångar från den obligatoriska skolan till gymnasieskolan fortlöper. Övergångsarbetet har nu pågått i tre år och under 2022 har en genomlysning av vidaregång från gymnasieskolan gjorts. Målgrupp för genomlysningen är elever som haft särskilda stödinsatser under grundskolans sista år, läsåret 2018/2019. Ungefär hälften av eleverna har avslutat sin gymnasieutbildning och resterande är jämnt fördelade inom pågående studier på gymnasieskola eller kommunala aktivitetsansvaret.

Måluppfyllelse i den kommunala gymnasieskolan

Lsåret 2021/2022 erhöll 88 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, oberoende av när studierna påbörjades. Det är en försämring med en procentenhet jämfört med föregående år. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med examensbevis uppgick detta läsår till 16,1 vilket är en ökning med två procentenheter.

Med ett resultat som totalt sett ligger i linje med tidigare år görs bedömningen att stadens gymnasieskolor klarade utmaningarna under pandemin på ett tillfredställande sätt. I tertiärrapport 1 2022 uppmärksammade förvaltningen att studieförutsättningarna för denna årskull möjligtvis skulle leda till ett något lägre studieresultat läsåret 2021/2022. De elever som examinerades i juni 2022 har fått sina studier påverkade av pandemin i samtliga årskurser. De påbörjade studierna hösten 2019 och tog del av distansundervisningen under våren 2020. Hela läsåret 2020/2021 genomfördes undervisning med roterande schema för distans. Inför årskurs 3 upphörde möjligheterna till distansstudier men läsåret påverkades periodvis av hög samt relativt hög elev- och lärarfrånvaro.

Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 90 procent examensbevis, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Inom yrkesprogrammen uppnådde 67 procent kraven för en examen, en försämring med nio procentenheter. Av den totala andelen erhållna examensbevis var 8 procent från ett yrkesprogram vilket är en minskning från föregående år med två procentenheter.

Genomströmning

Med stöd av Skolverkets officiella statistik för läsåret 2021/2022 går det att följa upp gymnasieskolans genomströmning samt att jämföra resultat med andra huvudmän. Genomströmning innebär att de elever som påbörjade sina studier ett visst år hos en huvudman, oberoende av var studierna sedan avslutades med en examen, följs upp. Av samtliga elever som påbörjade sina studier i Stockholms stads gymnasieskolor 2019 var det 73,5 procent som erhöll gymnasieexamen efter tre år. Om andelen elever begränsas till att omfatta enbart behöriga elever på ett nationellt program var motsvarande andel med examen 83,2 procent. Jämfört med föregående årskull förbättrades resultatet med drygt två procentenheter för samtliga elever och för behöriga elever med drygt en procent. Sett över tid har detta resultat, med något undantag, uppvisat förbättringar. Resultatet ger ytterligare stöd

för att stadens gymnasieskolor klarade utmaningarna med pandemin på ett positivt sätt. Ingen försämring uppvisas när det gäller genomströmningen för den årskull som befarades ha haft störst utmaningar.

Ytterligare uppföljning med jämförelser av resultat med andra huvudmän samt det systematiska kvalitetsarbetet finns i bilaga 7, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolan 2022. Även tertialrapport 2 2022 innehåller analys kring resultat.

Behov av fördjupad utvärdering

Andelen elever med yrkesexamen försämrades läsåret 2021/2022 jämfört med föregående år, från 76 till 67 procent. Under hösten har diskussionerna kring yrkesprogrammets måluppfyllelse fortsatt via gymnasieskolornas resultatdialoger. Förvaltningen ser ett behov av en fördjupad analys för att utröna om det eventuellt finns postpandemiska effekter i resultaten eller om det rör sig om andra strukturella orsaker. Under pandemin har skolorna haft olika svårt att placera eleverna på arbetsplatsförlagt lärande (APL), vilket kan ha påverkat måluppfyllelsen.

Elevernas totala frånvaro uppgick till 18 procent för läsåret 2021/2022, vilket är en kraftig ökning med åtta procentenheter jämfört med föregående läsår. Under hösten 2022 har förvaltningen följt elevernas frånvaro och nivån är alltså hög. Flera möjliga orsaker har framkommit i dialog med gymnasieskolorna, som till exempel en ökad vana att lösa arbetsuppgifter på distans samt ökad tillgång till digitalt material. För att få mer kunskap om de bakomliggande orsakerna krävs en fördjupad, kvalitativ analys som kommer att genomföras under 2023.

Arbete för att nå målen i den kommunala gymnasieskolan

Förutsättningar

I de 26 kommunala gymnasieskolorna och gymnasiesärskolorna går cirka 17 800 respektive cirka 360 elever.

Gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet har varit prioriterat under en längre tid på temat ”att hålla i och hålla ut”. På huvudmannanivå har steg tagits för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Med utvecklade årshjul och förstärkta underlag till resultatdialoger har verksamheten kunnat fördjupa sig i sina resultat. Resultaten för varje skola följs upp och analyseras individuellt, sedan lyfts gemensamma utvecklingsbehov till en aggregerad nivå. Ett arbete har inletts med att utveckla anpassad dokumentation utifrån gymnasieverksamhetens behov av systematiskt kvalitetsarbete. Målet är att stärka analyser på aggregerad nivå och i samverkan inom förvaltningen effektivisera insatser och åtgärder.

Det systematiska kvalitetsarbetet leds utifrån behoven inom respektive gymnasieområde med det gemensamma syftet att öka måluppfyllelsen. Varje skola följs upp separat och för skolor med särskilda utmaningar riktas insatser för att öka måluppfyllelsen. Arbetet har bedrivits processinriktat och genom kollegialt lärande mellan skolledare, vilket ger stöd för skolans ledarskap med fokus på frågor som styrning och ledning, analyser och utveckling av undervisningen.

Områden som har identifierats som prioriterade är introduktionsprogram och gymnasiesärskola.

Uppföljning gymnasiesärskola

I samband med skolornas tertialrapport 2 prövades en ny uppföljning med styrande och stödjande frågor till gymnasiesärskolorna. Syftet var att synliggöra utbildningarna och skapa kvalitativa processer som stödjer elevernas måluppfyllelse.

Skolornas tertialrapporter visar att skolorna tog sig an uppdraget i sina beskrivningar och det bidrog med kvalitativt underlag till höstens resultatdialoger. Några nya skolor som erbjuder nationella gymnasiesärskoleprogram har tillkommit och för dessa skolor finns behov av att fortsätta att utveckla strukturer och organisation.

Stadens gymnasiesärskolor har startat deltagande i det treåriga FoU-programmet *Särskolans kunskapsuppdrag* (KASK) med forskningsinstitutet Ifous. Även grundsärskolor inom staden och skolor från andra kommuner ingår i projektet. Fokus ligger på kunskaps- och undervisningsuppdraget med syfte att stärka lärande och undervisning samt att öka likvärdigheten mellan stadens gymnasiesärskoleutbildningar. Projektet arbetar genom kollegiala utbyten för lärare, skolledare och representanter för huvudmän. Ur ett huvudmannaperspektiv är det centralt att få ta del av hur andra huvudmän arbetar med gymnasiesärskolans måluppfyllelse. Det är en brist att det saknas nationell statistik för gymnasiesärskolan, vilket leder till svårigheter att jämföra resultat.

Uppföljning introduktionsprogram

I samband med skolornas tertialrapporter 2022 infördes för första gången ett antal styrande underrubriker under nämndmålet ”Alla elever ska nå målen för sin utbildning”. Eleverna har individuella mål med främst kvalitativa resultat som är svåra att kvantifiera. Syftet med förtydligandet i tertialrapporten var att ge ett kvalitativt underlag för diskussion på skolnivå samt underlag i resultatdialogen mellan skolledning och gymnasiechef.

Införandet av styrande rubriker har bedömts som positivt då skolorna med egna ord tydliggör sina processer och identifierar utvecklingsområden. Förvaltningen kommer att se över antal frågor samt frågornas fokus inför kommande uppföljningar.

Gymnasieutbyggnad och långsiktigt utbud

Antal unga i gymnasieålder förväntas öka något i regionen fram till 2026 för att därefter plana ut. Behovet av gymnasieplatser ökar därför inte i samma takt som tidigare prognoser visat. Förvaltningen har mot den bakgrunden sett över planerade nybyggnationer av gymnasieskolor under perioden fram till 2030. Arbetet med att starta en ny gymnasieskola i Slakthusområdet har fortgått under året.

Arbetet med att utöka antalet gymnasieplatser genom om- och tillbyggnader av befintliga skolor har däremot fortsatt. Förvaltningen har gjort anpassningar av utbudet under elevernas valprocess, baserat på elevernas sökmönster till olika program och inriktningar, inför antagningen höstterminen 2022. Förvaltningen har också skapat en beredskap på språkinträdning för ett ökat mottagande av elever med anledning av kriget i Ukraina.

Antalet platser på högskoleförberedande program utökades något på ekonomiprogrammet medan de minskades något på teknikprogrammet i relation till ett lägre söktryck. Anpassningarna innebar att skolorna i stort sett fyllde de knappt 5 500 platserna som staden erbjöd på de högskoleförberedande programmen. Fyllnadsgraden var drygt 97 procent inför skolstarten i augusti.

På motsvarande sätt gjordes anpassningar på yrkesprogrammen. Antalet platser utökades något på hantverksprogrammet. Hotell- och turismprogrammet erbjöds igen efter att ha pausats till höstterminen 2021. Fyllnadsgraden var 90 procent inför skolstarten till de knappt 700 platser som staden erbjöd på yrkesprogram.

För introduktionsprogrammen skedde en utökning av antalet platser på språkinträdning för att möta ett ökat behov. Antalet platser på programinriktat val utökades på några program.

Gymnasiesärskolans utbud justerades endast med smärre förändringar för att möta elevernas intressen och behov.

Under året har förvaltningen tagit fram fördjupade kunskapsunderlag med syfte att skapa en ändamålsenlig utbudsplanering som möter elevernas behov på både kort och lång sikt.

Digitalisering

Under året har handlingsplaner tagits fram för digitalt utvecklingsarbete, en inom grundskolan och en inom gymnasieskolan. Handlingsplanerna följer det uppdrag som angavs när nämndens strategiska inriktning för digitalisering i skolan beslutades. Planen för grundskolan har implementerats under hösten och ska utvärderas årligen. Planen ska användas på skolnivå och kompletteras med skrivningar för den enskilda skolan. Inom gymnasieskolan pågår motsvarande arbete för implementering av handlingsplanen som utgår från verksamheten på respektive skola.

Ett omfattande arbete har bedrivits och fortgår inom förvaltningen i det projekt som förbereder för upphandling av delar av skolplattformens funktioner, se även avsnitt 3.2.2.

Utbildning

Förvaltningen har fortsatt utvecklingen av den gemensamma digitala utbildningsplattformen som riktas till samtliga förvaltningens användare av skolplattformen. Utbildningsplattformen används både för publicering av informations- och e-utbildningsmaterial och för kurs- och supportträffsbokningar. Förvaltningen har under genomfört regelbundna informations- och utbildningsinsatser riktade till såväl administratörer som skolledare inom de digitala stöd som finns.

Beslutsstöd skola

Under våren 2022 har rapporter för elevfrånvaro i grundskola och gymnasieskola färdigställts i Beslutsstöd skola. För grundskolan har även rapporter om skriftliga omdömen tagits fram. Projektet har också tagit fram en automatiserad lösning för behörighetsstyrning i syfte att underlätta för skolorna att få åtkomst till rapporterna. Rapporterna och behörighetslösningen lanserades under hösten 2022 i samband med digitala informationsträffar där rektorer och övrig skolledning bjöds in att delta. Som stöd har även skriftliga användarguider tagits fram.

Digitalt systemstöd för elevhälsan

Under 2022 har förvaltningen infört ett nytt digitalt systemstöd för elevhälsans samtliga professioner. Under året har integration med stadens digitala plattform implementerats, tester av krav genomförts, arkivering av databas från föregående journalsystem, etablering av support samt utbildning och produktionsstart för journalförande professioner. Under höstterminen genomfördes även utbildning och produktionsstart för icke-journalförande professioner. Systemstödet är etablerat inom förvaltningsorganisationen. Tidplanen har hållits och projektet avslutas i och med att slutrapport lämnas till styrgruppen i januari 2023.

Kommunikation med och insyn i fristående skolor

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att se över formerna för hur kommunens rätt till insyn i de fristående skolorna ska utövas. Som ett led i det har förvaltningen under året sett över hur kommunikationsvägarna mellan staden och de fristående skolorna kan tydliggöras utifrån olika behov och ärenden. Under året har förvaltningen även fortsatt att genomföra samråd inför organisationsförändringar eller utbildningsstart av nya fristående grund- och gymnasieskolor inom kommunen.

Forskning och utveckling

FoU-strategi

Arbetet med att ta fram nytt styrdokument för FoU-arbetet avslutades under året och det nya dokumentet ersätter den tidigare FoU-strategin från 2013. Syftet med den nya strategin är att förvaltningens FoU-arbete ska utgå från och möta identifierade behov av utveckling och ny kunskap i verksamheten. En rad workshops har genomförts och ett stort antal medarbetare och

chefer har fått ge synpunkter och förslag. Dokumentet är tänkt att uppdateras årligen och återfinns som bilaga till förvaltningens verksamhetsplan där också konkreta insatser för att förverkliga intentionerna beskrivs.

Praktiknära forskning

Försöksverksamheten ULF - Utveckling – Lärande - Forskning har fortsatt under året. Stockholms universitet och utbildningsförvaltningen har deltagit inom ULF med samverkansplattformen STLS, Stockholm Teaching & Learning studies. Syftet är att utifrån huvudmännens systematiska kvalitetsarbete utveckla former för att identifiera och formulera praktiknära forskningsprojekt så att forskare och lärare gemensamt utifrån sina respektive perspektiv och kompetenser kan utveckla undervisningen.

Inom STLS har 44 lärare från 15 skolor deltagit i 18 lärardrivna forsknings- och utvecklingsprojekt. Samtliga projekt syftar till att utveckla undervisningen för att bättre stödja elevernas lärande inom något skolämne och projekten fortsätter under 2023.

Ett exempel är forskningsprojektet *Säger bilden mer än tusen ord? Visuellt litteracitet i samhällskunskap*, ett samarbete som genomförts med Stockholms universitet och tre andra huvudmän. Syftet med projektet är att utveckla kunskap om hur elever förstår flödesscheman och plotdiagram, som är två vanligt förekommande visuella representationer i samhällskunskap.

Genom projektet har också STLS som gemensam forskningsmiljö för huvudman och lärosäte prövats och utvecklats, bland annat genom att göra det möjligt för lärarstuderande att skriva sitt självständiga arbete inom ramen för forskningsprojektet. Arbete med strukturer och sammanhang för spridning av forskningsresultat har fortsatt liksom stärkandet av kopplingen mellan STLS och lärarutbildningen. Vetenskapens hus har knutits till STLS. Fler undervisningsutvecklande projekt har inletts med liknande upplägg som inom STLS.

Det pågående projektet NyTta, finansierat av Skolforskningsinstitutet, har under sitt första år utvecklat didaktiska modeller som lärare kan använda för bättre stödja kommunikationsprocesser då andraspråkselever från icke-akademiska hem lär sig naturvetenskap. Arbetet med att ta fram ett fortbildningsmaterial som utgår från de framtagna modellerna har påbörjats, materialet som innehåller filmsekvenser som visar undervisning kommer att utprövas av lärare.

Inom försöksverksamheten ULF har även två gymnasieskolor deltagit i ett samarbete med KTH, Lidingö stad, Nynäshamns kommun, Haninge kommun och Värmdö kommun.

Statsbidrag för praktiknära forskning

Ett statsbidrag för praktiknära forskning och utveckling infördes läsåret 2021/2022. Syftet är att främja forskning och utvecklingsarbete i skolväsendet. Statsbidraget riktar sig

mot praktiktäna forsknings- och utvecklingsarbete som genererar direkt nytta och användbarhet i verksamheten och som bidrar till att stärka utbildningens vetenskapliga grund. Forskningsfrågor formuleras och undersöks av professionen utifrån deras behov av att utveckla sin verksamhet. Under läsåret 2021/2022 har åtta av stadens skolor och tolv av stadens lärare med forskarexamen beviljats statsbidrag.

BLIVA och Synligt lärande

Två större satsningar avslutades under året – ESF-projektet BLIVA och projektet Synligt lärande.

I BLIVA arbetade 29 skolor med att skapa goda förutsättningar för undervisningsutveckling genom organisatorisk utveckling och systematiskt kollegialt lärande. Detta involverade utforskande av potentialen i digitala verktyg och arbetssätt. Alla medverkande skolor genomförde positiva förändringar som grund för fortsatt förbättringsarbete med högre grad av systematik. Viktiga erfarenheter är att skolorna själva har inlett processer med att identifiera behov, problem och utvecklingsområden. En extern utvärdering visar på mycket goda resultat när det gäller såväl undervisningsutveckling, organisatorisk utveckling, systematiskt kollegialt lärande och digital kompetens. Projektets egen uppföljning visar detsamma.

Det material som producerats inom projektet har tillgänglighetsanpassats och finns öppet tillgängligt på Pedagog Stockholm, i utbildningsplattformen och på samarbetsytor kopplade till specifika funktioner och intressegrupper. Projektet presenterades för en större publik på SETT-dagarna i april. Scandinavian Education Technology Transformation är Skandinaviens största konferens och mäsä för modernt och innovativt lärande.

Syftet med satsningen synligt lärande var att utveckla förståelsen för hur elever lär och hur de kan ta ansvar för och bli delaktiga i sitt lärande. Tio skolor har deltagit. Förvaltningens stöd har bland annat inneburit att sätta fokus på vilka kunskapsresultat som behöver höjas samt stöd i undervisningsutveckling. Förvaltningen och skolorna har arbetat med organisationsutveckling och kollegialt lärande för att stärka kopplingen mellan resultatanalys och förbättring av undervisningen. Slutrapporten för synligt lärande visar att medvetenheten när det kommer till hur skolorna kan använda data för att förstå elevernas lärande har ökat. Skolorna har tagit till sig och börjat använda nya verktyg för att följa upp elevernas lärande.

Erfarenheterna från dessa båda satsningar har bidragit till utvecklingen av förvaltningens processinriktade stöd till skolor.

Handlingsplan för att möta särskilt begåvade elevers behov

Sedan vårterminen 2022 erbjuder förvaltningen i samarbete med Vetenskapens Hus mentorsprogram för matematiskt begåvade elever (eftersom behovet är störst där) i stadens skolor. Under året har cirka 30 elever från förskoleklass till och med årskurs sex i område 6 (Norrmalm, Södermalm och Östermalm) deltagit i programmet, och träffat sin mentor varje

vecka. Mentorerna är studenter från KTH och Stockholms universitet, anställda vid Vetenskapens hus. En utvärdering som gjordes efter vårterminen visar att 90 procent av eleverna är nöjda eller mycket nöjda med träffarna och känner sig mer motiverade och stimulerade. Programmet ska utvidgas till fler grundskoleområden och skolor.

Tre seminarier om särskilt begåvade barn och elever har hållits för lärare, skolledare och personal inom elevhälsa med 70-talet deltagare. Inom kunskapsnavet vid Lugnets skola har nya sätt för att identifiera och stimulera elever med särskild begåvning i humanistiska och praktiska ämnen testats.

Diagnostiskt prov i matematik

Provet gäller elever som börjar i gymnasiet. Analys av 2022 års prov har genomförts på samtliga kommunala skolor och på 21 fristående skolor. Analysen visar att elevernas resultat fortsätter att förbättras, och följer därmed trenden för betygen för årskurs nio. Elever som gått i grundskolor inom Stockholms stad (kommunala och fristående) presterar bättre än övriga elever som börjar på gymnasiet i skolor inom Stockholms stad. Pandemin tycks inte ha påverkat resultaten. Trots att resultaten stadigt blir bättre, underpresterar elever fortfarande vid uppgifter som kräver begreppsförståelse och algebra eller som inte är vanligt förekommande i läromedel. Det är även fortsatt betydande skillnader i resultat mellan gymnasieskolorna i staden. Sedan några år omfattar analysen även elevers resultat på den första kursen i gymnasiet. Elever med höga totalpoäng får höga betyg på den första kursen. Under året har runt 60 lärare och skolledare deltagit i analysseminarier och analysen har använts som underlag för diskussion om kommande matematikinsatser inom förvaltningen.

Kultur

Förtydligande av kulturombudens roll

Under året har förvaltningen tagit fram ett informationsmaterial som beskriver kulturombudens uppdrag när det gäller roller, ansvar och mandat samt vilket stöd kulturombudet kan få. I materialet beskrivs även vilka förutsättningar som förväntas finnas lokalt på skolorna för att kulturombudens uppdrag ska underlättas. Som ett fortsatt stöd i kulturombudens arbete planerar förvaltningen att årligen i samband med läsårsstart arrangera en introduktionsutbildning för kulturombud som är nya i sin roll.

Fler kulturaktiviteter med Kulan-premie

För att möjliggöra fler kulturaktiviteter i förskola och skola samt underlätta återstarten för det fria kulturlivet efter pandemin genomfördes en satsning under perioden 15 mars till 15 juni 2022 då Kulanpremien utökades till 80 procent av aktivitetens pris, vilket skapade stor efterfrågan och medförde ett ökat bokningstryck. Förskolor och skolor har framför allt valt att boka uppsökande kulturaktiviteter som äger rum på plats hos dem, vilket var extra förmånligt under satsningen. Inför höstterminen var Kulanpremien redan fullbokad vad gäller uppsökande kulturaktiviteter och kvarvarande Kulanpremie riktades i stället till scenkonstföreställningar inplanerade på fasta scener. Under 2022 har förskolor och skolor genomfört

160 000 kulturbesök (inte unika individer), vilket motsvarar 84 procent av det totala antalet invånare i åldersgruppen 1–18 år. Det är en kraftig ökning både jämfört med åren före pandemin och jämfört med 2021, då 121 400 kulturbesök genomfördes i en liknande satsning.

Drygt 8 000 gymnasieelever har fått ta del av professionell kultur genom Kulan, en stor ökning jämfört med 2021 då antalet kulturbesök på gymnasiet uppgick till 5 600. Under året har även fler fristående grundskolor bokat kulturaktiviteter och fler elever i fristående grundskolor har mött professionell kultur via Kulan. Fristående grundskolor använder dock Kulanpremien i liten utsträckning jämfört med kommunala grundskolor.

Kulans utbud har under året breddats med fler aktiviteter för högstadiet och gymnasiet. Cirka 18 100 skolelever har under året tagit del av film på biograf inom ramen för Skolbio Stockholm. Detta utgör en kraftfull återhämtning efter pandemiåren och är den högsta siffran sedan 2013.

Skapande skola

Från Statens kulturråd har förvaltningen beviljats 9,7 mkr för Skapande skola för att användas av Stockholms kommunala grundskolor läsåret 2022/2023. Skapande skola fortsätter att främja och komplettera skolans uppdrag i den ordinarie undervisningen och insatsen leder till att skolorna fortsätter använda sig av kultur i syfte att ge eleverna möjlighet till estetiska läroprocesser och verktyg för fördjupande kunskaper inom olika ämnesområden. Skapande Skola-projekten ger nya verktyg och arbetssätt för lärande och möjliggör nya samarbets- och uttrycksformer för både lärare och elever. Kulturprojekten kring litteratur och språk kombineras ofta med uppdraget Barn och böcker med tävlingen En bok i världen för åk F-6.

Implementering av Skolbiblioteksplanen

Antalet fackutbildade bibliotekariéer i stadens skolor ökar successivt. 2022 uppgick antalet till ett femtiotal. Cirka 65 procent av eleverna i grundskolan respektive 95 procent i gymnasieskolan har tillgång till skolbibliotek som är bemannade på halvtid eller mer.

Som ett led i implementeringen av stadens skolbiblioteksplan deltar 16 grundskolor under läsåret 2022/2023 i en satsning på ökat samarbete mellan skolbibliotek och fritidshem. Detta i syfte att stärka elevernas läs- och språkutveckling och läsintresse.

Mångspråksbiblioteket

Mångspråksbiblioteket, som tillhandahåller skönlitteratur på cirka 90 olika modersmål till stadens skolbibliotek, nominerades till utmärkelsen Årets bibliotek 2022. Med anledning av hög efterfrågan från skolorna växer verksamheten stadigt. Under året har utbudet av böcker på ukrainska kraftigt förstärkts.

Planering inför stadshusets hundraårsjubileum

Förvaltningen har i samarbete med visningsenheten på Stadshuset förberett för att kunna erbjuda samtliga klasser med elever födda 2008 att under 2023 kunna boka en kostnadsfri skolvisning i Stadshuset.

Samlad information om visningen och Stockholmskällans särskilt framtagna lektionsförslag finns att tillgå både på webbplatsen Stockholmskällan, Pedagog Stockholm och Stockholms stads webbplats.

Stockholmskällan i samarbete med förvaltningen ansvarar för att informera skolorna om möjligheten att boka och olika sätt att nå ut med denna information har gjorts under året.

Utvärdering av det socioekonomiska stödet

Mot bakgrund av att det pågår en extern forskningsbaserad effektutvärdering av det socioekonomiska stödet har förvaltningen kompletterat med en intern undersökning. Förvaltningens utvärdering visar att skillnader i resultat mellan skolor med olika socioekonomiska förutsättningar har minskat över tid bland kommunala skolor i Stockholms stad. Minskningen beror på att det går allt bättre för skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Utvärderingen visar att skolorna framför allt använder stödet till långsiktiga satsningar på fler lärare och en utökad elevhälsa. Skolorna använder även resurser för att kompensera för att de verkar i ett socioekonomiskt utsatt område. En hög omsättning av elever, många nyanlända och utmaningen att fylla klasserna bidrar till att det är svårt att nå full kostnadseffektivitet. För att minska skillnader i resultat mellan skolor med olika socioekonomiska förutsättningar är en ekonomisk ersättning nödvändig, men inte tillräcklig. För att resurserna ska ge effekt måste även skolorna vara välfungerande. Det innebär att alla processer och rutiner fungerar, att skolan har förmåga att identifiera centrala utmaningar samt kapacitet att driva ett förbättringsarbete.

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2022 och besvarats av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2.

Inom grundsärskolan besvaras enkäten av elever i årskurs 1–9 och av vårdnadshavare i årskurs 1–6.

Resultaten från grundskoleundersökningen redovisas utifrån tre index: *kunskap, inflytande samt trygghet och trivsel*. De två förstnämnda indexen samt en kortare sammanfattning av undersökningen redovisas under nämndmål 1.3.3.

Grundskoleundersökningen kommenteras ytterligare i bilaga 6, Kvalitetsarbete och vissa resultat i den kommunala grundskolan 2022, och redovisades också i tertialrapport 2 2022.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld

Förvaltningen har under året erbjudit kompetensutveckling inom de områden handlingsplanen ”Våga fråga, lyssna och agera!” omfattar. Ett särskilt fokus har legat på kompetenshöjande insatser och stöd för att utveckla det nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Detta för att säkerställa att förändringarna i läroplaner och kursplaner hösten 2022 ska vara välkända för skolpersonal på stadens skolor. Förvaltningen har under hösten genomfört ett antal storföreläsningar kring detta kunskapsområde för lärare, skollära och elevhälsans personal. Under 2022 har fler än 1 800 skolpersonal fått ökade kunskaper kring hedersrelaterat våld och förtryck och sexualitet, samtycke och relationer. Tidningen ”LÄRA” haft olika reportage från skolors arbete med sexualitet, samtycke och relationer, i syfte att lyfta fram goda exempel och ge inspiration till utveckling av kunskapsområdet.

Förvaltningen har via intranät och nyhetsbrev uppmanat skolor efter sommarlovet att vara uppmärksamma på om elever saknas. Detta som ett led att informera om de rutiner som finns vid misstanke om att elever förs utomlands i syfte att ingå barnäktenskap, tvångsäktenskap, utsättas för könsstympning eller skickas på uppfostringsresor. I augusti genomfördes den första föreläsningen ”Hur kan skolan förstå och arbeta mot hedersrelaterat våld?”. Det är en riktad föreläsning till skolpersonal, som tagits fram i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och Origo, som är Stockholms läns resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Totalt deltog 137 personal från 27 kommunala skolor.

Våldsbejakande extremism och antisemitism

En analys av rapporten ”Antisemitismen i Stockholms skolor, en rapport om skolpersonal och elevers upplevelser och tankar kring antisemitiska uttryck i sin skolmiljö” har gjorts under hösten. Planering har påbörjats utifrån de rekommendationer som rapporten lyfter. Förvaltningen kommer att fokusera på utbildningsinsatser samt arbetet med att uppmärksamma Förintelsens minnesdag. Förvaltningen har fortsatt att öka samarbetet med myndigheter och organisationer med kunskaper inom området.

Under 2022 har elever i åk 9, lärare och annan skolpersonal deltagit Svenska kommittén mot antisemitisms utbildningar och studieresor till Polen för att öka kunskaperna om antisemitism,

Förintelsen och folkmord. Totalt har 22 grupper från 17 olika grundskolor och förvaltning deltagit i denna satsning. I arbetet ingår att eleverna ska leda samtal och föreläsningar om Förintelsen, antisemitism och folkmord för de klasskamrater som inte deltagit på utbildningar och studieresor.

I samband med stadens kartläggning av våldsbejakande extremism under hösten fick skolorna information om stadens nya fördjupade webbutbildning om högerextremism samt ett stödmaterial till arbete för att motverka rasism, antisemitism och antidemokratiska uttryck i olika årskurser.

Våldsprevention

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har under hösten kompletterat förslaget om hur staden ska kunna leda, utveckla och organisera arbetet med *Mentorer i våldsprevention*, MVP, och *Agera tillsammans*, AT, framledes. Syftet har varit att skapa ett sammanhållet och hållbart våldsförebyggande arbete för barn och unga, den så kallade *Stockholmsmodellen*. Under hösten har ett nytt program, MVP fritid, lanserats som ger fler möjligheter att öka sina kunskaper kring våld, normer kring kön och aktiv åskådare. Totalt har 1 160 personal från skolor och stadsdelsförvaltningar deltagit på olika utbildningar.

Förvaltningen har utvärderat MVP-arbetet på tre högstadieskolor med elever och personal. MVP uppges bidra till att eleverna får en ökad förståelse för olikheter liksom en medvetenhet kring hur språk och handling påverkar andra. Eleverna ger uttryck för att de genom att fördjupa sig blir mer uppmärksamma på exempelvis olika typer av våld, normer liksom hur de kan agera som aktiva åskådare. Det framkommer även att MVP i olika grad bidrar till att stärka ett gemensamt förhållningssätt kring värdegrundsfrågor bland personal. Skolorna ser en vinst i att de genom programmet får en naturlig och värdefull samverkan mellan olika personalgrupper som arbetar runt eleverna. Utvärderingen visar exempel på att MVP-arbetet inledningsvis ledde till fler kränkningar anmälningar bland eleverna, men att det efter hand konstateras färre grova kränkningar där programmet kan ses som en bidragande del.

Utbildningsförvaltningen och skolorna har arbetat vidare med att anpassa MVP till elever med intellektuell funktionsnedsättning och utveckla arbetet med att äldre elever blir mentorer och leder lektioner för yngre elever. Skolor i Järva har med stöd av utbildningsförvaltningen och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning genomfört *Agera tillsammans föräldraträffar* på fler skolor under hösten.

Hbtqi och normkritik

Förvaltningen har erbjudit stadens skolor stöd i form av medel och råd för att utveckla det normkritiska värdegrundsarbetet lokalt och noterar att allt fler skolor söker medel för att utveckla sitt arbete kring dessa frågor. Ett stort fokus har varit att utveckla kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer på skolorna. Under året har 65 grund- och grundsärskolor, elva gymnasieskolor och en gymnasiesärskola tilldelats medel och/eller stöd. Totalt fick 77 skolor stöd, vilket är en ökning med 19 skolor jämfört med året innan. Uppföljning av

skolornas arbete har gjorts i december som ett led i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Goda exempel från året kommer att spridas och ligga till grund för utveckling av det normkritiska värdegrundsarbetet på stadens alla skolor.

Årlig rapport om trygghet och studiero

Förvaltningen har för tredje året i rad tagit fram en rapport om trygghet och studiero till utbildningsnämnden. 2022 års rapport har fokus på grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Syftet har varit att ta reda på hur grundsärskolor och gymnasiesärskolor använder elevundersökningen och hur de upplever att den fungerar som verktyg för att mäta elevers upplevelse av trygghet och studiero.

Rapporten visar att eleverna behöver mycket stöd i att besvara enkäten. Dock är både de grundsärskolor och gymnasiesärskolor som intervjuats positiva till att använda enkätundersökningar som ett sätt att fånga elevernas upplevelser av trygghet och studiero. Generellt används resultaten från elevundersökningen som ett verktyg i skolornas systematiska kvalitetsarbete, där skolorna kan följa sin egen utveckling över tid.

För det fortsatta kvalitetsarbetet identifieras i rapporten att vissa formuleringar och ord i elevundersökningen är svåra att tolka för eleverna och bör därmed ses över. Förvaltningen avser att inleda ett arbete för att se över enkäten för grundsärskolan och gymnasiesärskolan inför elevundersökningen år 2024.

Digitala verktyg för tillgängliga lärmiljöer

Förvaltningen arbetar löpande för att sprida kunskap om alternativa och digitala verktyg för att kunna skapa en tillgänglig lärmiljö. Under året har fortsatt satsning på bildstödsverktyget *Widgit Online* visat sig ge goda resultat. Även information och utbildning i verktyget *Begreppa*, flerspråkiga ämnesfilmer, medför att användningen ökar och fler pedagoger ser vinster med att använda tjänsten. Förvaltningen utvärderar kontinuerligt att relevanta digitala verktyg finns tillgängliga i staden och ser till att pedagoger erbjuds information och kompetensutveckling.

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot. Eleverna är med ökande ålder delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2022 och besvaras av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Inom grundsärskolan besvaras enkäten av elever i årskurs 19 och av vårdnadshavare i årskurs 16.

Resultaten från grundskoleundersökningen redovisas utifrån tre index: *kunskap, inflytande samt trygghet och trivsel*. Indexen har en skala från 0 till 100. I tabellen nedan anges andelen positiva svar (4–5 på den 5-gradiga skalan) år 2022.

Tabell 6: *Andelen positiva svar i procent per index år 2022. Inom parentes år 2021.*

	Åk 2	Åk 5	Åk 8
Kunskap	87 (85)	76 (75)	56 (54)
Inflytande	85 (83)	79 (80)	67 (67)
Trygghet och trivsel	81 (80)	72 (70)	67 (64)

Samma övergripande mönster finns för resultaten som tidigare år. Andelen positiva svar är högst i årskurs 2, resultaten sjunker till årskurs 5 och är som lägst i årskurs 8.

Jämfört med förra året har resultaten ökat för flera av indexen och för flera av årskurserna. Indexet för kunskap har ökat med ett par procentenheter för alla årskurser jämfört med förra året och håller en svag positiv utveckling sedan år 2020. Även indexet för trygghet och trivsel har en liknande utveckling med en ökning på någon procentenhet jämfört med förra året samt med en positiv trend sedan några år tillbaka.

För indexet inflytande ökar resultaten för elever i årskurs 2, medan de sjunker marginellt i årskurs 5 och är oförändrade i årskurs 8. Jämfört med några år bakåt i tiden är resultaten för inflytande sjunkande.

Grundskoleundersökningen kommenteras ytterligare i bilaga 6, Kvalitetsarbete och vissa resultat i den kommunala grundskolan 2022, och redovisades också i tertialrapport 2 2022.

Brükarenkäter i gymnasieskola och gymnasiesärskola

Effekter av pandemin har sannolikt påverkat resultaten från brukarenkäten. År 2020 besvarades enkäten strax innan pandemin kom att påverka elevernas undervisningssituation. Vid undersökningen 2021 genomfördes merparten av undervisningen på distans, vilket sannolikt påverkade enkätresultatet. Detta har tidigare redovisats i förvaltningens tertialrapporter. Under läsåret 2021/2022 fortgick pandemin och konsekvenser av densamma men utan möjlighet att anordna distansundervisning. Elever och lärare har periodvis haft hög frånvaro från skolan vilket sannolikt har påverkat resultatet negativt. Svarsfrekvensen uppgick till 79 procent, en lägre svarsfrekvens om fem procentenheter jämfört med 2021.

I årets undersökning angav 89 procent av eleverna att de kände sig trygga på sin skola, en marginell nedgång med en procentenhet jämfört med 2021. Andelen positiva svar för arbetsron på lektionerna var 60 procent. Detta är en nedgång jämfört med förgående år men ett högre resultat jämfört med resultaten före pandemin. Jämfört med länet har Stockholms stads kommunala gymnasieskolor högre andel positiva svar för trygghet och studiero. På länsnivå var 86 procent av eleverna trygga och 57 procent anger arbetsro på lektionerna.

Se vidare resultat i tertialrapport 2 2022.

Översyn brukarenkät årskurs 2

Under 2022 har en översyn av brukarenkäten för gymnasieskolans årskurs 2 skett i samverkan med Storsthms gymnasierregion. Brukarenkäten har reviderats och nya påståenden har tagits fram för att fokusera på frågor om undervisning och lärande. Den nuvarande enkäten har varit oförändrad i många år och var i behov av en genomgripande översyn. En lärdom är att enkäten i framtiden behöver utvärderas kontinuerligt för att ta hänsyn till de förändringar som sker av skollagen samt relevant skolforskning om lärande. Brukarenkäten är nu planerad att genomföras på hösten i årskurs 3.

Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Arsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
  Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	75,7 %*	74,1%*	77,4 %*	76,6 %	79 %	79 %	2022
  Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	80,2 %*	80 %	81 %	79,5 %	82 %	82 %	2022
  Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	90 %	91 %	90 %	89 %	95 %	95 %	2022
  Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3	90 %	88 %	92 %	91 %	95 %	95 %	2022

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Arsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
  Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund	91,7 %*	91 %	92 %	91,8 %	95 %	95 %	2022
  Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med examen	83,2 %	-		82,1 %	79 %	79 %	2022

* Något förändrade utfall efter att den officiella statistiken har presenterats, jämfört med tertialrapport 2.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30	Avslutad i tertialrapport 2
  Utbildningsnämnden ska analysera de bakomliggande orsakerna till de försämrade betygsresultaten i årskurs 6	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fokusera på kunskapsresultaten i stadens utsatta områden med stöd av erfarenheterna från arbetet i de särskilt utsatta områdena	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fortsätta implementera den nya modellen för särskilt stöd och särskilda undervisningsgrupper	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fortsätta utveckla samverkan med Region Stockholm i syfte att säkerställa snabba insatser för barn med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra en forskningsbaserad effektutvärdering av det socioekonomiska stödet, med särskilt fokus på kunskapsresultaten	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra en kartläggning av elever med lång skolfrånvaro, så kallade hemmasittare och sammanställa relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2
  Utbildningsnämnden ska genomföra en översyn av läxhjälpen i stadens skolor	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	Redovisas i Förskolerapport 2022
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31	Redovisas i Förskolerapport 2022
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31	Redovisas i Förskolerapport 2022
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 1
✓ Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 1
✓ Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 1
✓ Utbildningsnämnden ska redovisa arbetet för att öka lärarnas och skolledarnas tid för det pedagogiska uppdraget och ledarskapet, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning	2022-01-01	2022-06-30	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska ta fram riktlinjer för hur skolorna ska arbeta förebyggande med elevernas psykiska hälsa på ett åldersanpassat sätt	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska undersöka förutsättningen att starta spetsklasser i fler ämnen, bland andra programmering och humaniora	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska utifrån översynen av sex- och samlevnadsundervisningen i stadens skolor ta fram och implementera åtgärder i syfte att säkerställa kvalitet och likvärdighet	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska utreda hur en extra timmes undervisning i skolan per dag, med fokus på läsning och matematik, kan möjliggöras	2022-01-01	2022-06-30	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska utreda hur staden kan stärka rekryteringen av modersmåls lärare inom språk där det råder brist på behöriga lärare	2022-01-01	2022-06-30	Avslutad i tertialrapport 1
✓ Utbildningsnämnden ska utreda införandet av ett Stockholmsprov i svenska som liksom Stockholmsprovet i matematik jämför elevernas kunskap när de börjar gymnasiet med det betyg de har från grundskola	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till extern rättning av nationella prov samt hur fristående skolor skulle kunna inkluderas i ett sådant projekt	2022-01-01	2022-06-30	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska återinföra syskonförtur upp till årskurs 5	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 1

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
1) Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet	1)				80 %		2022
2) Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik	2)				90 %		2022
3) Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt	3)				90 %		2022

Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Arsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
 ♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	60 %	60 %	61 %	60 %	76 %		2022
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6	93 %	94 %	93 %		96 %		2022
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6	93 %	91 %	96 %		97 %		2022
 ♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	43 %	46 %	41 %	40 %	55 %		2022
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9	90 %	91 %	89 %		95 %		2022
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 9	94 %	93 %	96 %		99 %		2022
 ♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	88,1 %*	87 %	89 %	88,4 %	89 %		2022
 ♀ Meritvärde i årskurs 9	249 Poäng	242	257	248,1 Poäng	251 Poäng		2022
 Andel legitimerade lärare i grundskolan	77,5%			77,9 %	80 %		2022
 ♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	88 %	86 %	90 %	89 %	90 %		2022
 ♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	80 %	78 %	82 %	81 %	80 %		2022
 ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	44 %	44 %	43 %	42 %	55 %		2022
 Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan	89,3%			87,8 %	92 %		2022

1) I 96 av stadens skolor (71 procent) deltar minst 75 procent av eleverna på varje skola dagligen i en rörelsestyrd aktivitet.

2) I 103 av stadens skolor som har årskurs 1 (84 procent) har minst 75 procent av eleverna grundläggande taluppfattning i matematik enligt bedömningsstödet.

3) I 96 av stadens skolor som har årskurs 1 (77 procent) har minst 75 procent av eleverna uppnått kraven för läsning enligt bedömningsstödet.

* Något förändrat utfall efter att den officiella statistiken har presenterats, jämfört med tertialrapport 2.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar.	2019-01-01	2022-12-31	

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta	2019-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

	Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
●	♀ Andel elever i grundsärskolan årskurs 1–9 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	84 %				82 %		2022
◆	♀ Andel elever i gymnasiesärskolan nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	81 %				84 %		2022
◆	♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan	87 %	85 %	88 %	86 %	90 %		2022
◆	♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	71 %	71 %	72 %	70 %	75 %		2022
◆	♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	86 %	86 %	88 %	85 %	90 %		2022
■	♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	60 %	63 %	59 %	57 %	85 %		2022
◆	♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	81 %	85 %	78 %	79 %	90 %		2022
◆	♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	54 %	58 %	50 %	48 %	56 %		2022
◆	♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	78 %	85 %	73 %	77 %	87 %		2022
◆	♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	60 %	62 %	59 %	63 %	62 %		2022
◆	♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	89 %	91 %	88 %	90 %	90 %		2022
■	♀ Total frånvaro i grundskolan	12,1 %	12,1 %	12,1 %	9,8 %	5 %		2022
■	♀ Total frånvaro i gymnasieskolan	18 %			10 %	13 %		2022

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

	Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
■	♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem	63 %	62 %	66 %	61 %	80 %		2022
◆	♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	73 %	73 %	74 %	72 %	80 %		2022

Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Arsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
  Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen	70 %	69 %	71 %	69 %	83 %		2022
  Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven	71 %	75 %	68 %	70 %	85 %		2022
  Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven	51 %	59 %	44 %	48 %	70 %		2022
  Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	49 %	55 %	43 %	50 %	65 %		2022
  Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	41 %	49 %	35 %	43 %	60 %		2022
  Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	28 %	32 %	26 %	32 %	50 %		2022

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på förvaltningens samverkan med bland annat stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen, polisen och regionen. Samverkan har bland annat bidragit till att utveckla stödet till barn och familjer i riskzon och behov av insatser, en obruten skolgång för placerade barn och ungdomar och stöd till elever med upprepad eller längre frånvaro.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden och utbildningsnämnden ska tillsammans tydliggöra ansvaret och uppföljningsansvaret för samarbetet mellan skola socialtjänst, utveckla kunskap om varandras roller och ansvar, samt säkerställa att riktlinjerna implementeras	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Elever i behov får ett samlat stöd genom samverkan mellan samhällsaktörer

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen verkar för att stadens skolor samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser. Åtgärder prioriteras för att uppnå ökad trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen. I egenskap av hemkommun säkerställer förvaltningen att samverkan sker för elever med upprepad och längre frånvaro i skolor med annan huvudman.

Samverkan för barnets bästa

För att alla barn och unga ska nå sin fulla potential träffas representanter på olika nivåer från utbildnings- och socialförvaltningarna regelbundet för att hålla ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp över de gemensamma uppdragen. Dessa möten har bidragit till att uppdragen hållits samman samt skapat goda förutsättningar för utförandet av de gemensamma uppdragen. Denna övergripande och fördjupade samverkan har syftat till att alla barn i staden ska utvecklas och nå målen med sin utbildning.

Med målet att skapa likvärdighet för barn och unga inom staden samt öka antalet elever som får behörighet till gymnasiet har under året två stadsövergripande samverkansmöten på

chefs nivå mellan stadens grundskolor och socialtjänsten i Stockholms stad ägt rum. Vid ena tillfället deltog representanter från regionen och samverkan kring barn i behov av stöd och samordnade insatser från både kommunen och regionen diskuterades. Vid det andra tillfället deltog stadens skol- och socialjuridiska avdelning och socialtjänst- respektive skoljuridisk presenterades. Vid båda tillfällena informerades om aktuellt pågående arbete vid respektive nämnd samt arbete som sker gemensamt mellan nämnderna på temat barns rätt till utbildning. Syftet med dessa möten är att stödja och underlätta den lokala operativa samverkan, upptäcka fler barn i riskzon, öka skolnärvaron bland stadens grundskoleelever samt minska risken för psykisk ohälsa och för att barn och unga dras in i kriminalitet.

För att nå fler barn och familjer i riskzon samt tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser har socialnämnden under året arbetat med att stärka samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamheter och polis med fokus på tidiga insatser och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Inom samtliga stadsdelsförvaltningar finns lokala operativa samverkansforum för ett gemensamt arbete kring barn och unga som är i behov av samlade insatser inom ramen för de olika samverkansöverenskommelserna. Utbildningsförvaltningen har bistått stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att ta fram lokala lägesbilder och orsaksanalyser i syfte att skapa gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser. Utbildningsförvaltningen har under året samarbetat med stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen och Polisen för att skapa och sprida förebyggande föräldrakommunikation via skolan. Föräldrakommunikationen syftar till att stötta föräldrar att motverka problem hos unga med exempelvis alkohol, tobak och narkotika.

BUS-samverkan, samverkansstruktur för barn i behov av särskilt stöd

Under året har dialogen med Region Stockholm angående likvärdig och välfungerande BUS-samverkan över hela staden fördjupats och konkretiserats. Representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tillsammans tagit fram förslag på ett antal förbättringsåtgärder som syftar till att uppnå en tydligare styrning och struktur för BUS-samverkan i staden, en lokal BUS-samverkan som baseras och fokuserar på lokala utvecklingsbehov/frågor, en fungerande dialog i och kring enskilda individärenden samt ett mer likvärdigt och bättre samordnat stöd till den enskilde. Förslagen är en utgångspunkt för fortsatt utvecklingsarbete i dialog med de lokala BUS-grupperna under 2023. Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har representerat staden på regional nivå genom att delta vid fyra BUSSAM och fyra Kommun-BUS.

Samverkansrutin för hälso- och sjukvård, skola och förskola vid remittering, utredning och behandling av barn med eventuell ADHD, autismspektrumtillstånd och intellektuell funktionsnedsättning i Stockholms län har reviderats och publicerats under året. Syftet med revideringen är att förtydliga remissförfarandet vid utredning av barn med eventuell neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Ett annat syfte är att klargöra de riktlinjer som gäller för de professioner som är involverade i vårdkedjan kring barn som ska utredas för eventuell

ADHD, autismspektrumtillstånd eller intellektuell funktionsnedsättning. Skolorna arbetar efter den nya rutinen som under våren kommer att följas upp och utvärderas.

Samordnad individuell plan (SIP)

För att stödja och utveckla stadens arbete med SIP för samordnade insatser mellan skola, stadsdelsförvaltningar, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), första linjens psykiatri och socialförvaltningen har arbetet under året fokuserat på fem områden. Dessa områden är digitala verktyg, utbildning, mallar och stödmaterial, brukarperspektiv samt uppföljning. Inom området digitala verktyg pågår förberedelserna inför införandet av tjänsterna Lifecare och Vidicue som båda kommer kunna användas vid digitala SIP-möten. SIP har ingått i socialförvaltningens introduktionsutbildningar för nyanställda socialsekreterare i staden. Information om SIP har också getts till gymnasieskolans elevhälsonätverk samt till fristående grund- och gymnasieskolor vid informationsmöten med fokus på samverkan mellan skola och socialtjänst. Stadens gemensamma mallar och stödmaterial för SIP kring barn och unga har gjorts mer tillgängliga för stadens grundskolor via information och länkar på för skolorna relevanta intranätssidor. När det gäller uppföljning av SIP, där också brukarperspektivet ingår, finns idag inga tillförlitliga sätt att mäta vare sig kvantitet eller kvalitet. Här behövs ett långsiktigt utvecklingsarbete via i första hand införande av digitala verktyg.

Samverkan för obruten skolgång (SAMS)

En modell för samverkan för obruten skolgång (SAMS) har tagits fram av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och bygger på rådande författningsreglering. Syftet med modellen är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga i de fall placeringen medför skolbyte. Riktlinjer ges för hur berörda aktörer ska samverka kring en elev som blir placerad av socialtjänsten och som behöver en skolgång under placeringen samt tydliggör vilken aktör som har huvudansvaret för respektive steg i modellen. Sedan juni 2021 är alla stadens stadsdelsnämnder anslutna till arbetsmodellen.

Förvaltningen har under året fortsatt att utveckla arbetet med modellen i samarbete med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Målet är att stadsdelsförvaltningarna anmäler samtliga placeringsärenden avseende placering i familjehem, jourhem, på HVB eller stödboende, som innebär skolbyte till förvaltningen. Sedan den 1 mars anmäls även ärenden avseende placering på särskilda ungdomshem hos Statens institutionsstyrelse.

Fram till november 2022 hade det kommit in totalt 227 ärenden, varav 214 var placeringsärenden. Av dessa ärenden kom 164 in under år 2022, varav 146 var placeringsärenden. Övriga ärenden består av generella frågor eller felaktigt riktade frågor. En stor ökning av antal inkomna ärenden kan härledas till projektet Skolsamordnare för placerade barn och unga som startade i juni 2022. En arbetsgrupp arbetar för att ge förvaltningarna förutsättningar att arbeta enligt stödmodellen för SAMS samt med att följa upp, förvalta och utveckla modellen.

Elever med upprepad eller längre frånvaro

Hemkommunen ansvarar för att elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd oavsett huvudman. Därför arbetar utbildningsförvaltningen både med elever som saknar skolplacering samt elever som har upprepad eller längre frånvaro från skolan.

Arbetet har fortsatt enligt plan, förvaltningen har haft kontinuerliga utbildningar för att stödja de kommunala grundskolorna i deras utredningsprocesser kring elever med upprepad eller längre frånvaro. Förvaltningen stöttar skolorna i frågor om upprepad eller längre frånvaro via ett digitalt team för nyckelpersoner från grundskolorna, totalt omkring 600 personer.

För de kommunala grundskolorna har det under 2022 kommit in omkring 1 800 anmälningar om att utredning inletts med anledning av att en elev har upprepad eller längre frånvaro. Under 2021 kom 2 851 ärenden in. Förvaltningen bedömer att en orsak till minskningen av antalet ärenden beror på att pandemin är över samt att skolorna redan påbörjat utredningar för de elever som tidigare varit frånvarande. Skolornas systematiska arbete har också lett till att bedömningen av när en utredning är behövlig för en elev har utvecklats.

I dagsläget är antalet pågående elevärenden på de kommunala grundskolorna 1 717 stycken. Både på skolnivå och centralt har arbetet med att följa upp elevers frånvaro i grundskolan och grundsärskolan intensifierats. På skolnivå följer man i allt högre grad upp elevers frånvaro tack vare dels de verktyg som finns i skolplattformen, dels de rapporter som tas ut centralt och meddelas skolorna. Förvaltningen har särskilt prioriterat uppföljning av elever med hög frånvaro i syfte att säkerställa att dessa elevers frånvaro utreds och åtgärdas.

Om en elev går hos en annan huvudman ska rektorn anmäla till elevens hemkommun om det har inletts en utredning av elevens upprepade eller längre frånvaro. Det innebär att utbildningsförvaltningen utreder ärenden som rör elever med frånvaro hos andra huvudmän. Det sker för att säkerställa att även dessa elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Under året har det kommit in 280 anmälningar, en minskning jämfört med samma period föregående år då det kom 390 anmälningar. Anledningar till minskningen kan vara att många elever hade upprepad eller längre frånvaro med anledning av pandemin och att det tar tid att jobba ned frånvaron. Minskningen kan även bero på att skolorna bedriver bra främjande verksamhet och eleverna i högre grad är närvarande.

Elevärendena avslutas när eleverna fullgör skolplikten, folkbokförs i en annan kommun eller går ut årskurs 9. Under året har 217 elevärenden om upprepad eller längre frånvaro avslutats. Dessa ärenden kan ha inkommit till förvaltningen tidigare än 2022. I dagsläget är antalet pågående elevärenden 354.

I arbetet med elever som har en upprepad eller längre frånvaro hos andra huvudmän samordnas vid behov samverkan med andra samhällsinstanser såsom socialtjänst och barn-

och ungdomspsykiatrin. Samverkan kan ske genom möten med berörda aktörer, vårdnadshavare, elev och skola med syfte att ge ett samlat stöd och se till att ansvariga parter vidtar adekvata åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro.

Skolsociala team (SST)

Som stöd för implementering av den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team har utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans anordnat ett erfarenhetsutbyte och två utbildningar under året; en juridisk utbildningsdag och en digital seminarieserie á tre tillfällen med fokus på att främja skolnärvaro samt utreda och samverka kring skolfrånvaro. Förvaltningarna har också gett lokalt stöd, både strategiskt och operativt, till de stadsdelsförvaltningar som har efterfrågat det. Den externa utvärderingen av de skolsociala teamens arbete har slutförts och resultatet av den har kommunicerats till medarbetare och chefer inom både skola och socialtjänst. En mer djupgående analys av resultatet har påbörjats och kommer att utgöra en viktig grund för arbetet framåt.

Skolsociala Team plus (SST plus)

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har tillsammans med Rinkeby-Kistas och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar och grundskoleområden skickat in en idéskiss till stadens sociala investeringsfond för utveckling av insatsen skolsociala team plus (SST plus). Målgruppen för insatsen är elever i årskurs F-9 med en frånvaro på 50 procent eller högre under en termin som gör att eleverna riskerar att inte nå målen för utbildningen. Insatsen SST plus ges i form av ett tvärprofessionellt team bestående av familjebehandlare, speciallärare/ specialpedagog och psykolog som alla har ett renodlat uppdrag att jobba med målgruppen och dess skolgång i fokus. Insatsens huvudsakliga förväntade utfall är att fler elever i deltagande stadsdelars kommunala grundskolor i större utsträckning ska delta i undervisningen och nå kunskapskraven. Idéskissen har gått vidare till ansökan som har skickats in till stadsledningskontoret.

Central skolpliktsbevakning – oplacerade elever

De kommunala skolorna har ansvaret att bevaka att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. En central skolpliktsbevakning genomförs regelbundet över verksamhetsåret för att redogöra för hur många elever som står utan en registrerad skolplacering. Resultatet används av förvaltningen som stöd i det systematiska kvalitetsarbetet och för att följa upp att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och fullgör skolplikten.

Antalet oplacerade elever har ökat något under 2022. I december var det 1 556 elever som stod utan registrerad skolplacering, jämfört med 1 287 elever i december 2021. Siffran är en ögonblicksbild och kan förändras från dag till dag i och med att en skolplacering registreras för en elev eller att elever flyttar in eller ut ur kommunen. Antalet oplacerade elever har pendlat mellan 3 114 och 708 under hela året. Orsaker till att elever inte har någon skolplacering kan vara att det finns stor rörlighet när det gäller in- och utflyttningar till kommunen samt skolbyten. Majoriteten av dem som inte har någon skolplacering är elever som lämnar skolan och Sverige för kortare eller längre utlandsvistelser.

Under året har rutinen för skolpliktsbevakning reviderats och en lathund har tagits fram i syfte att underlätta för skolorna i deras arbete med skolpliktsbevakning. I samband med detta har förvaltningen erbjudit utbildningstillfällen för skolpliktsbevakande skolor. För att kontinuerligt åstadkomma en minskning av antalet oplacerade elever ges även stöd och vägledning till skolorna, bland annat genom en skolpliktssida på intranätet där information och aktuella frågor uppdateras. Alla skolpliktsbevakare har även en egen kontaktperson på central förvaltning som de kan vända sig till med frågor kring arbetet.

Uppskjuten skolplikt

Förvaltningen har under året implementerat ett nytt systemstöd för handläggning av ansökningar, beslut och överklaganden, som i ett första steg börjat användas för uppskjuten skolplikt. Systemet ska förenkla handlägningsprocessen och beslutfattandet.

Förvaltningen har under året handlagt och beslutat i ärenden om uppskjuten skolplikt till förskoleklass för 83 barn. Av dessa har 70 varit bifall. Förvaltningen har genomfört informationsinsatser riktade mot fristående och kommunala förskolor i syfte att få in ansökningarna om uppskjuten skolplikt i tid.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor

Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågors arbete utgår från stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Rådet har en strategisk och rådgivande roll gentemot utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningen. Syftet är att inkludera funktionshinderperspektivet i beredningsarbetet och i förlängningen skapa en tillgänglig och inkluderande skola för elever och personal i Stockholms stad.

Rådet sammanträder elva gånger under 2022 och har för närvarande sex ledamöter. I mötena deltar även representanter från utbildningsförvaltningen och SISAB. Rådet har under året deltagit i diskussioner kring elevhälsans arbete, modersmålsundervisning och elever med långvarig eller återkommande frånvaro. Rådet har även besvarat remissen Funktionshinderrådets arbetssätt och organisation.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet sammantaget uppnås delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter från verksamhetsplan 2022 som genomförts under året och de resultat som uppmätts har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt.

Nämndmål: Nämndens verksamhet ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer.

Myndighetsutövning och kommunikation gentemot enskilda skolhuvudmän kännetecknas av rättssäkerhet, effektivitet och tydlighet. Förvaltningen framstår som en attraktiv affärspartner för leverantörer av upphandlade varor och tjänster.

Entreprenöriellt lärande och Ung Företagsamhet

Under 2022 genomförde Stockholms stad en satsning för att sprida kunskap om entreprenöriellt lärande genom deltagande i Ung Företagsamhet, se bilaga 13. Satsningen riktade sig till både grund- och gymnasieskolor samt till skolor såväl i egen regi som med fristående huvudman.

Grundskolan

I grundskolan genomfördes i början av läsåret en kampanj för att informera lärare och skolledare om de olika utbildningar och läromedel som Ung Företagsamhet kostnadsfritt tillhandahåller genom samarbetet med Stockholms stad. Syftet var att fler grundskolor skulle delta i Ung Företagsamhet genom att lärare registrerar sig på hemsidan och beställer läromedel. I slutet av läsåret 2021/2022 fanns inom Stockholms stad 554 registrerade användare/pedagoger i grundskolan, fördelade på 141 grundskolor varav 93 skolor i egen regi. Efter avslutad kampanj hade 35 nya användare registrerat sig, fördelade på 23 olika skolor varav 11 skolor i egen regi.

Gymnasieskolan

I gymnasieskolan har ett omfattande arbete genomförts för att skapa förutsättningar för entreprenöriellt lärande genom att fler skolor ska erbjuda UF-företagande samt för att möjliggöra för skolor som redan har erbjudit UF-företagande att bredda erbjudandet till att omfatta fler elever. Arbetet har huvudsakligen skett genom att förvaltningen har bistått med stöd till skolledare och lärare på berörda skolor i planeringen och implementeringen av UF-företagande samt därefter löpande pedagogiskt stöd direkt till undervisande lärare.

Som ett resultat av satsningen har sex gymnasieskolor i egen regi som tidigare inte har erbjudit UF-företagande gjort det från och med läsåret 2022/2023.

Under läsåret driver totalt 4 152 elever UF-företag i Stockholms stad, vilket innebär en ökning med 582 elever eller 16 procent från föregående läsår. Totalt erbjuder 59 gymnasieskolor i Stockholms stad UF-företagande, varav 19 skolor i egen regi.

Förvaltningen har under året anordnat det första ”Stockholmsnästet” en tävling mellan UF-företag från olika gymnasieskolor i Stockholms stad. En jury från det lokala näringslivet, utsåg en förstapristagare och en andrapristagare bland de åtta UF-företagen i finalen.

Under våren deltog 62 skolledare och lärare från skolor i Stockholms stad på den nationella konferensen i Ung Företagsamhet i Göteborg. Deltagandet i konferensen finansierades med medel från satsningen på Ung Företagsamhet vilket möjliggjorde avsevärt fler deltagare än vanligtvis (totalt endast 6 deltagare från Stockholms stad på den senaste fysiska nationella konferensen 2019).

Parallellt med konferensen genomfördes svenska mästerskapen i Ung Företagsamhet i Göteborg där 47 elever från sju skolor i Stockholms stad deltog varav fem skolor i egen regi. Elevernas deltagande på SM finansierades med medel från satsningen.

Förvaltningen har under året också anordnat nätverksträffar för UF-lärare på gymnasieskolorna, både egen regi och fristående huvudmän. På programmet för de över 80 deltagarna stod kompetensutveckling med inbjudna talare, erfarenhetsdelning och information om Stockholms stads gemensamma aktiviteter för UF-skolor.

I slutet av november anordnade förvaltningen en julmarknad för UF-företag i Kungsträdgården. Totalt deltog över 500 elever från 198 UF-företag på 31 olika skolor, varav 17 skolor i egen regi. Julmarknaden genomfördes som en samproduktion med kulturförvaltningen.

Pilotprojekt på hantverksprogrammet

Som ett led i satsningen på Ung Företagsamhet har särskild vikt lagts vid att utveckla möjligheterna för skolor med yrkesprogram att erbjuda UF-företagande. Ett pilotprojekt har

inletts på hantverksprogrammet på S:t Eriks gymnasium för att skapa en koppling mellan UF-företagandet och elevernas hantverk samt examensmålen. Syften är att ge eleverna kunskaper om entreprenörskap och företagande för att förstärka yrkesförankringen hos utbildningen samt att förbereda eleverna inför arbetslivet genom praktisk tillämpning av alla led i hantverksprocessen och genom träning i ett serviceinriktat förhållningssätt.

Goda affärsmässiga kontakter med företag

En god dialog med upphandlande leverantörer och branschorganisationer är en viktig del i arbetet för ett gott näringslivsklimat. Förvaltningen har genomfört marknadssdialog med leverantörer och branschorganisationer inför upphandlingar och inom ramen för löpande avtalsuppföljning. Städbranschen Sverige är ett exempel på en branschorganisation som arbetar för en auktorisation av seriösa företag och för att motverka välfärdsbrott inom städbranschen.

Under året har mallar för upphandling och avtalsuppföljning utvecklats för en ökad tydlighet och transparens mot leverantörs- och beställarsidan.

Utbildningsförvaltningen har ingått i en samlad servicekedja inom staden som ska underlätta för etablering av nya fristående förskolor och skolor. Servicekedjan ska också vara ett stöd för privata fastighetsägare som vill hyra ut skolfastigheter. Förvaltningen representerades i detta nätverk av en utsedd etableringslots. Extern webbkommunikation med tillhörande funktionsbrevlåda har inrättats på "Etablera ditt företag i Stockholm" i syfte att underlätta för näringslivet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Förvaltningen har fokuserat på en resurseffektiv lokalplanering och skolutbyggnad.

Nämndmål: Elever och medarbetare har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar med övriga förvaltningar inom staden och kommer in tidigt i planeringsprocesserna. Förvaltningen tar fram tydliga och välutvecklade behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar. Ny-, om- och tillbyggnad sker utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån stadens miljömål. Lokalerna är flexibla samt kostnads- och yteffektiva. Befintliga lokaler förvaltas kostnadseffektivt.

Resurseffektiv lokalplanering och skolutbyggnad

Under året har planering och skolutbyggnad haft tydligt fokus på ökad kostnadseffektivitet. Förvaltningen har agerat för återhållsamhet och prioriteringar inom pågående projekt och inför start av nya projekt. Sjunkande elevprognoser har bidragit till att projekt flyttas fram i tid samtidigt som världsläget lett till ökade kostnader.

Rödabergsskolans ny- och ombyggnation och Midsommarkransens grundskola avslutades under hösten 2022. Detta är de största projekt som har avslutats under året.

Under året har fokus på det befintliga lokalbeståndet ökat. Arbetet syftar till att ta tillvara befintlig kapacitet och säkerställa en rättvisande kostnadsfördelning mellan de olika skolformerna.

SISAB och utbildningsförvaltningen har arbetat med att utveckla ekonomiska nyckeltal att använda i projektens tidiga skeden, för att identifiera kostnadsdrivande faktorer och att ge underlag för att bedöma kostnader vid användning av moduler som byggnadsteknik. Arbetet fortsätter 2023.

Det finns behov av att stärka riskhanteringen i projektens samtliga skeden genom fördjupade utredningar och analyser i tidiga skeden, god styrning i detaljplaneprocesser och förbättrade rutiner för riskhantering under byggprojektens genomförande. Arbetet har startat under 2022 och genomförs i samarbete med SISAB och fortsätter under 2023.

Ekonomistyrning i lokalprojekt

Under 2022 har många byggprojekt drabbats av såväl kostnadsökningar som förseningar med anledning av världsläget. Förvaltningen har arbetat aktivt med att se över möjliga besparingar och att upprätta riskanalyser för att ha beredskap att hantera eventuella förseningar. Det ekonomiska läget gör också att förvaltningen är mycket restriktiv i beställning av ändrings- och tilläggsarbeten. Arbetssättet fortsätter och utvecklas under år 2023.

Projekt med större kostnadsökningar

Nedan informeras om projekt med kostnadsökningar som inte kräver reviderade beslut i ekonomiutskottet, och därmed inte heller föreläggs nämnden för beslut.

Ombyggnation vid Södra Latins gymnasium

Utbildningsnämnden beslutade i april 2022 att godkänna genomförandebeslutet för ombyggnaden vid Södra Latins gymnasium med en bedömd hyresgenererande investeringskostnad om cirka 17,5 mnkr. Aktuell prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad bedöms öka med 12,2 mnkr främst med anledning av det rådande världsläget, större rivningsarbeten och mer omfattande markåtgärder än beräknat.

Midsommarkransens grundskola

Projektet avslutades under 2022 med en hyresgenererande investeringskostnad om 495,5 mnkr exklusive index, administrativt påslag samt kreditiv. Projektet har fördyrats med 5,1 mnkr för utbildningsförvaltningen med anledning av tillkommande åtgärder som avser skärpta krav i arbetsmiljöföreskrifterna, AFS. Inget nytt ärende har presenterats för utbildningsnämnden då projektet är beställt utifrån fastprisoffert 2018 och övriga kostnadsökningar utgörs av indexuppräknings.

Projekt med mindre kostnadsökningar

Ett tillgänglighetsprojekt vid Bromstensskolan med syfte att säkerställa tillgänglighet för flera elever beställdes på förvaltningens delegation inför genomförandet. Under projektets gång har kostnaderna ökat och projektet avslutades med en total kostnad om 5,7 mnkr. Anledningen till kostnadsökningen beror på ökade kostnader för brandåtgärder och markarbeten.

Projekt med förändrad omfattning

Utbildningsnämnden beslutade under 2020 om ett reviderat inriktningsbeslut för Sturebyskolan med syfte att minska omfattningen av projektet. Under 2022 har projektet minskat ytterligare i omfattning med anledning av vikande elevantalsprognoser. Kvarstående åtgärder bedöms uppgå till cirka 3 mnkr och förläggs därför inte utbildningsnämnden.

Översyn av funktionsprogram för skollokaler

Funktionsprogrammet för skollokaler har reviderats under året och ett uppdaterat stödmaterial har tagits fram.

Under hösten slutfördes utvärderingen av fyra nybyggda skolor. Resultaten har redovisats i form av en rapport som publicerats av Högskolan i Gävle samt ett offentligt seminarium. Erfarenheter och resultat från utvärderingen förs in i det löpande arbetet med att förbättra funktionsprogrammet samt dess tillhörande stödmaterial.

Rapporten från utvärderingsarbetet kan hämtas här:

<https://hig.se/Ext/Sv/Organisation/Akademier/Akademin-for-utbildning-och-ekonomi/Forskning-vid-akademin/Forskning/Forskningsgrupper/ROLE/Pedagogisk-utvardering-av-skolmiljoer.html>

Enkelt avhjälpta hinder och tillgänglighet i publika lokaler

Tillgänglighetsaspekter har beaktats löpande i samtliga byggprojekt. Åtgärder för enkelt avhjälpta hinder i skolans publika lokaler har under året beställts för åtta skolor. Totalt har 13 skolor varit i produktionsskede 2022, varav åtta har slutförts i sin helhet. Fem skolor har drabbats av förseningar och kommer att slutföras i mars 2023.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2019-01-01	2022-12-31	
✓	Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad.	2019-01-01	2022-12-31	
✓	Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar	2019-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Under 2022 har många möten och utbildningar genomförts digitalt, ett arbetssätt som utvecklades under pandemin och som bidrar till att begränsa behovet av resor. Förvaltningen inväntar kommunfullmäktiges nya riktlinjer för resor.

Miljökrav har ställts i förvaltningens upphandlingar där transporter ingår.

Nämndmål: Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
II	Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Förvaltningen har under året fortsatt samarbetet med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen i syfte att ha en tydlig ansvarsfördelning för tillgängliggörande av skollokaler för föreningslivet.

Antalet bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid ökade kraftigt under året, jämfört med 2020 och 2021. Nivån för uthyrningen 2022 är nästan tillbaka på samma nivå som 2019, det vill säga innan pandemin. Förvaltningens bedömer att effekterna av pandemin därmed upphört när det gäller föreningsaktiviteter i skollokaler. Förvaltningen vill betona att möjligheten för föreningar att hyra skollokaler varit goda under i stort sett hela pandemin. Nedgången i uthyrning var en effekt av att föreningarna avstod från gemensamma inomhusaktiviteter på grund av myndigheternas rekommendationer.

Kulturförvaltningens behov av lokaler för kulturskolan har lyfts vid regelbundna avstämningar mellan förvaltningarna i syfte att hitta möjligheter till uthyrning av skollokaler åt kulturskolans verksamheter utefter behov.

Utbildningsförvaltningen har varit delaktig i att tillsammans med idrottsförvaltningen ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
  Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid	88 830			74 198	97 000	97 000	2022

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30	Redovisades i T2

Nämndmål: Skollokaler är tillgängliga för föreningsliv och andra aktörer utanför skoltid

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar. Samverkan med kulturförvaltningen möjliggör gemensamt nyttjande av lokaler.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

■ Uppfylls inte

Åtgärder för att minska elförbrukningen

Under november och december har skolor och central förvaltning uppmanats att vidta en rad åtgärder för att spara el. Fokus har legat på ändrade vardagsbeteenden, skolköken samt en god dialog med fastighetsägaren kring behov som rör värme och ventilation.

I dialog med SISAB och andra fastighetsägare har skolorna uppmanats att aktualisera de verksamhetstider som gäller. På så sätt kan fastighetsägaren säkerställa att värme och ventilation anpassas till skolans behov, och spara el under tider då verksamheten har låg eller ingen bemanning i lokalerna.

Skolor och central förvaltning har uppmanats att spara el genom förändrade beteenden, såsom att stänga dörrar och fönster, släcka lampor när lokalerna inte används, inte använda lösa element och använda mindre varmvatten.

Skolköken har identifierats som en särskilt angelägen del när det gäller möjligheterna att spara el. Råd kring effektiv användning av köksmaskiner har kommunicerats till alla skolor, liksom en uppmaning att undvika effektoppar genom god planering.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
■ Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	62 %			62 %	90 %	90 %	2022
■ Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	45,8 %			45,07 %	65 %	65 %	2022
■ Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	2,1 kg CO2 per kg livsmedel			2,2 kg CO2	1,7 kg CO2	1,70 kg CO2 per kg livsmedel	2022

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	

✓	 Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens miljö- och klimatpåverkan från måltider i samarbete med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldrenämnden	2022-01-01	2022-12-31
✓	 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31
II	 Utbildningsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt för gröna skolgårdar vid Bromstensskolans skolgård genom klimatanpassning och tillskapande av naturlig vegetation	2022-01-01	2022-12-31
✓	 Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens matsvinn i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, äldrenämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Utbildningsnämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter genomsyras av ett hållbarhetsarbete i enlighet med stadens miljöprogram och Agenda 2030. Miljö- och klimatpåverkan från konsumtion, energiförbrukning, avfall och kemikaliehantering minskar genom ett målmedvetet arbete. Lärande för hållbar utveckling bidrar till att ge elever goda kunskaper i miljö- och klimatfrågor.

Ny naturskola

Den naturskola som startat 2022 har inneburit 1,5 ytterligare tjänster och ytterligare ett elfordon. Personal har under året rekryterats och är i tjänst men leveransen av fordonet har försenats på grund av komponentbrist. Verksamheten har ändå kunnat utökas, och de två befintliga elfordonen är i bruk alla dagar i veckan. Dessutom är en el-assisterad lådcykel inlånad till verksamheten från miljöförvaltningen. Under året har 219 klassbesök bokats från 52 olika grundskolor. Detta ska jämföras med 2021, då 161 klasser från 42 skolor bokade verksamheten. I samband med ökningen har nya teman med fokus på fritidsverksamheten utvecklats inom friluftsliv och fiske.

Lärande för hållbar utveckling

Staden har under 2022 deltagit i utmaningen Net Zero Challenge. Syftet med utmaningen är att elever i Minecraftmiljö ska hitta lösningar för ett hållbarare Stockholm med lägre koldioxidavtryck. 250 bidrag lämnades in till tävlingen och de vinnande bidragen visades upp på klimatkonferensen i Stadshuset den 1 juni. Inför 2023 planeras för en ny Minecraft-utmaning där elever i staden ska skapa lösningar för en ännu mer hållbar stad i förhållande till de globala målen.

Klimatpåverkan från skolmåltider

Under 2022 har fokus fortsatt varit att minska skolmåltiders negativa påverkan på klimat och miljö. En uppföljning av utfallet för andel ekologiska livsmedel samt koldioxidpåverkan från livsmedel har genomförts fyra gånger under året. Skolorna har erbjudits omfattande stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningar samt uppföljning. Förvaltningen konstaterar att omställningen till att nå klimatmålen kommer att ta tid och kräver fortsatt stöd och styrning.

En rad olika parametrar påverkar utfallet av klimatpåverkan av livsmedel. Förutom de livsmedelsval skolorna gör, påverkas klimatutfallet av huruvida det är ett tillagningskök eller mottagningskök samt om enheten skickar måltider till andra verksamheter eller ej. Ledningens engagemang och tydlighet i miljö- och klimatfrågan är en annan faktor som påverkar utfallet.

Som ett ytterligare stöd för skolorna att nå klimatmålen har en upphandling genomförts i praktisk vegetarisk matlagning, salladsbordsberedning samt näringslära. Utbildningarna riktades i första hand till de tillagningskök som inte når målen. Totalt deltog 113 personer från olika skolor vid dessa utbildningar.

Förvaltningen har, tillsammans med serviceförvaltningen, under året medverkat vid stadens livsmedelsupphandling samt den nya upphandlingen av konsumentförpackningar. Genom att ha ett avtal som speglar miljömålen ges verksamheterna förutsättningar att nå målen i Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

Utbildningsförvaltningen har under året deltagit i en stadsgemensam upphandling av ett kostdatasystem. Avtalet beräknas vara klart under sommaren 2023 och kommer att ge förvaltningen ytterligare verktyg för att nå målen i stadens budget.

Förvaltningen har under året medverkat i budgetuppdraget att utreda mått och mätmetoder för klimat- och miljöpåverkan från måltider. Sammanfattningsvis kan konstateras att frågan behöver utredas ytterligare för att kunna fastställa ett mått för måltider.

Matavfall och matsvinn

Förvaltningen har bidragit till utformning och lansering av en stadsgemensam samarbetsyta för mat och måltider. Vidare har förvaltningen genomfört ett pilotprojekt i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) i syfte att se samverkansfaktorer vid mätning av matavfall och matsvinn. I pilotprojektet bestod cirka 87 procent av matavfallet av matsvinn. Det är därmed möjligt att kunna använda den statistik och de metoder som SVOA idag använder sig av för att få ett ungefärligt mått på matsvinnet.

Livsmedelssäkerhet och egenkontroll

Närmare 200 personer har genomgått förvaltningens kurser i livsmedelssäkerhet under året. En central revidering av systemet för egenkontroll har genomförts för att säkerställa att verksamheterna följer gällande lagstiftning och branschriktlinjer för säker mat.

Klimatanpassning, lokaler och skolgårdar

Förvaltningen har initierat ett pilotprojekt som genomförs 2022–2023 i syfte att pröva multifunktionella lösningar för klimatanpassningar på skolgårdar. Två skolgårdar ingår i piloten och i första hand ligger fokus på åtgärder för att minska effekterna av värmebölja. Projektet sker i samverkan med SISAB och miljöförvaltningen och ska utvärderas inom ramen för ett Vinnovaprojekt under hösten 2023. Syftet är att öka kunskapen om lämpliga åtgärder som både främjar lek och minskar effekten av värmebölja.

Skolgårdar med fokus på hälsa och grönska

I kommunfullmäktiges budget för 2022 fick nämnden i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt för gröna skolgårdar på den nya skolan som planeras i Bromsten, genom klimatanpassning och tillskapande av naturlig vegetation. Uppdraget har inarbetats i projektet för den nya skolan. Projektet är försenat på grund av utmaningar i detaljplanen.

Kemikaliesmart skola

Information om den nya vägledningen för kemikaliesmart grundskola och fritidsverksamhet har spridits till skolorna genom olika kanaler. Förvaltningen konstaterar att kännedomen om vägledningen fortfarande är relativt låg. Arbetet med informationsinsatser fortsätter 2023 i dialog med miljöförvaltningen.

Under 2022 fortsatte arbetet med att ta bort eller ersätta de cirka 70 så kallade utfasningsämnen som förekommer i undervisningen i stadens skolor. Förvaltningen konstaterar att detta arbete behöver fortsätta, då många utfasningsämnen finns kvar.

Källsortering och återbruk

För att underlätta skolornas och övriga verksameters möjligheter till en ökad källsortering har underlag för upphandling av insamling och återvinning av verksamhetsavfall tagits fram. Upphandlingen genomförs gemensamt med serviceförvaltningen, stadsdels- och fackförvaltningar samt ett antal bolag.

Miljökrav i upphandling och inköp

För att nå målet om en hållbar stad och minska klimatpåverkan från transporter, varor och tjänster har relevanta miljökrav ställts i de upphandlingar förvaltningen ansvarar för. En dialog med miljöförvaltningen har inletts för att utveckla miljökraven, framför allt i de upphandlingar där transporter ingår.

För att minska vatten- och kemikalieanvändningen i samband med skolornas lokalvård i egen regi har förvaltningen upphandlat partikelfritt vatten samt moderna städmaskiner. Syftet är att minimera den dagliga kemikalieanvändningen vilket minskar miljöbelastningen och bidrar till en bättre arbetsmiljö för de anställda. Partikelfritt vatten utgör ett så kallat bör-krav vid upphandling av lokalvård på entreprenad.

	Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
◆	Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten	131 följt upp			140 följt upp	160 följer upp		2022
●	Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	129 sorterat			129 sorterat	120 sorterar		2022

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på årets ekonomiska utfall och på förvaltningens strategiska insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling för samtliga yrkeskategorier i skolan.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Nämnden redovisar ett överskott om 241,0 mnkr före fondförändring och ett överskott om 220,1 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar överskott och ökar sina fonder med 20,9 mnkr.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99 %			98,5 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,8 %			97,8 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			-2 %	+/-1 %	+/- 1 %	2022

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska göra en analys av effekterna av det nya systemet för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, samt av det höjda strukturbidraget till de fristående resursskolorna	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Utbildningsnämndens ekonomiska utfall

Nämnden redovisar ett överskott om 241,0 mnkr före fondförändring och ett överskott om 220,1 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar överskott och ökar sina fonder med 20,9 mnkr. Totalt sett för hela nämnden är kostnaderna cirka 38 mnkr högre än budgeterat och intäkterna 278,6 mnkr högre än budgeterat, där avvikelsen gällande intäkter främst beror på ej budgeterade intäkter avseende statsbidrag.

Uppföljning av medel för elever med behov av särskilt stöd i grundskolan

Inför och under 2022 har utbildningsnämnden beslutat om flera nya typer av ersättningar för verksamheter som riktar sig till elever i grundskola och gymnasieskola med omfattande behov av särskilt stöd. Vissa ersättningar infördes även retroaktivt för 2021.

Kommunfullmäktige uppdrog i budget 2022 åt utbildningsnämnden att analysera effekterna av det nya systemet för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd i grundskolan, samt av det höjda strukturbidraget till de fristående resursskolorna. Uppdraget har delredovisats i nämndens tertialrapporter och slutredovisas i denna verksamhetsberättelse.

Förvaltningen avser att fortsätta följa resultaten över tid, avseende såväl effekterna av själva verksamheten som kostnadsutvecklingen. För uppföljningen av verksamhetsåret 2022 är det ännu för tidigt att se vilka effekter de förändrade ersättningarna fått för målgruppen elever. För att följa och se förändring av kunskapsresultat eller andra faktorer som till exempel personaltäthet behöver en längre tidsserie följas.

Elever i skolor eller grupper med särskilt stöd

Tabellen nedan ger en sammanfattande lägesbild över det totala antalet elever som gick i en skola eller en grupp för elever i behov av särskilt stöd i december 2022.

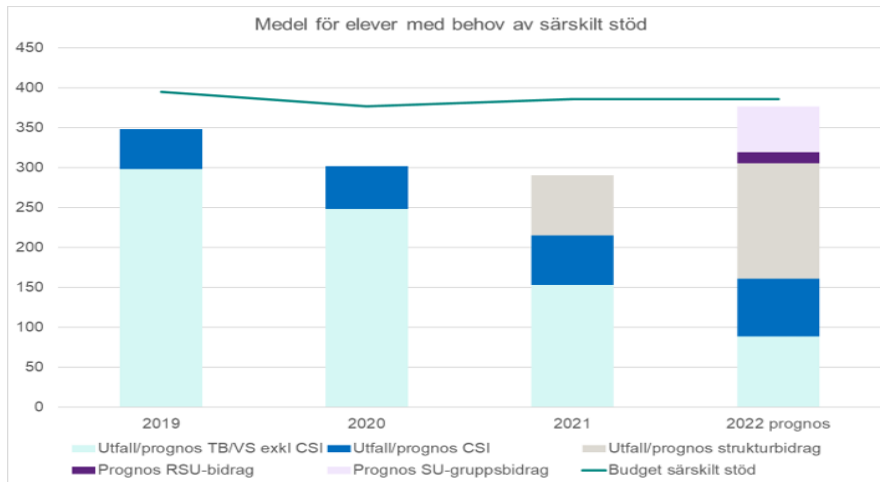
Tabell 7: *Totalt antal elever i en skola eller grupp med särskilt stöd, december 2022*

Typ av skola eller grupp	Antal elever
Kommunala skolor, totalt	1115
CSI-grupp	246
RSU-grupp	110
Övriga SU-grupper	759
Fristående skolor, totalt	772
Resursskolor	712
Övriga SU-grupper	60
Summa	1887

Förvaltningen har analyserat det totala ekonomiska utfallet för de olika ersättningsformerna avseende särskilt stöd under perioden 2019–2022. Resultatet redovisas i diagrammet nedan. Varje stapel visar summan av de olika stöden – för individer eller för grupper – som betalats ut per år. Den gröna linjen visar nivån på nämndens totala budget för särskilt stöd.

Analysen av utfallet visar att den andel av nämndens budget för särskilt stöd som de facto betalats ut till skolorna ökat kraftigt 2022 i relation till tidigare år. Analysen visar också att olika former av gruppbaseade ersättningar som strukturbidrag och stöd till särskilda undervisningsgrupper ökat kraftigt de senaste åren. Samtidigt har de individbaseade ersättningarna (tilläggsbelopp och verksamhetsstöd) minskat.

Bild 1: Utfall/prognos för respektive ersättningsform i relation till total budget för särskilt stöd, miljoner kronor

Nya ersättningsformer

Utbildningsnämndens budget 2022 innebar en rad förändringar av ersättningsformer för grundskolornas särskilda stöd. Förvaltningen har under året arbetat med att implementera de ersättningsformerna med avseende på handläggning, administration, systemstöd, ekonomi och kommunikation.

Nedan följer en kort beskrivning av respektive ersättningsform och en redogörelse för omfattningen av de olika verksamheterna som stödet riktar sig till. Förvaltningen redogör även kortfattat för ansökningar och beslut om tilläggsbelopp respektive verksamhetsstöd. De ekonomiska effekterna i relation till budget 2022 redovisas under mål 4.

Strukturbidrag till fristående resursskolor

Utbildningsnämnden har beslutat om ett särskilt strukturbidrag till fristående resursskolor. I nuläget får 28 resursskolor med elever från Stockholms stad strukturbidrag. Utöver strukturbidraget erhåller resursskolorna stödet för särskilda undervisningsgrupper, se nedan. Skolorna kan även ansöka om tilläggsbelopp för enskilda elever.

Den kraftiga ökningen av antal stockholmselever på fristående resursskolor som noterats under hösten 2022 är troligen en följd av de höjda strukturbidragen.

Tabell 8: Elever i fristående resursskolor 2022

Elever i fristående resursskolor	Mars	Juni	December
Totalt antal elever	626	633	712
Varav elever som beviljats tilläggsbelopp	112	111	19

Centrala grupper med särskild inriktning (CSI)

CSI-grupperna vänder sig till elever i kommunal grundskola med omfattande behov av särskilt stöd. Intresset för CSI-placering är fortsatt stort. Under 2022 inkom 278 ansökningar (209 pojkar och 69 flickor), flest ansökningar för elever i åk 6. 101 elever erbjöds plats och 69 vårdnadshavare tackade ja till erbjuden plats. Förvaltningen ser ingen minskning av behovet 2023.

Tabell 9: *Elever i CSI-grupper 2022*

CSI-grupper i Stockholms stad	Mars	Juni	December
Antal grupper	13	13	13
Totalt antal platser	251	251	251
Antal elever	245	244	246
Beläggningsgrad	98 %	97 %	98%

Regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU)

RSU-grupperna är en del av den kommunala grundskolan och riktar sig till elever som har behov av anpassade lärmiljöer som inte kan mötas på den egna skolan. RSU-grupperna har byggts upp successivt under 2022 utifrån de behov som finns i respektive stadsdel eller område. Utbyggnaden har tagit längre tid än förvaltningen initialt bedömde, eftersom det rör sig om en specialiserad verksamhet där det tar tid att identifiera behov, skapa ändamålsenliga lokaler samt organisera och rekrytera personal. Utbyggnaden fortsätter 2023.

Tabell 10: *Elever i RSU-grupper 2022*

RSU-grupper i Stockholms stad	Mars	Juni	December
Antal grupper	10	11	13
Totalt antal platser	100	115	126
Antal elever	84	94	110
Beläggningsgrad	84 %	82 %	87%

Särskilda undervisningsgrupper (SU-grupper)

Såväl fristående som kommunala skolor kan ansöka om stöd för särskilda undervisningsgrupper. Information, rutiner och blanketter har tagits fram och kommunicerats till skolorna. Förvaltningen bedömer att den nya SU-gruppsersättningen ger skolorna en ökad stabilitet och förutsättningar för långsiktig planering jämfört med tidigare.

Under 2022 har sju fristående skolor, utöver resursskolorna, ansökt om ersättning för elever i särskild undervisningsgrupp. Fler skolor har visat intresse och antalet kommer troligen öka under 2023.

Inom skolorna i egen regi finns särskilda undervisningsgrupper på de flesta skolor. Antalet elever varierar mellan tre och 25 elever, och beror bland annat på skolans storlek.

Tabellen nedan visar antal elever i SU-grupp uppdelat på kommunala och fristående skolor.

Tabell 11: *Elever i SU-grupper 2022*

Antal elever med SU-gruppstillägg per verksamhet	Mars	Juni	December
Kommunal skola	636	742	759
Fristående skola	Ingen uppgift	20	60
Summa antal elever	636	762	819

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

För elever med omfattande behov av särskilt stöd kan fristående skolor ansöka om tilläggsbelopp (TB) och kommunala skolor om verksamhetsstöd (VS).

Under 2022 inkom sammanlagt 862 ansökningar om tilläggsbelopp för fristående grundskolor och verksamhetsstöd från kommunala grundskolor. Det innebär en kraftig minskning jämfört med 2021, då 1954 ansökningar gjordes. Av dessa har 816 ansökningar handlagts före årsskiftet. Av årets handlagda ansökningar gäller 584 för kommunala skolor och 232 avser fristående skolor. Det är fortsatt stora skillnader generellt när det gäller kön - 74 procent av ansökningarna gäller pojkar. 48 ansökningar om tilläggsbelopp och 200 ansökningar om verksamhetsstöd har beviljats år 2022.

Förvaltningen har jämfört vad skolorna söker ersättning för och vad de beviljats ersättning för. Huvudsakligen ansöker skolorna om ersättning för assistenthjälp. Tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd beviljas då det framkommer av åtgärdsprogrammet och övrig information som skolan skickat in att eleven behöver och får extraordinära stödåtgärder. Ansökan beviljas ofta delvis och då för de stödåtgärder som bedöms vara extraordinära, eftersom en skola ska ge särskilt stöd inom grundbeloppet för undervisning och även enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp, sociala behov och tillsyn.

Tilläggsbelopp/verksamhetsstöd beviljas bland annat för assistenthjälp kopplat till stödåtgärder utifrån en medicinsk diagnos/funktionsnedsättning, personlig omvårdnad eller undervisning av specialpedagog för elever med stora inlärningssvårigheter.

Gymnasieskolans specialpedagogiska verksamhet

Utbildningsnämnden beslutade i mars om ett särskilt strukturbidrag om 145 000 kronor per elev och år till gymnasieskolans specialpedagogiska verksamhet (SPV-klasser) på nationella program. Bidraget infördes för samtliga elever från och med höstterminen 2022. SPV-klasser innebär undervisning i mindre grupper för elever med omfattande behov av särskilt stöd. Strukturbidraget omfattar såväl kommunala som fristående skolor. 400 stockholmselever var antagna till ett nationellt program med SPV-profil under höstterminen. Av dessa var 140 elever antagna i skolor i egen regi, 240 elever i fristående skolor och 20 elever i andra kommuners skolor.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig bland annat på förvaltningens strategiska insatser för att säkra kompetensförsörjningen för samtliga yrkeskategorier i skolan.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Årsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
♦ Aktivt Medskapandeindex	80	78	80	80	81	83	2022
● Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	93 %	2022
● Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	75 %			75 %	75 %	Tas fram av nämnd	2022
♦ Index Bra arbetsgivare	83			84	84	84	2022
● Sjukfrånvaro	6,0 %	5,1 %	6,5 %	6,2 %	6 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
♦ Sjukfrånvaro dag 1–14	2,9 %	3,0 %	2,9 %	2,8 %	2,6 %	Tas fram av nämnd	VB 2022

Sjukfrånvarosiffrorna kommer att uppdateras

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden vidareutveckla stadens lokalförsörjningsprocess för ökad tydlighet när ett skolprojekt går från en planerad plats till att vara en beslutad plats	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetssätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska erbjuda en utbildning i ledarskap- och konflikthantering	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31	Avslutad i tertialrapport 2
✓ Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ och utför sina uppdrag med god kvalitet. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning bidrar till att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har fortsatt med strategiska insatser för att säkra kompetensförsörjningen av utbildade lärare och de andra yrkeskategorier som behövs för att bedriva en framgångsrik skolverksamhet. Arbetet omfattar kompetensförsörjningens alla delar – utveckla och behålla, attrahera, rekrytera, introducera samt avsluta.

Ett flertal insatser genomförs inom kompetensförsörjningsområdet för att locka medarbetare till läraryrket, utbildningsförvaltningen och Stockholms stad. Även om rekryteringsläget har förbättrats på senare tid har rekryteringsbehoven varit stora. Särskilt svårt har det varit att rekrytera behöriga lärare till grundskolans årskurs 4–9 samt till grundsärskolan. Till följd av den brist som råder på vård- och omsorgspersonal bevakar förvaltningen även framtida behov av medarbetare inom elevhälsans professioner.

Arbetet för att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen beskrivs i den kompetensförsörjningsplan som nämnden årligen tar fram i samband med beslut om underlag för budget.

En attraktiv arbetsgivare med ett starkt varumärke

Stockholms stad följer varje år upp arbetsgivarvarumärkets attraktivitet genom analysföretaget Universum. För femte året i rad toppade Stockholms stad listan över de populäraste skolhuvudmännen bland lärarstudenter och lärare som arbetat upp till fem år.

Förvaltningen har spridit positiva bilder av läraryrket i allmänhet och arbetet i Stockholms stad i synnerhet via sociala medieplattformarna *Instagram*, *Facebook* och *LinkedIn*. Bland annat har fyra kortfilmer tagits fram för att locka fler till läraryrket och staden som arbetsgivare.

Under året har förvaltningen deltagit vid arbetsmässor som Bazaren och Skoljobbsmässan. Utbildningsförvaltningen deltog även, i samarbete med stadsledningskontoret, vid Framtidsmässan som i år genomfördes digitalt. Förvaltningen har under året medverkat i arbetsgruppen för RUN Sthlm (Regionalt utvecklingsnätverk Stockholm) och medarbetare

från förvaltningen har bjudits in till nätverksträffar för erfarenhetsutbyte inom området kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Fler vägar in

Förvaltningen har under 2022 fortsatt samarbeta med ”Fler vägar in” vid Stockholms universitet. Insatsen har gått ut på att erbjuda information och vägledning om möjliga vägar till lärarlegitimation för anställda obehöriga lärare.

Förvaltningen har även arbetat med en kompetenskartläggning av olegitimerade lärare i stadens skolor för att på ett bättre sätt kunna rikta information om möjliga vägar till lärarlegitimation. Kartläggningen har berört utbildningsbakgrund, intresse av att studera vidare samt eventuellt stöd inför framtida studier.

Under 2022 har förvaltningen tagit fram en lägesbild över befintlig formell kompetens i ämnet svenska som andraspråk.

Verksamhetsförlagd utbildning

Förvaltningen samordnar i samarbete med lärosätena placeringen av studenter som genomför verksamhetsförlagd utbildning. I samverkansavtalet mellan kommunerna i regionen ingår Stockholms universitet, Södertörns högskola, Kungliga Tekniska Högskolan, Kungliga Musikhögskolan, Gymnastik- och Idrottshögskolan, Konstfack och Stockholms konstnärliga högskola. Utveckling och uppbyggnad av kluster och Centrum för professionsutveckling (CPU) i samverkan med Stockholms universitet och Södertörns högskola har fortsatt under året. Modellen bidrar till kompetensutveckling hos handledarna, likvärdiga arbetssätt och sammantaget ett VFU-arbete av hög kvalitet.

Under året har Kungliga Tekniska Högskolan, Kungliga Musikhögskolan, Gymnastik- och Idrottshögskolan, Konstfack och Stockholms konstnärliga högskola påbörjat arbetet med att utveckla egna VFU-organisationer.

För att ge alla VFU-studenter ett likvärdigt välkomnande till staden och dess pedagogiska verksamheter har en introduktionsfilm tagits fram. För att sprida goda exempel kring stadens arbete med VFU och handledaruppdraget har kommunikationsinsatser gjorts på bland annat webbplatsen pedagog Stockholm och stadens intranät. En uppföljning som gjorts inom storstadsnätverket Stockholm, Göteborg, Malmö påvisar positiva effekter på såväl individ- som organisationsnivå för de skolor som tar emot VFU-studenter.

Staden har liksom andra kommuner en utmaning att hitta placeringar av ämneslärare. För att möta denna utmaning har flera aktiviteter påbörjats, som riktade verksamhetsbesök och informationsinsatser.

Teach for Sweden

Samarbetet med Teach for Sweden (TFS) är en del i arbetet med att attrahera och rekrytera lärare till först och främst socioekonomiskt utsatta områden. Under verksamhetsåret 2022 har nio TFS-deltagare haft anställning i stadens skolor. Förvaltningen har under året fortsatt sprida information om Teach for Sweden och stöttat i samband med rekrytering av deltagare till stadens skolor.

Från nyanländ till nyanställd lärare

Under året har 127 deltagare haft en praktikplacering i en skola inom ramen för Från nyanländ till nyanställd lärare. 51 av deltagarna har parallellt med sin praktik bedrivit studier i svenska. Förvaltningen har även anordnat studievägledningsseminarier, didaktiska seminarium och informationsträffar om den svenska läroplanen och Stockholmslektioner samt möte mellan deltagare och biträdande rektorer.

Arbetet för en stärkt introduktion fortsätter

För att öka andelen nyexaminerade lärare som får en introduktionsperiod har förvaltningsgemensam information tagits fram med utgångspunkt i Skolverkets riktlinjer. Förvaltningen kommer fortsättningsvis att följa upp genomförandet av introduktionsperioderna för nyexaminerade lärare.

För att stärka och utveckla introduktionen för nyexaminerade lärare har förvaltningen genomfört seminarier anpassade för målgruppen på fyra olika teman: ledarskap i klassrummet, betyg och bedömning, anpassa för elevers variationer samt föräldrakontakt och konflikthantering. Två handledningsgrupper för målgruppen har genomförts under våren.

För nyanställda handläggare och närliggande befattningar på central förvaltning har en e-introduktion färdigställts och lanserats. Handläggare erbjuds utöver introduktionen som sker på arbetsplatsen också en tvådagars introduktionsutbildning för att ge medarbetaren inblick i förvaltningens uppdrag.

En professionell kompetensbaserad rekrytering

För att säkerställa att alla sökande får återkoppling på sökta tjänster följs oavslutade anställningar upp i rekryteringsverktyget och återkopplas till rekryterande verksamhet. Förvaltningen har under året sett en minskning av antalet oavslutade annonser.

I samarbete med serviceförvaltningen erbjuder utbildningsförvaltningen stadens skolor rekryteringsstöd vid rekrytering av lärare. Insatsen fortsätter under 2023.

Ledarskap, chefsstöd och chefsrekrytering

Förvaltningens ledarskapsprogram är utformat för att stärka den interna rekryteringsbasen av framtida chefer. Sedan programmet lanserades har andelen som genomgått utbildningen *Leda som biträdande rektor* av de som tillträtt en tjänst som biträdande rektor i Stockholms stad ökat från 16,5 procent till 27 procent.

Under 2022 har 31 rektorsrekryteringar genomförts. Implementering av Stockholms stads nya chefsprofil har fortsatt i rekryteringsprocessen genom att tydliggöra vilka grundkompetenser som efterfrågas för anställning som chef.

Ett påbyggnadssteg inom ledningsgruppsutveckling för erfarna ledningsgrupper har tagits fram för att utveckla organisationen på skolan. För att stärka utbildningsförvaltningens chefer i sitt ledarskap och uppdrag erbjuds coaching och handledning på både individ- och gruppnivå.

För att stödja rektorer i arbetet kring att organisera skolan och dess organisation erbjuder förvaltningen seminarier och nätverk inom bland annat ledningsgruppsutveckling. Under året har totalt 20 grundskolor och 10 gymnasieskolor deltagit i insatsen. Under året har också seminarier för med fokus på skolutveckling i samband med projektet BLIVA (Behovsdrivet lärande med innovativa verktyg och arbetssätt) genomförts.

Utbildningsförvaltningen har erbjudit chefer seminarier och nätverk samt utvecklat kompetenshöjande insatser utifrån forskning och utveckling inom organisation och ledarskap. Nätverk för rektorer med fokus på analysarbete i praktiken, att leda och organisera skola samt kommunikation har startats. Utöver det ges grupphandledning för rektorer respektive biträdande rektorer med olika nivåer av erfarenhet. Två nätverksträffar för biträdande rektorer har genomförts med teman att bli *starkare och tryggare i ledarskapet* samt med fokus på *kroppsspråk och kommunikation*.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare

Förvaltningen har under året fortsatt möjliggjort utvecklingsmöjligheter för lärare på stadens skolor. Karriärtjänsterna utvecklingslärare, förstelärare och lärare med lektorat (forskarutbildade lärare med karriärtjänst som lektor) är egna befattningar och dessa grupper utgör nästan 1 100 av stadens totalt drygt 9 000 lärare. Möjligheter till stöd finns också för studier på magister-/mastersnivå samt till studier för licentiatexamen.

Karriärstegsreformens förändringar år 2020 av statsbidragen till ett samlat bidrag innebar en sammanslagning av tre tidigare statsbidrag till huvudmän som inrättat karriärsteg för lärare. Det samlade statsbidraget består av två delar där en del av medlen viktas så att förstelärare och lektorer med karriärtjänst på skolor med särskilt svåra förutsättningar ges ett statligt lönetillägg på 10 000 respektive 15 000 kronor i månaden. Antalet förstelärare och lektorer som fått del av dessa extra medel har ökat under 2022. Antalet förstelärare finansierade med statsbidraget var vid 2022 års slut 171 (115 år 2020). Antalet lektorer finansierade med statsbidraget var vid 2022 års slut 16 (12 år 2020).

Antalet lärare med lektorat på stadens grundskolor har ökat. På samtliga skolor med årskurserna 7–9 i grundskoleområde 5 (Rinkeby-Kista-Tensta) finns nu lärare med forskarexamen. Även på ett par av de skolor som enbart har F-6-verksamhet i område 5

kommer det att nästa läsår att finnas lärare med lektorat. Ytterligare fyra lärare med lektorat finns på andra grundskolor.

Leda lärande 2022

För första gången på tre år kunde konferensen för chefer, skolledare och karriärlärare genomföras fysiskt i stället för digital. Antalet deltagare var drygt 1 500. Av de deltagare som svarat på enkäten om konferensen var 92 procent nöjda eller mycket nöjda med dagen som helhet.

Utbildning för elevassistenter och barnskötare

För att verka för en tryggare och lugnare lärmiljö och ett ökat lärande hos eleverna erbjuds elevassistenter och barnskötare utbildning för att stärka dem i sin profession.

För barnskötare och elevassistenter som saknar pedagogisk utbildning erbjuds möjlighet att läsa en gymnasial yrkesutbildning för barnskötare och elevassistenter. Utbildningen genomförs under ett år med studier 1 dag per vecka i samarbete med Midsommarkransens gymnasium. Under vårterminen har 25 medarbetare slutfört sina studier och under hösten har 27 medarbetare påbörjat utbildningen.

Förvaltningens arbete med att stärka elevassistenter i sin yrkesroll fortsätter. Under året har totalt 99 medarbetare genomfört kursen. Kursen sker under fem halvdagar och innehåller både föreläsningar och workshops.

Utbildning till lärare i fritidshem

För barnskötare med minst tre års erfarenhet finns vid Södertörns högskola och andra lärosäten en erfarenhetsbaserad utbildning till lärare i fritidshem om 180 högskolepoäng fördelat på tre år. För tillsvidareanställda barnskötare som blir antagna till utbildningen utgår vikarieersättning till skolan för den dag medarbetaren är frånvarande till följd av studier vid lärosätet. Insatsen erbjuds utifrån tillgängliga medel och under året har 61 medarbetare studerat till lärare i fritidshem inom ramen för insatsen.

Stockholms stads skolors vikariepool

Uppbyggnaden av Stockholms stads skolors vikariepool har slutförts under 2022. Vikariepoolen förmedlar lärare och barnskötare inom de pedagogiska verksamheterna till de kommunala grund- och gymnasieskolorna. Alla stadens 170 grund- och gymnasieskolor har nu tillgång till vikariepoolen och 136 skolor har använt tjänsten för bokning av vikarier under året. Sammanlagt har de bokat vikarier, lärare och barnskötare, motsvarande 115 000 timmar under året. Ett 50-tal vikarier ur den interna vikariepoolen har rekryterats och anställts direkt vid skolorna för längre anställningar. Dessa utfall visar att vikariepoolen har bidragit både till skolornas kortsiktiga och långsiktiga kompetensförsörjning. Vikariepoolens syfte har därmed i hög grad uppfyllts.

Ett stadigt ökande antal bokningar under 2022 pekar mot en ekonomisk bärkraft för vikariepoolen. Samtidigt medför de anpassningar som krävs för att möta förändringar i lagen

om anställningsskydd ökade kostnader inför 2023. Det arbete som har gjorts för att anpassa vikariepoolen utifrån detta kommer att fortsätta under 2023.

Fortlöpande under året har ett arbete pågått med att förbättra system och rutiner för att än mer underlätta administrationen för skolorna. Skolorna har i störst utsträckning bokat grundskollärare och barnskötare. Dessa två befattningar utgör en majoritet av de anställda vikarierna. Under perioden har vikariepoolen även bistått i arbetet med att ordna utbildning för ukrainska flyktingbarn genom att samordna intresseförfrågningar från lärare. Även vikarier via ramavtalade externa bemanningsföretag bokas i vikariebokningssystemet.

En god arbetsmiljö

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2022 har precis som föregående år påverkats av pandemin. Under början året insjuknade många i covid -19 vilket bidrog till en total sjukfrånvaro på 6,6 procent (rullande tolv) i januari. I juli hade sjukfrånvaron gått ner till 6,2 procent (kvinnor; 6,6 och män; 5,3). Förra året var sjukfrånvaron i juli 6,5 procent, det vill säga 0,3 procentenheter högre än i år. I december låg sjukfrånvaron på 6 procent (kvinnor;6,5 och män;6,1) vilket innebär att årsmålet precis uppnåtts. Jämfört med december 2021 så innebär det att sjukfrånvaron minskat med 0,2 procentenheter.

Korttidssjukfrånvaron (dag 1–14) var i juli på 3 procent (kvinnor; 3 och män;3,1) vilket är 0,1 procentenheter högre än i juli 2021. I december hade korttidssjukfrånvaron sänkts till 2,9 procent och målet på 2,6 procent uppnåddes inte. En möjlig förklaring till att korttidssjukfrånvaron inte har minskat mer med tanke på att pandemin anses vara över kan vara ett ökat resande och en återgång till tidigare beteendemönster vilket bidragit till smittspridning.

Kvinnor har över tid haft något lägre korttidssjukfrånvaro än män men högre sjuktal än män när det kommer till längre sjukfrånvaro. Totalen för dag 15–90 har minskat från 1,2 procent i juli 2021 till 0,9 procent i juli 2022. I december 2022 hade denna ökat till 1 procent varav kvinnor hade 1,1 procent och män 0,7 procent.

Verksamheter med hög sjukfrånvaro har erbjudits extra stöd som inkluderat analys av rutiner och arbetssätt för att hitta strategier som leder till minskad frånvaro. Avrop av företagshälsovårdens tjänster har under hösten ökat vilket kan bero på att fysiska besök återigen blivit möjliga.

Verksamhetsnära stöd i bland annat rehabiliteringsärenden har kunnat ges löpande vid behov trots att pandemin har bidragit till att insatser behövs förläggas under en längre tidsperiod. Utbildningar i friskfaktorer och rehabilitering har genomförts för att höja kunskapen hos chefer med personalansvar så att de i tidigt skede agerar på signaler om ohälsa. I

uppdragsdialoger har skolledning fått genomgång av olika stödmaterial, som ett material att använda vid arbetsplatsträffar om hälsa och arbetsmiljö.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Utifrån resultatet av årets uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och aktiva åtgärder har förvaltningen antagit ett fortsatt utvecklingsarbete. Målet med den årliga uppföljningen är att uppnå de krav som finns i gällande regelverk och avtal inom arbetsmiljöområdet. Förvaltningen har valt att även följa upp och få en bild av hur samverkan och arbetet med aktiva åtgärder fungerar. Syftet är att inom samtliga områden bibehålla och stärka det som fungerar bra och vidta åtgärder inom de områden där förbättringar behöver ske.

Uppföljningen skickas ut till förvaltningens samtliga rektorer och till enhetschefer vid central förvaltning. Inför 2022 års uppföljning reviderades enkäten för att bli tydligare och bättre stämma överens med den lokala överenskommelsen om tillämpning av stadens samverkansavtal. Förvaltningen har sammanställt resultatet för den årliga uppföljningen i två rapporter, en för skolorna och en för central förvaltning.

Resultatet av årets uppföljning visar att det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och arbetet med aktiva åtgärder i stort fungerar väl. De förändringar som har skett i positiv eller negativ riktning från föregående år är små. De små förändringarna innebär samtidigt att några frågor som hade en lite högre andel svar "nej" i årets resultat, hade det även i föregående års enkät. Förvaltningsgruppen (FVG) har utifrån dessa frågor identifierat 6 frågor där det är önskvärt att resultatet förbättras. Det gäller bland annat uppföljning av arbetsskador, tillbud och sjukfrånvaro vid SVG, arbetsmiljöarbetet riktat till elever, arbetsmiljöinformation till praktikanter och inhyrd personal och om risker för diskriminering identifieras vid upprättande av riskbedömningar/handlingsplaner. Förvaltningen har påbörjat insatser inom de prioriterade områdena.

Det viktigaste arbetet med resultatet från den årliga uppföljningen sker vid skolorna. Förvaltningens enhetschefer och rektorer förväntas bedriva ett utvecklingsarbete utifrån sin egen uppföljning i samråd med den lokala samverkansgruppen. Information ska även ges på arbetsplatsträffar.

En av förvaltningens metoder att undersöka arbetsmiljön är den årliga medarbetarenkäten. Andelen som svarade på 2022 års enkät var 86 procent. Indexvärdet AMI (aktivt medskapande index) uppgick till 80. Båda siffrorna är desamma som 2021.

En utökad uppföljning görs av de skolor och enheter som hade ett lägre resultat än AMI 70. Respektive enhetschef har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan och återkoppla denna till överordnad chef. En uppföljning av handlingsplanerna har genomförts av förvaltningen under hösten.

Arbetet har fortsatt med att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) på förvaltningen. Utbildningar inom området organisatorisk och social arbetsmiljö samt diskriminering erbjuds till chefer, skyddsombud och fackliga företrädare. Det görs dels inom ramen för förvaltningens grundläggande arbetsmiljöutbildning, dels genom en kortare OSA-utbildning.

Förvaltningen har informerat chefer, genom så kallade uppdragsdialoger, om stödmaterial på arbetsmiljöområdet. Stödmaterialen är framtagna genom utvecklingsaktiviteter som genomförts genom partsgemensamt arbete inom områdena arbetsmiljö, arbetsbelastning och arbetsorganisation, arbete som skett inom ramen för avtalen HÖK 18 och HÖK 21.

För att lärare ska få mer tid för det pedagogiska uppdraget har en översyn gjorts angående behov av förändringar på skolnivå vad gäller lärarnas administrativa arbetsuppgifter. Förvaltningen tog fram ett dialogmaterial som skolorna använde under våren för att dokumentera utmaningar och lösningsförslag från lärare. Utifrån den dokumentation har förvaltningen under hösten gjort en sammanställning som finns tillgänglig på stadens intranät.

Arbetet med att stärka organisationens kunskaper om friskfaktorer har fortlöpt genom utbildningar inom arbetsmiljöområdet och samarbetet med företagshälsovården.

Förvaltningen tillhandahåller friskvård i form av friskvårdstimme och friskvårdsbidrag för att bidra till de anställdas välbefinnande och hälsa. Stadens erbjudande om att ge medarbetare ett friskvårdsbidrag om 5 000 kronor har bidragit till att antalet medarbetare som begärt ersättning har ökat kraftigt, från cirka 3 400 år 2021 till nästan 11 800 medarbetare 2022. Totalt uppgick det utbetalade friskvårdsbidraget inom utbildningsförvaltningen 2022 till cirka 46 500 000 kronor.

Förvaltningen arbetar löpande för att stärka säkerhetsarbetet som en naturlig del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta leder till ökad säkerhet och trygghet för medarbetare och elever samt en stärkt säkerhetskultur inom förvaltningen. För att höja kvaliteten i rapporteringen i incidentrapporteringssystemet (IA) har förvaltningen tagit fram en kompetenshöjande insats i form av ett nyhetsbrev som kallas för "IA-skolan". Målgruppen för informationsmaterialet är händelseansvariga/chefer. Utskicken sker löpande under hela vintern 2022/2023. Förvaltningen har under hösten påbörjat ett arbete med att ta fram en förvaltningsövergripande anvisning för hot, våld och annan otillåten påverkan. Ett arbete som kommer att fortsätta under 2023.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen har under året erbjudit utbildningsinsatser, stödmaterial och direkt stöd för att alla arbetsplatser ska ha den medvetenhet och kunskap som behövs kring diskriminering. Direkt stöd ges till enheter där risk för diskriminering, trakasserier och repressalier har

identifierats. Arbetet finns dokumenterat i bilaga 10 Dokumentation av arbetet med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen 2022.

I november 2022 var könsfördelningen bland medarbetare på utbildningsförvaltningen 68 procent kvinnor och 32 procent män. Fördelningen är lika som föregående år.

För att möjliggöra för ökad mångfald bland medarbetare och chefer har förvaltningen en återkommande utbildning i kompetensbaserad rekrytering till chefer. Syftet med utbildningen är att säkerställa att alla ska få samma möjlighet till en rättvis bedömning vid rekrytering samt att öka kunskapen om kompetensbaserad rekrytering som metod. Utbildningen har genomförts två gånger under året till förvaltningens chefer, fackliga representanter och medarbetare som arbetar med rekrytering.

Under året har arbetet med att erbjuda heltidstjänster till ofrivilligt deltidsanställda fortsatt.

Lön

Förvaltningens lönestrategi reviderades för att ytterligare tydliggöra att lön är ett styrinstrument som ska fungera som en motivationsfaktor för att prestera väl och utveckla verksamheten. Lön är den enskilt största utgiftsposten för förvaltningen och förvaltningen följer därför kontinuerligt upp lönesättning och följsamheten av lönestrategin. Uppföljningen visar bland annat att kostnaderna för oönskad löneglidning är mycket liten.

Årets löneöversyn genomfördes sammanhållet med undantag för Vårdförbundet där ett nytt tvåårsavtal träffades under våren. Avtalet innebar att satsningen på särskilt yrkesskickliga skolskötterskor fortsatte. Inga extra medel avsattes för denna satsning utan satsningen skedde inom utrymmet för löneökningar.

Inom det partsgemensamma arbetet mellan arbetsgivaren och Lärarnas samverkansråd, HÖK 21 lön och lönebildning, har ett stödmaterial för APT tagits fram och implementerats för att öka medarbetarnas kunskap om löneöversynsprocessen samt fördjupade analyser och uppföljningar av utfallet för löneöversynen genomförts.

Nya partsgemensamma lönekriterier har tagits fram för befattningarna kökschef, skolvaktmästare samt en gemensam för barnskötare/elevassistenter/elevassistent särskola/fritidsledare och lärarassistent.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna.	2019-01-01	2022-12-31	
✓	Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter.	2019-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Skattemedel används effektivt, till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter präglas av kostnadseffektivitet. Förvaltningen ger stöd till skolorna kring effektiv resursanvändning. Tydliga prioriteringar och god ekonomistyrning präglar arbetet inom områden som upphandling, skollokaler och digitalisering. Transparens och lika villkor råder i resurstilldelningen till fristående skolor.

Upphandling och inköp

Upphandlingar för att tillgodose skolornas behov av varor och tjänster där centrala ramavtal saknas har genomförts eller påbörjats under året. Förvaltningen har bidragit med resurser i ett flertal av serviceförvaltningens centrala och gemensamma upphandlingar. Nämndens riktlinjer för direktupphandling har reviderats.

Förvaltningen har under 2022 genomfört en rad aktiviteter som syftar till att öka och stärka skolornas kompetens inom upphandling och inköp. Som ett stöd för skolornas arbete har förvaltningen genomfört utbildningar och frukostmöten, samt utvecklat stödmaterial och information på intranätet. Ett nytt underlag för skolors upphandling av skolmåltider har tagits fram inom ramen för arbetet med kategoristyrning av måltider och livsmedel.

Inköp och inköpsanalys

Inköpsanalyser har genomförts inom förvaltningens internkontroll där fokus varit att identifiera inköp vid sidan av befintliga avtal. Avvikelser har hanterats genom riktade stödsatser till berörda verksamheter.

Förvaltningens lokala avtal har anslutits till stadens inköpssystem Agresso för att säkerställa kostnadseffektiva inköp, upprätthålla en hög avtalstrohet mot antagna leverantörer och att fakturering sker till avtalade priser. Under året har fokus varit på att öka förvaltningens totala systemnyttjande i Agresso. Nämndens mål var 65 procent, faktiskt systemnyttjande uppgick till 77 procent, vilket kan jämföras med 73 procent 2021.

Löpande uppföljning har genomförts under året. De skolor som legat lägre än nämndens mål om 65 procent i systemnyttjande har erbjudits stöd med fokus på inköp av livsmedel och bemanningstjänster.

Förvaltningen har i samarbete med serviceförvaltningen tagit fram riktade utbildningar till beställare av livsmedel för att underlätta korrekta beställningar i Agresso. Insatsen har bidragit till ett ökat systemnyttjande på skolorna.

Avtalsuppföljning

Uppföljning av förvaltningens avtalstrohet mot ingångna avtal och seriositetskontroll av antagna leverantörer har haft en hög prioritet under året. Fördjupad uppföljning har genomförts av skolornas lokalvård på entreprenad samt bemanningstjänster. Uppföljningen

har skett i samarbete mellan förvaltningens internkontroll och skolorna. Stöd har erbjudits skolorna i deras inköpsarbete.

Uppföljningen av skolornas lokalvård har utvecklats under året, bland annat genom stöd i att använda de digitala verktyg som finns för uppföljning. En metodhandbok för lokalvård har tagits fram tillsammans med en guide för avtalsuppföljning som ett konkret stöd till skolorna, oavsett om lokalvården bedrivs i egen regi eller på entreprenad. För att stödja skolornas kvalitetsuppföljning av upphandlad lokalvård påbörjades upphandling av en extern kvalitetskontroll.

Övriga avtal har följts upp i enlighet med förvaltningens årliga plan för avtalsuppföljning.

Kategoristyrning – inköpskategori lokalvård

Kommunfullmäktige beslöt 2017 att införa kategoristyrning som ett arbetssätt för att stärka stadens inköpsorganisation. Det innebär att inköp delas upp i inköpskategorier.

Förvaltningen har ett stadsövergripande ansvar för att genomföra kategoristyrning av stadens lokalvård. Under året har arbetet fortsatt med att ta fram övergripande strategier och enhetliga upphandlingsunderlag.

Inom ramen för kategoriarbetet deltar förvaltningen i ett projekt som syftar till att motverka välfärdsbrott inom lokalvårdssektorn. Arbetet leds av stadsledningskontoret.

Kategoristyrning – övriga inköpskategorier

Övriga inköpskategorier som förvaltningen aktivt deltagit i under året är måltider och livsmedel, vitvaror och storköksutrustning samt inredning.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall 2022	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2021	Arsmål 2022	KF:s årsmål 2022	Period
 Andel elektroniska inköp	77 %			73 %	65 %		2022

Resurseffektiva skollokaler

Stigande räntor och inflation har under året lett till osäkerhet i pågående och planerade lokalprojekt. Fördyringar och förseningar påverkar nämndens ekonomiska planering, både på kort och lång sikt. Förvaltningen har under 2022 analyserat kostnader på längre sikt och på en mer detaljerad geografisk nivå för att säkerställa en resurseffektiv verksamhet även i framtiden.

Under 2022 har förvaltningen påbörjat ett arbete med att se över lokalnyttjandet i kommunala skolor som inrymmer fritidsklubbar i enskild regi. Arbetet fortsätter i den takt det finns avtalsmässiga förutsättningar för.

Förvaltningen har under hösten återupptagit arbetet med att undvika tomställda eller vakanta lokaler som inte har något framtida planerat ändamål. Förvaltningen har påbörjat ett arbete att synliggöra tomställda lokaler i stadens lokaladministrativa system, i förhoppning om att andra i staden kan nyttja lokalerna. Under året har tomställda lokaler behållits för att ha extra beredskap för elever från Ukraina.

Förvaltningen har deltagit i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare i syfte att begränsa stadens behov av investeringar.

IT-utveckling, förvaltning och upphandling

Förvaltningens innovationsråd har under året befäst processen för att fånga idéer och behov som rådet kan stödja. Innovationsrådet drivs inom portföljstyrning för digitala stöd för stadens pedagogiska verksamheter. Samarbete med KTH är etablerat.

Portföljstyrning

Den förvaltningsövergripande samlade styrningen (portföljstyrningen enligt pm3) för digitala stöd för stadens pedagogiska verksamheter som sjuöskades den 1 januari 2022 löper på enligt plan. Alla sex objekten är etablerade och resurssatta. Mot slutet av året genomfördes ett större arbete avseende verksamhetens behov av utveckling för 2023. Dessa är nu bearbetade och inplanerade i de kommande objektplanerna (årsplaner) för 2023.

Den förvaltningsövergripande styrningen har följts upp i syfte att fånga upp erfarenheter och förbättra arbetsprocesser. Resultatet har rapporterats till portföljstyrgruppen och rekommendationerna arbetas vidare med under 2023.

Utbyte av digitala enheter

Under hösten genomfördes utbyten av gymnasieskolornas cirka 10 000 digitala enheter. Ytterligare 3 000 mobila enheter i övriga verksamheter har bytts ut på grund av för hög ålder. Samtliga digitala enheter från Apple, drygt 60 000, har överförts till ett nytt administrationssystem.

Under hösten lanserades rollen lokal IT-support med e-utbildning, workshops och påföljande certifiering, vilket kommer höja den tekniska kompetensen inom förvaltningen.

Säkerhetshöjande åtgärder har genomförts för surfplattor och mobiltelefoner för utbildningsförvaltningens IT-miljö. Förvaltningen har därtill säkerställt avtalsstöd för att avveckla utjänta och trasiga enheter på ett miljövänligt och säkert sätt.

Under året har skolorna arbetat med att se över behovet av utskrift och kopiering. Syftet var att minska volymerna där det är möjligt samt göra korrekta beställningar inför kommande skrivartutbyten 2023.

Skolplattformen – upphandling för avtal som löper ut

Projektet för upphandling av nya systemstöd har genomfört planerade aktiviteter för att upphandla ersättningslösningar för de fyra avtalen inom skolplattformen som löper ut 2023 respektive 2024. Avtalen som berörs är schema, närvaro och frånvaro, elevdokumentation samt planering och bedömning. Upphandling görs per skolform för förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning vilket omfattar utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och arbetsmarknadsförvaltningen.

Under våren justerade projektet den ursprungliga tidplanen på grund av att kravarbetet visade sig mer komplext än vad som förutsågs. Vidare kompletterades projektteamet med fler kompetenser inom bland annat verksamhets- och systemarkitektur, kravhantering, upphandling, projektledning, kommunikation och förändringsledning. Justeringarna har hållits inom ramen för de alternativ som har beskrivits i förstudierapporten.

Under hösten har bland annat kravfångst (systematisk insamling av de krav som ska ställas) för att ta fram förfrågningsunderlag genomförts. Projektet har nära samarbete med verksamhetsrepresentanter från alla skolformer samt stadsledningskontoret. Projektet har strävat efter att samverka med berörda målgrupper på alla nivåer och har fått positiv återkoppling på detta arbete.

Vid årets slut har kvalificering av leverantörer genomförts för upphandlingar, en per skolform. Dessa leverantörer har också fått anbudsinbjudan med tillhörande förfrågningsunderlag.

Införandet av eDok

Det gemensamma ärende- och dokumenthanteringssystemet eDok har införts vid central förvaltning och stadens skolor under hösten. Utbildningar och införande har skett stegvis där pilotskolor var först ut. Parallellt med utbildningar har kommunikationsinsatser genomförts, bland annat kortare informationsträffar riktade till ledningsgrupper, rektorer och administrativa chefer. Kontinuerligt arbete med att ta fram ärendespecifika processer i eDok har pågått under hela hösten och det arbetet kommer fortsätta under 2023. Vissa kvarvarande delar av införandet kommer att hanteras under 2023.

Centraliserad gemensam webbpublicering

Förvaltningen deltar i stadsledningskontorets projekt centraliserad gemensam webbpublicering som ska etablera rutiner för korrekt publicering av information på stadens webb. Fokus är att säkerställa att lagkrav om tillgänglighet och språk uppfylls. Två gymnasieskolor och ett grundskoleområde deltar i projektet. Projektet beräknas fortsätta under hela 2023.

Lokalberedskap för flyktingar från Ukraina

Förvaltningen har under året arbetat aktivt för att behålla lokaler i beredskap för ett ökat antal flyktingar från Ukraina. Under årets sista månader har förvaltningen konstaterat att skolornas befintliga kapacitet är tillräcklig för att klara den närmaste tidens mottagande. Om ytterligare

lokaler behöver tas i anspråk kan förvaltningen använda tomma lokaler som reserverats för framtida evakueringar eller byggprojekt. Tillgången till dessa lokaler behöver följas upp kontinuerligt eftersom syftet är att ta lokalerna i anspråk för andra ändamål. Exempel på sådana lokaler är Gröndalsskolan och Sveaplans gymnasium.

Omförhandlade hyresavtal

I sitt löpande arbete omförhandlar och träffar förvaltningen hyresavtal avseende lokaler som hyrs in. Nedan listas de avtal som under året fram till den 12 december 2022 har omförhandlats med nya villkor, nya hyresavtal samt uppsagda avtal som beslutats om på delegation:

Tabell 12: *Omförhandlade, nya samt uppsagda avtal*

Skolenhet	Adress	Hyresförändring per år	Ny avtalstid
<i>Omförhandlade avtal</i>			
Sofia Distansundervisning	Alsnögatan 11	-168 tkr	2023-01-01 - 2025-12-31
Fridhemsskolan	St Göransgatan 120	85 tkr	2023-01-01 - 2025-12-31
Administrativ lokal	Högbergsgatan 20	600 tkr	2022-10-01 - 2025-09-30
Lillholmsskolan	Stångholmsbacken 50	125 tkr	2022-11-01- 2024-06-30
<i>Nya avtal</i>			
Midsommarkransens gymnasium		70 tkr	2022-09-01 – 2023-06-30
Storkyrkoskolan	Tyska stallplan 2	220 tkr	2022-09-01 tills vidare
<i>Uppsagda för avflyttning</i>			
Solbergaskolan	Lingvägen 161	860 tkr	2023-06-30
Bredängsskolan	Concordiavägen 7	66 tkr	2023-01-31
Midsommarkransens grundskola (paviljong)	Tellusborgsvägen 10	4,2 mnkr	2023-07-31
Årstadalsskolan (paviljong)	Sjövikbacken 19	1,1 mnkr	2023-08-31
Mariaskolan (andrahandsavtal)	Ringvägen 23	0 kr	2023-06-30

EU- och internationellt arbete

De senaste två åren har pandemin påtagligt satt spår på all internationell samverkan. En viss omställning skedde till digitala möten och studiebesök men i det stora hela låg verksamheten nere. Under 2022 har antalet förfrågningar om samarbeten, projekt och utbyten återgått till nivån före pandemin.

Det svenska skolsystemet och Stockholms skolor väcker fortsatt stort intresse även utanför Europas gränser. Delegationer från Singapore och Japan har vid olika tillfällen under året besökt central förvaltning och skolor i syfte att modernisera läroplanerna i sina respektive

länder inom så vitt skilda områden som sexualundervisning, entreprenöriellt lärande, fysisk och psykisk hälsa hos unga, digitalisering och utveckling av slöjdämnet.

Förvaltningen har under året reviderat de verksamhets specifika EU-riktlinjerna. I dessa läggs ett större fokus på samarbete och samverkan med andra förvaltningar som, i likhet med utbildningsförvaltningen, i liten grad omfattas direkt av EU:s lagstiftning.

Förvaltningen har under året fortsatt lagt fokus på samverkan inom ramen för Eurocities. Nätverksträffarna skapar möjligheter att hitta framtida projekt- och samarbetspartners, ta del av och dela med sig av goda exempel samt stärka och bevaka de stadsgemensamma intressena i Europa. Eurocities medlemsstäder står inför likartade utmaningar inom utbildningsområdet: ökande psykisk ohälsa bland unga, osäkra flyktingströmmar, digitalisering, kompetensförsörjning av lärare och elevhälsopersonal, segregation, skollokaler i urban miljö och ökade skillnader i resultat mellan olika elevgrupper.

Under hösten stod förvaltningen tillsammans med Solna stad värd för Eurocities WG Education nätverksträff. Mötet i Stockholm blev det första efter pandemin och var mycket uppskattat med representation från fler än tjugo städer. Temat för nätverksträffen var ”Active and democratic citizenship” med områden som hbtqi i klassrummet, entreprenöriellt lärande, besök på START Stockholm, daglig fysisk aktivitet i skolan, demokratiarbete i grund- och gymnasiesärskolan, digital screening och språkutveckling i förskolan.

Under året har förvaltningens samverkan med stadsledningskontorets internationella enhet stärkts. Förutom de nätverk som den internationella enheten tillhandahåller och där förvaltningen ingår (det internationella nätverket och EU-policynätverket) har enheten bistått med värdefulla tematräffar, workshops och handfast stöd för EU-finansiering av framtida utbyten och projekt.

	Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2019-01-01	2022-12-31	
✓	Delta i EUROCIETIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCIETIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2019-01-01	2022-12-31	

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Utbildningsnämnden är målansvarig för två av målen i Agenda 2030, *Ingen hunger* (mål 2) och *God utbildning för alla* (mål 4). Under året har arbetet kring Agenda 2030 haft fortsatt fokus på åtgärder mot bristande likvärdighet i skolan, skillnader i studieresultat, kompetensförsörjning, skolmåltider och elevers hälsa, liksom på tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt arbete med nationella minoriteters rättigheter. Förvaltningen arbetar också, ofta i samverkan med andra förvaltningar och bolag, inom en rad

andra områden som ryms inom Agenda 2030 och de 17 globala målen.

Förvaltningen har under året samverkat med stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för förskolan i staden och fokuserat på att utveckla detta. Barns språkutveckling i svenska är ett sådant område. Förskolerapporten har lyft fram viktiga utvecklingsområden så att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola. Tillsynen av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg samt friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet är också en viktig del av förvaltningens Agenda 2030-arbete då den bidrar till likvärdig utbildning för alla barn.

Betygsresultaten i årskurs 9 är på ungefär samma nivå som 2021 och för samtliga betygsmått rör det sig om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har minskat något de två senaste åren och spridningen är för närvarande den minsta under den senaste tioårsperioden. Anledningen är förbättrade resultat för skolorna med minst gynnsamma förutsättningar.

Betygsresultaten i årskurs 6 är något lägre jämfört med 2021 och det finns en nedåtgående trend. Resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor. Förvaltningen har ett pågående intensifierat arbete för att stärka undervisningskvaliteten i låg- och mellanstadiet. Arbetet med tidiga insatser utifrån mer kontinuerliga och systematiska uppföljningar av elever i förskoleklass och lågstadiet utgör en del av detta.

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna ger effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har två av sex högstadieskolor i Järva förbättrat sina resultat jämfört med 2021. Övriga ligger kvar på liknande resultat eller har försämrats något. När det gäller målluppfyllelsen för årskurs 6 i Järvaområdet syns en positiv trend på sex av tolv skolor. På samtliga skolor pågår insatser för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet utifrån varje enskild skolas utarbetade språkstrategi.

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete kring de globala hållbarhetsmålen utifrån ett miljö- och klimatperspektiv, bland annat i samverkan med miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. Under 2022 har fokus fortsatt varit att minska skolmåltiders negativa påverkan på klimat och miljö. Skolorna har erbjudits omfattande stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningar samt uppföljning. Förvaltningen konstaterar att omställningen till att nå det globala målet om hållbar konsumtion och produktion i Agenda 2030 kommer att ta tid och kräver fortsatt stöd och styrning. Uppföljning av arbetet kring miljö och klimat beskrivs närmare under mål 2.5.

Jämställdhet

Skillnader mellan pojkar och flickor är en viktig parameter vid analysen av kunskapsresultat och elevundersökningar, såväl på den övergripande nivån som för varje enskild skolenhet. Så

gott som samtliga indikatorer som gäller elevernas kunskapsresultat och deras bedömningar i elevundersökningarna av trygghet, studiero och inflytande redovisas och analyseras uppdelat för flickor respektive pojkar, både på central, aggregerad, nivå och på enhets/skolnivå. Analyserna visar att de socioekonomiska faktorerna är starkare i sin påverkan på resultat jämfört med den könsmissiga och skolorna behöver fortsatt arbeta för att identifiera elevers specifika behov för att rikta resurser och stöd.

I årskurs 9 är det små skillnader mellan flickors och pojkars resultat till flickornas fördel. Situationen har varit ungefär densamma sedan 2018, förutom för det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart bättre resultat. När det gäller elever i skolor med störst socioekonomiska utmaningar har pojkar år 2022 lika höga resultat som flickor när det gäller behörigheten till gymnasiet. Tidigare har flickorna periodvis haft ett högre resultat än pojkarna i denna grupp. I årskurs 6 är könsskillnaderna något större till flickornas fördel jämfört med i årskurs 9 och det är ett stabilt mönster över tid.

Inom gymnasieskolan har flickor högre studieresultat än pojkar och en förskjutning uppvisas där andelen flickor ökar.

Många av stadens skolor har arbetat med våldsprevention inom ramen för MVP och/eller Agera tillsammans, med syfte att öka elevers och personals kunskaper kring normer, jämställdhet, våld samt åskådarrollen. Förvaltningen fortsätter att ge stöd i form av medel och råd till skolor bland annat genom att stimulera skolor att utveckla det normkritiska värdegrundsarbetet, att fler skolor ökar kunskaperna kring hbtqi-frågor och utvecklar arbetet med jämlikhet och jämställdhet. Totalt fick 77 skolor stöd under året.

Barns rättigheter

Den verksamhet och de mål som beskrivs i detta dokument har tagits fram med beaktande av barnkonventionens vägledande principer och övriga artiklar. Barnkonventionen är inkorporerad i skollagstiftningen och utgångspunkten är att den som följer skollagen också följer artiklarna i barnkonventionen.

I enlighet med artikel 12 i barnkonventionen om barns rätt att komma till tals ska stadens skolor involvera eleverna i trygghetsarbetet och särskilt höra eleverna vid beslut om särskilt stöd samt beslut om disciplinära åtgärder.

Praktisk tillämpning av barnkonventionen och utbildning kring stödmaterial.

Den årliga granskningen av skolornas planer mot kränkande behandling visar en ökad elevdelaktighet i utformandet av skolans trygghetsarbete. Elever kommer exempelvis till tals i undersökningar, elevforum, trygghetsvandringar och värdegrundsarbete. Deras röster bildar ett underlag för skolans förebyggande och främjande arbete i trygghetsfrågor. Vidare hör skolor i större utsträckning än tidigare elever i ärenden som berör dem, till exempel vid utredningar om särskilt stöd, utredningar om frånvaro och vid disciplinära beslut.

Förvaltningen ser ett behov av att fortsätta att öka kunskapen om barnkonventionen och stadens barnrättsarbete inom organisationen.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningen har fortsatt sprida kunskapen om de nationella minoriteterna, gett information om rätten till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken samt rätten till förskola i de nationella minoritetsspråk som kommunen ingår som förvaltningsområde för. Föreläsningar har anordnats för skolläring och personal på skolorna, i syfte att sprida kunskap om de nationella minoriteternas nuläge och historia.

En förskola som erbjuder verksamhet på samiska och meänkieli ska startas i projektform. Förskolepersonal har fått utbildning om de nationella minoriteterna samt praktiska tips i hur arbetet på varje förskola kan genomföras. Ett flertal kommunala och fristående förskolor har tagit del av det informationsmaterial som utarbetats under året.

Tillgången till platser i fristående förskoleverksamhet till väsentlig del eller helt på finska är oförändrad sedan föregående år, 169 platser, varav 146 är tillsatta per den 15 december. Efterfrågan/kösituationen har ökat till 89 från 71 i jämförelse med föregående år.

Forum för Levande Historia och Skolverket har tagit del av förvaltningens informationsmaterial som ett stöd för att sammanställa information om nationella minoriteter till skolorna.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nedan finns en sammanställning av delar arbetet med att säkerställa rättigheter för personer med funktionsnedsättning i enlighet med Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning som beskrivs i verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen har fortsatt att tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer. Antalet platser i de regionala särskilda undervisningsgrupperna, RSU har utökats från 100 till 126 vid årets slut. Inom de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, CSI, finns 251 platser. Förvaltningen har fortsatt med utbildningar för att stötta grundskolorna att utveckla sina utredningar av elevers eventuella behov av särskilt stöd och i högre utsträckning tillgängliggöra lärmiljön.

Det finns sex grundskolor som utgör kompetensnav i syfte att stötta andra grundskolor i att möta elevers olika behov av stöd och eventuella funktionsnedsättningar. Kompetensnav finns för hörselnedsättning, rörelsehinder, språkstörning, särskild begåvning, trygghet och studiero och grundsärskola. Navens stöd ges främst till skolläringar, elevhälsan och enskilda lärare. Antalet ansökningar om stöd till grundskolans kompetensnav har ökat.

Inom gymnasieskolan arbetar det hörsel- och synpedagogiska navet för att elever med hörsel- och synnedsättning på stadens gymnasieskolor ska få välfungerande anpassningar samt pedagogiskt stöd och därmed goda förutsättningar att genomföra en gymnasieutbildning.

Förvaltningen arbetar löpande för att sprida kunskap om alternativa och digitala verktyg för att kunna skapa en tillgänglig lärmiljö. Förvaltningen utvärderar kontinuerligt att relevanta digitala verktyg finns tillgängliga i staden och ser till att pedagoger erbjuds information och kompetensutveckling.

Förvaltningen har fortsatt arbetet för att öka antalet grundsärskoleplatser för att möta det ökade behovet. Samordning kring ansökningsprocessen för elever i grundsärskola har genomförts både internt och externt med stadsdelsförvaltningarna/förskolan. Utbildningsförvaltningen och skolorna har arbetat vidare med att anpassa *Mentorer i våldsprevention* till elever med intellektuell funktionsnedsättning.

Inom projektet Bron har fokus varit att tillsammans med gymnasiesärskolor med nationella program erbjuda stöd till elever som vill pröva ett arbete eller studier efter att de har avslutat gymnasiesärskolan. Arbetsmarknadsförvaltningen har lett projektet som avslutades i december 2022. Verksamheten ska implementeras och organiseras på ett av stadens Jobbtorg. Utbildningsförvaltningen bidrar i det fortsatta arbetet för att stärka övergången till arbete eller fortsatta studier för målgruppen som avslutar gymnasiesärskolan.

Stadens grundsärskolor och gymnasiesärskolor deltar i det treåriga FoU-programmet *Särskolans kunskapsuppdrag* (KASK) med forskningsinstitutet Ifous. Fokus ligger på kunskaps- och undervisningsuppdraget med syfte att stärka lärande och undervisning samt att öka likvärdigheten mellan stadens särskoleutbildningar.

I samverkan med Region Stockholm har remissförfarandet vid utredning av barn med eventuell neuropsykiatrisk funktionsnedsättning förtydligats, liksom de riktlinjer som gäller för de professioner som är involverade i vårdkedjan. Tillsammans med Region Stockholm har förvaltningen också arbetat för att utveckla samarbetet mellan skola och habilitering.

Tillgänglighetsaspekter har beaktats löpande i samtliga byggprojekt. Åtgärder för enkelt avhjälpta hinder i skolors publika lokaler har under året beställts för åtta skolor. Totalt har 13 skolor varit i produktionsskede 2022, varav åtta har slutförts i sin helhet. Fem skolor kommer att slutföras i mars 2023.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Förvaltningen har under året utvecklat internkontrollen. Arbetet har fokuserat på rutiner kring FirstCard, representation, information för att anmäla beslut på delegation och dokument till

personalakten. Utvecklingsområdena valdes utifrån uppföljning av enheternas internkontroll 2021.

Under 2022 genomfördes internrevisioner vid 40 enheter. Det motsvarar var femte enhet. Enheterna ansvarar för att förbättra eventuella brister och återkopplar hur de arbetar med rutinerna samt hur dessa har förankrats bland medarbetarna.

I slutet av året rapporteras de övergripande resultaten till verksamhetsavdelningarna. Därefter görs genomgångar med ansvariga grundskole- och gymnasiechefer samt avdelningschefer avseende eventuella brister på deras enheter.

Resultat 2022

Internkontrollplanen för 2022 omfattade fem områden.

Prognossäkerhet

Under året har förvaltningen arbetat med att följa upp avvikelser mot prognoser och analyserat varför de uppkommit. Fokus har varit att underlätta framtida budgetarbete.

Resurseffektiva lokaler

Förvaltningen har under året arbetat med att få ned byggkostnader bland annat kostnader för lokalbyggnation genom modulteknik. Förvaltningen deltar även i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare av skollokaler, som syftar till att begränsa stadens behov av investeringar.

Fusk och oegentligheter i välfärden

För att stärka motståndskraften mot fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet har förvaltningen under 2022 tagit fram en lägesbild. Samverkan och nätverksarbete med andra myndigheter har intensifierats under året.

Arbetet har i stor utsträckning inriktats på avvikelsetredningar, i syfte att upptäcka och motverka välfärdsbrott. Med stöd av lägesbilden har särskilt fokus legat på ökade och riktade kontroller mot oseriösa huvudmän. Inriktningen har resulterat i flera polisanmälningar och återkrav.

Informations- och säkerhetsarbete inom IKT

Förvaltningens säkerhetsarbete har utvecklats inom information och kommunikation genom en gemensam styrningsmodell för förvaltning och strategisk utveckling. Förbättringar har gjorts kopplat till arbetet med informationssäkerhet och riskhantering. Bland annat har rutiner för arbetet med löpande risk- och konsekvensanalyser, för att säkerställa att dataskyddsförordningen och informationssäkerhet efterlevs, förtydligats och införts. Arbetet i samordningsfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd har utvecklats genom kompetensutvecklingsinsatser och tydliggörande av rutiner och intern kommunikation.

Enheternas arbete med ekonomi, avtal och personal

De största bristerna fanns i hanteringen av betalkort, representation och egna utlägg. Bristerna består i huvudsak i att kvitton inte skannas i Agresso eller inte finns på enheten, att syfte med utgiften inte framgår, samt att fakturor inte bifogas till överordnad chef när attestant gjort inköp eller deltagit i representation. Under 2022 har central förvaltning tagit fram en ny rutin för hantering och uppföljning av förvaltningens First Cardkort.

Till största del var enheternas internkontroll för de personaladministrativa rutinerna tillräcklig. Delar som kan förbättras är kontroll innan löneutbetalning för att minska felaktiga löner och löneskulder samt dokumentation av utdrag ur belastningsregister.

Till största del var enheternas internkontroll för avtal och upphandling tillräcklig. Flera enheter bör dock i större utsträckning följa rutinerna vid inköp från avtal.

Beslut enligt delegation

En viktig fråga för 2022 års internkontroll var om enheterna anmäler alla beslut enligt delegation till nämnden. Förvaltningen genomförde under året ett arbete för att öka antalet beslut som anmäls. Ytterligare information togs fram om vad som gäller för beslut på delegation, hur delegationsordningen används och vilka beslut som ska anmälas till utbildningsnämnden. En förändring i dokumentet för delegationsordning har synliggjort vilka beslut som ska anmälas.

Bilaga 9 innehåller en rapport över genomförd internkontroll 2022. Under 2023 fortsätter arbetet med att utveckla internkontrollen med fokus på tydlig uppföljning.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens kvalitetsprogram lyfter vikten av ett utvecklat kvalitetsarbete som omfattar ständiga förbättringar, innovation och digitalisering för att kunna möta utmaningar idag och i framtiden. Kvalitetsprogrammet ska inspirera och stödja det systematiska kvalitetsarbetet.

För ökad måluppfyllelse och för att skapa mer likvärdiga skolor har förvaltningen fortsatt att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på både skol- och förvaltningsnivå. Arbetet har också fortsatt med att utveckla en tydlig process för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete för att kunna genomföra en förbättrad intern samordning av stödinsatser.

Redogörelser för hur det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan och i gymnasieskolan har bedrivits under året, och resultaten av arbetet, finns i bilagorna 6 och 7.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Grundskola och grundsärskola

Stockholms stads klagomålshantering för grundskolorna 2022 framgår av webbplatsen <https://grundskola.stockholm/synpunkter-och-klagomal/>

På skolornas webbplatser finns ett formulär som kan användas av vårdnadshavare för att rapportera in synpunkter och klagomål. Formuläret ska ses som ett av flera sätt för skolorna att möta klagomål och synpunkter. Vanligast är att klagomål och synpunkter tas emot via e-post, telefonsamtal eller löses på plats i samtal med elevens lärare eller fritidshemskontakt.

Den gemensamma sammanställningen från grundskolorna visar att det under det första halvåret 2022 har rapporterats in 448 klagomål och synpunkter via webbformuläret. Det är en relativt stor minskning från förra årets 647 inkomna klagomål och synpunkter. Året dessförinnan, 2020 var antalet 611. Av de 448 är 299 klagomål och 1 är synpunkter, som rör *diskriminering och kränkande behandling av barn/elev*. Dessa klagomål finns också inom ramen för anmälan till huvudmannen om kränkande behandling.

En stor del av anmälningarna handlar om fysiska eller verbala konflikter mellan elever och löses genom samtal, utredning och efterföljande överenskommelser och åtgärder. Många skolor anger att det oftast handlar om upplevda kränkningar elever emellan och i mindre utsträckning mellan personal och elev. En del vårdnadshavare anmäler brist på återkoppling när deras barn upplevt sig utsatta för kränkande behandling. Några klagomål har handlat om bristen på/hanteringen av särskilt stöd.

Som åtgärder utöver samtal tydliggör skolorna sina rutiner, de kopplar ofta in sina elevhälso- eller trygghetsteam och arbetar kontinuerligt med frågor kring trygghet och trivsel.

Antalet klagomål som gäller elevs/barns *skolsituation* är 39 och antalet synpunkter 25. De handlar om olika saker men återkommande är klagomål och synpunkter på särskilt stöd, upprättande av åtgärdsprogram samt bristande återkoppling. En del synpunkter handlar också om skolans organisation vid bildande av nya klasser, bristande frånvaroregistrering samt kommunikation och trygghet och studiero.

Antalet klagomål och synpunkter om den *fysiska miljön* uppgår till totalt 41, vilket är en markant minskning från föregående års 117. Här gäller klagomålen bland annat städning av lokaler samt skolgård, ventilation inomhus under varma årstider, säkerheten på skolgården samt trafiksituationen runt skolan. Skolorna hanterar dessa klagomål internt samt genom SISAB.

Antalet inkomna anmälningar har minskat i år inom alla kategorier och den största procentuella minskningen gäller den *fysiska miljön*, 65 procent, men även inom *barn/elevs*

skolsituation är minskningen stor, 35 procent. Om detta är tillfälligt eller början på en trend går ännu inte att säga. Det gick att se en minskning från 2019 fram till förra året då antalet synpunkter och klagomål ökade något, för att sedan som ovan beskriver, minska relativt markant i år. Även de synpunkter och klagomål som faller under kategorin *övrigt* har minskat stort i år, från 80 år 2021 till årets 43.

Redovisning av synpunkter och klagomål för det andra halvåret 2022 görs i utbildningsnämndens tertialrapport 1 2023.

Anmälningssärenden

Under 2022 till och med november kom det in 9 066 anmälningar om kränkande behandling. Under samma tid 2021 kom det 8 288. Tendensen sedan den nuvarande rutinen implementerades 2017 är att antalet anmälningar stigit kontinuerligt. Ökningstakten minskade under pandemin, men efter pandemin har ökningstakten stigit igen. Att fler upplevda kränkningar anmäls bedömer förvaltningen inte beror på att kränkningarna har ökat utan att skolorna successivt förbättrat sitt systematiska trygghetsarbete.

Andelen anmälningar som förvaltningen följer upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) ligger på 18,2 procent, vilket är ungefär lika mycket som förra året. Andelen har under åren varierat mellan 15 och 20 procent. Av de 1 652 anmälningar som följts upp gäller 1 264 kränkningar elev-elev och 382 kränkningar från personal

Antalet anmälningar som gäller kränkningar av sexuell karaktär var 402 under januari-november 2022, varav 373 avser kränkning elev-elev och 26 kränkning från personal. Av de kränkningar som i anmälan benämns vara av sexuell karaktär rör majoriteten elever i förskoleklass och lågstadiet. I utredningarna bedöms de ofta vara kränkande behandling och sällan sexuella trakasserier.

Den allvarligaste typen av kränkande behandling är när personal kränker elever. Flera utredningar pågår fortfarande, men betydligt fler än hälften av anmälningarna mot personal bedöms inte vara kränkande behandling. Samtidigt bedöms en majoritet av anmälningarna elev-elev som kränkande behandling.

Förvaltningen har under året genomfört tre digitala informationstillfällen samt haft riktade insatser till skolor utifrån deras identifierade behov.

Förvaltningen ser att fler skolor använder den mall för ”Plan mot kränkande behandling” som tagits fram. Att använda mallen är ett enkelt sätt att säkerställa att planen uppfyller lagens krav.

Inspektionsärenden

Under perioden januari till och med november 2022 kom 48 anmälningar från Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och Diskrimineringsombudsmannen. Det är betydligt färre än tidigare år vilket beror på att Skolinspektionen har ändrat sina rutiner och utreder färre individärenden. De betraktar anmälningar mer som ett tecken på bristande rutiner på skolan och kan göra en riktad tillsyn på skolan om de får flera sådana signaler. I år har Skolinspektionen genomfört tillsyn på två skolor.

Av de 48 ärendena avser 44 kränkande behandling och diskriminering, vilket är lika många som förra året. Av dessa 44 ärenden har förvaltningen fått beslut i 24 och i fyra fall har förvaltningen fått kritik. Det handlar om brister i rutinerna att anmäla och utreda kränkande behandling.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Stockholms stads klagomålshantering när det gäller gymnasieskolan framgår av webbplatsen <https://gymnasieskola.stockholm/synpunkter-och-klagomal/>. Det finns även information på intranätet om hur klagomål och synpunkter ska hanteras på central förvaltning och på skolorna.

I första hand ska en person som inte är nöjd vända sig med sitt klagomål till berörd skola. En sammanställning av klagomålen till de kommunala gymnasieskolorna via formulär på skolans webbplats visar att det har kommit in totalt 56 synpunkter och klagomål. 10 klagomål rörde skolsituationen för en elev och 16 klagomål handlade om kränkande behandling. Resterande handlade om den fysiska miljön på skolan eller annat. Dessa klagomål har utretts och åtgärdats på skolorna.

Allmänheten kan också framföra klagomål till huvudmannen. Alla klagomål framförs till ansvarig för verksamheten. Det har under året kommit in 16 klagomål som rör utbildningen vid gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Dessa ärenden har utretts och åtgärdats av aktuell skola eller av förvaltningen.

Anmälningsärenden

I år har det kommit in cirka 95 anmälningar från gymnasieskolor till huvudmannen om kränkande behandling. Av dessa var 41 ärenden där elever känt sig kränkta av någon i personalen, upplevt sig upprepat kränkt eller sexuella trakasserier. Dessa ärenden har åtgärdats av skolorna och följts upp enligt huvudmannens rutiner. Det är fler ärenden än föregående år. Detta beror sannolikt på att skolorna har blivit bättre på att anmäla kränkningar till huvudmannen och att undervisningen varit helt skolförlagd jämfört med åren under pandemin.

Ett arbete har startats med anledning av införandet av eDok i syfte att göra klagomålshandlingen mer effektiv och mer hanterbar för skolorna. Detta arbete ska fortgå under 2023.

Under året har tio elever stängts av från sin gymnasieutbildning en kortare tid och en elev har stängts av en längre tid (innevarande termin). Rektorerne har under hösten tillämpat de nya reglerna avseende trygghet och studiero. Nya riktlinjer avseende avstängning av elever har arbetats fram av förvaltningen.

Inspektionsärenden

Den som tycker att skolan har gjort något fel kan också vända sig till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och i vissa fall till andra myndigheter. När det gäller den kommunala gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan har inga ärenden inkommit från Skolinspektionen eller andra myndigheter. Skolinspektionen har lagt om sina rutiner sedan början av året och utreder i princip inga enskilda ärenden längre utan hänvisar till huvudmannen. Trots detta ser inte huvudmannen att antalet klagomål har ökat signifikant jämfört med föregående år.

Skolinspektionens regelbundna tillsyn

Skolinspektionen har under höstterminen genomfört olika granskningar av stadens gymnasieskolor. Regelbunden kvalitetsgranskning har genomförts vid S:t Eriks gymnasiesärskola och Kärrtorps gymnasium. Under våren fortsätter granskningarna på ytterligare skolor.

Riktad tillsyn har genomförts vid ESS-gymnasiet, Midsommarkransens gymnasium och S:t Eriks gymnasium.

En tematisk kvalitetsgranskning av rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan har genomförts vid Norra Reals gymnasium och Östra Reals gymnasium.

Skolinspektionen har bland annat genomfört intervjuer med elever, lärare, elevhälsan, rektorer och i vissa fall med representanter för huvudmannen.

Hittills har ett beslut fattats av Skolinspektionen och det gäller Kärrtorps gymnasium. Skolinspektionen bedömer att rektorn i hög utsträckning leder och styr skolans utveckling och att förutsättningar ges i hög utsträckning för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg. Skolinspektionen bedömer dock att ett utvecklingsarbete behöver inledas med skolans arbete för studiero och med undervisningens innehåll när det gäller att utmana elever. Beslut avseende övriga granskningar kommer i början av 2023.

Patientsäkerhetsberättelser

För de delar av elevhälsans arbete som lyder under hälso- och sjukvårdslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. I denna ska det framgå hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under det gångna året, vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som har uppnåtts.

Riksgymnasiet för Rörelsehindrade (RgRh) Stockholm är ett av fyra riksgymnasier i Sverige. Ungdomar som på grund av en omfattande rörelsenedsättning behöver anpassad undervisning, habilitering, och i vissa fall boende och omvårdnad i boendet, kan söka till RgRh Stockholm. En gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning ska ta emot sökande från hela landet och behöver då erbjuda boende för elever med lång resväg. Ett riksgymnasium erbjuder således skola och habilitering samt även elevboende för elever med långa resor.

Patientsäkerhetsberättelser för 2022 redovisas för Elevhälsans medicinska och psykologiska insats samt för Skolfam i bilaga 11 a och för Riksgymnasiet för rörelsehindrade i Stockholm i bilaga 11 b.

Övrigt

Skolplaceringar i grundskolan 2022/2023

Förvaltningen hanterar all ansökan och beslut om skolplacering i de kommunala grundskolorna. Inför läsåret 2022/2023 inkom cirka 17 900 ansökningar till förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Av dem som aktivt sökte till förskoleklass antogs 92 procent på någon av sina tre sökta skolor.

Totalt fanns 63 anslutna sökbara alternativ till fristående grundskolor i samband med 2022 års ansökningsperiod.

Antagning till gymnasieskolan 2022/2023

Sökande och antagna från Stockholms stad

Knappt 11 000 elever folkbokförda i Stockholms stad sökte i år till gymnasieskolan, en ökning med cirka 500 elever jämfört med föregående år. Strax över 91 procent är sökande direkt från grundskolan. Övriga sökande är från gymnasieskolan, antingen från ett introduktionsprogram eller från påbörjade gymnasiestudier genom en ny ansökan.

Av samtliga stockholms elever som antagits på ett nationellt program, oavsett huvudman, har 64,1 procent fått sitt förstahandsval tillgodosett (2021: 63,9 procent och 2020: 65 procent).

Av de stockholmare som har sökt en kommunal skola i egen regi i första hand fick 69,7 procent sitt förstahandsval tillgodosett. För fristående huvudmän i staden var motsvarande siffra 60,6 procent.

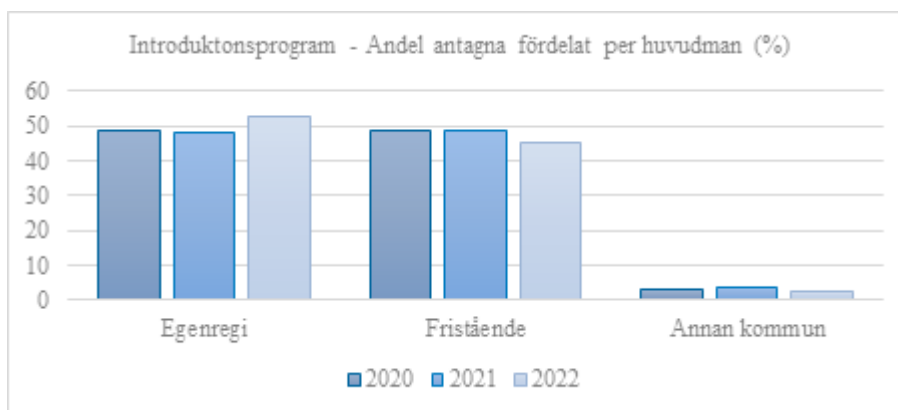
Andelen stockholms elever som sökt och antagits till ett yrkesprogram år 2022 var 14 procent. Det är en ökning jämfört med förra året (13 procent) men ligger fortfarande något lägre än 2020 (14,5 procent). Stockholms elevernas intresse för yrkesprogrammen är lägre än snittet för regionen (20 procent) och snittet för riket (cirka 35 procent). Andelen stockholms elever som antagits på barn- och fritidsprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet, hantverks-

programmet, restaurang- och livsmedelsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet är högre jämfört med regionen som helhet. Andelen är lägre än regionen på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordon- och transportprogrammet, industritekniska programmet och VVS- och fastighetsprogrammet.

Introduktionsprogram

Efter den andra reservantagningen i augusti var knappt 1 190 stockholmare antagna till ett introduktionsprogram läsåret 2022/2023, en ökning med cirka 60 elever jämfört med förra året.

Drygt hälften av stockholms eleverna har antagits till ett introduktionsprogram på en av Stockholms stads egna gymnasieskolor, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med de två tidigare åren. 45 procent av eleverna har antagits till en gymnasieskola hos en fristående huvudman, se tabell nedan. Elever som antas hos en fristående huvudman går främst på yrkesintroduktion, programinriktat val och individuellt alternativ. Elever som antas på språkintroduktion går primärt i någon av stadens egna skolor.

Gymnasiesärskolan

I september 2022 gick drygt 360 elever i någon av Stockholms stads gymnasiesärskolor. Eleverna kommer från 24 olika kommuner. 125 elever går på individuellt program och knappt 240 elever går på ett nationellt program.

Antagna till gymnasiesärskolan

Till gymnasiesärskolans *individuella* program på Lindeparkens gymnasiesärskola och S:t Eriks gymnasiesärskola har 32 elever antagits. Det är något färre elever jämfört med förra året trots ett ökat antal elever i årets elevkull. De senaste två åren har stockholms elever prioriterats vid mottagandet för att säkerställa att alla som har behov av plats får plats.

77 elever har antagits till ett *nationellt* program i någon av staden sju gymnasiesärskolor. Antalet elever är något fler jämfört med förra året. 70 procent av eleverna är folkbokförda i Stockholms stad.

Förvaltningen har under hösten påbörjat en processkartläggning för att synliggöra alla rutiner kring antagning till gymnasiesärskolan. Arbetet fortsätter under våren 2023.

Konsekvenser av ny reglering - gymnasieskola

Under året har förvaltningen informerat samtliga skolor om de nya reglerna i skollagen när det gäller trygghet och studiero. Nya rutiner för avstängning av gymnasieelever har tagits fram som stöd för rektorerna i gymnasieskolorna.

Vidare har förvaltningen arbetat med att implementera förändringarna i yrkesprogrammen som ska tillämpas från läsåret 2023/2024. Alla yrkesprogram ska då innehålla det som krävs för att eleverna ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning. En elev ska dock ha rätt att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet. Programmen kommer att bli mer omfattande och elevernas garanterade undervisningstid kommer att öka. Information om dessa förändringar finns bland annat på start.stockholm. Workshops har hållits med rektorer och samtliga studie- och yrkesvägledare har informerats om förändringarna.

Både gymnasieskolor och central förvaltning har svarat på Skolverkets remiss om nya programstrukturer, gymnasieämnen med mera med anledning av ämnesbetygsreformen. Flera av gymnasieskolornas synpunkter har beaktats eller nämnts i Skolverkets redovisning av uppdraget till regeringen.

Från läsåret 2023/2024 ska gymnasiesärskolan benämnas anpassad gymnasieskola. Denna namnändring får flera konsekvenser som förvaltningen har arbetat med under året.

Avslag på ansökan om att få anordna fjärr- och distansundervisning som särskilt stöd

En huvudman får erbjuda distansundervisning som särskilt stöd, enligt skollagen, om huvudmannen har fått tillstånd av Skolinspektionen att göra detta.

Förvaltningen beslutade, efter vissa revideringar, att ansöka om att få tillstånd att erbjuda fjärr- och distansundervisning som särskilt stöd för eleverna vid Riksgymnasiet för Rörelsehindrade, RgRh, trots att bedömningen var att tillstånd inte skulle ges. Detta både för att eleverna faktiskt har ett tydligt behov av distansundervisning samt för att visa på problemet med att regleringen inte är ändamålsenlig.

Huvudmannen fick dock, som väntat, inte tillstånd till detta. För att godkännande ska lämnas krävs att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet. Enligt Skolinspektionen krävs att en huvudman som ansöker om att få utföra distansundervisning som särskilt stöd inte enbart hänvisar till ett elevunderlag inom den egna organisationen. Det är dock förvaltningens bedömning att för att kunna erbjuda distansundervisning som särskilt stöd med god kvalitet krävs att läraren har kunskap om elevens kunskapsutveckling och

dennes specifika behov. Ytterligare en viktig aspekt är att eleven genom den egna skolans distansundervisning kan hålla kontakt med sin skola och sina klasskamrater.

Ingen huvudman i Sverige har ännu fått tillstånd att erbjuda distansundervisning som särskilt stöd. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i maj 2022 överlämnat en skrivelse till utbildningsministern för att påtala behovet av ändringar av förutsättningarna för att bedriva distansundervisning som särskilt stöd. SKR anser att gällande reglering inte är ändamålsenlig och att Skolinspektionens bedömningar utifrån regelverket i flera avseenden blir orimliga. Förvaltningen ställer sig bakom bedömningarna i skrivelsen.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Utfall jämfört med budget

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa kostnader	23 676,3	23 713,9	-37,6
Drift och underhåll	23 552,1	23 609,1	-57,0
Kapitalkostnader	124,2	104,8	19,4
Summa intäkter	-2 707,4	-2 986,0	278,6
Netto	20 968,9	20 727,9	241,0
Ingående resultatfond från 2021			738,6
Resultatöverföring till 2023			-759,5
Nettoutfall efter resultatfond			220,1

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Investeringsutgifter	129,4	133,0	-3,6

Utfall jämfört med budget per verksamhetsområde, netto

Driftverksamhet, netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Förskola	2 758,4	2 709,1	49,4
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	14 470,1	14 353,7	116,4
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	3 378,0	3 341,7	36,3
Nämnd och övergripande administration	362,4	323,5	38,9
Netto	20 968,9	20 727,9	241,0
Resultatfond från 2021			738,6
Resultatfond till 2023			-759,7
Totalt resultat efter resultatfond			220,1

Investeringar, mnkr	129,4	133,0	-3,6
---------------------	-------	-------	------

Nämnden redovisar ett överskott om 241,0 mnkr före fondförändring och ett överskott om 220,1 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar överskott och ökar sina fonder med 20,9 mnkr.

Totalt sett för hela nämnden är kostnaderna cirka 38 mnkr högre än budgeterat och intäkterna 278,6 mnkr högre än budgeterat, där avvikelsen gällande intäkter främst beror på ej budgeterade intäkter avseende statsbidrag.

Uppgifter som är obligatoriska för alla nämnder återfinns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller bokslutsinformation. Antal schablonggrundande barn och elever 2021 framgår av bilaga 3. Bilaga 5 innehåller obligatoriska nyckeltal.

Periodisering har gjorts av belopp över 50 tkr.

Överskottet före fondförändring förklaras enligt följande tabell.

Budgetavvikelser 2022 i mnkr, cirka	Mnkr
Överskott egen regi, lokalkostnader (grund för extra utbetalning till skolor i egen regi)	31
Överskott egen regi, reserver och övrigt central förvaltning (grund för extra utbetalning till skolor i egen regi)	28
Skolornas resultat före extrautbetalning	1
Förskoleverksamhet diverse, främst OB-omsorg, statsbidrag, vikarieersättning och kompetensutvecklingssatsning	49
Föräldrantäkter fritidshem	15
Interkommunala intäkter	25
Statsbidrag, asylbidrag	12
Diverse överskott resursfördelning, elevantalsavvikelser	9
Lägre snittkostnad än budget gymnasieskola	21
Utökad budgetram, ej nyttjad	20
Skolskjutsar	29
Övrigt central förvaltning, främst personalkostnader	6
Specialpedagogisk verksamhet (SPV) gymnasieskola	-5
Summa	241

Budgetavvikelser inom delar av central förvaltning som avser verksamheten i egen regi, som främst lokalkostnader, reserver och personalkostnader, möjliggör en extra utbetalning till skolorna i egen regi i samband med bokslutet. Det innebär att skolornas resultat förbättras med 59 mnkr från ett underskott om 3 mnkr till ett överskott om 56 mnkr. Grundskolornas resultat förbättrades med 24 mnkr från ett överskott med 22,2 mnkr till 46,2 mnkr. Gymnasieskolornas resultat förbättrades med 35 mnkr från ett underskott med 25,2 mnkr till ett överskott med 9,8 mnkr. Detta påverkar också resultatfondernas förändring och resultatet efter fondförändring.

För verksamhetsområde förskola beror budgetavvikelsen främst på att tilldelade medel för kompetensutvecklingssatsningen blev högre än budgeterat samt att kostnaden för vikarieersättningen blev lägre än budgeterat. Dessutom redovisas överskott på grund av statsbidrag för diplomatbarn, lägre kostnader än budgeterat för barnomsorg på obekvämt arbetstid, lägre utbetalt tilläggsbelopp än budgeterat och lägre personalkostnader på central förvaltning än budgeterat.

För verksamhetsområdet grundskola beror budgetavvikelsen främst på skolornas överskott, ej nyttjade reserver, högre intäkter för föräldraavgifter, interkommunal ersättning och statsbidrag än budget samt diverse överskott på central förvaltning. Skolornas överskott regleras till stor del genom att skolornas utgående fonder ökas, vilket innebär ett minskat överskott efter fondförändring för grundskoleverksamheten.

För verksamhetsområdet gymnasieskola beror budgetavvikelsen främst på överskott för lokalkostnader samt lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av

eleverna går på högskoleförberedande program med en lägre kostnad än yrkesförberedande program. Andra överskott avser ej nyttjade reserver och skolskjutsar. Skolornas överskott regleras till en del genom att skolornas utgående fonder ökas, vilket innebär ett minskat överskott efter fondförändring för gymnasieverksamheten.

Avvikelsen för nämnd och övergripande administration består främst av minskat köp av verksamhet, ej nyttjade budgetreserver och överskott för personalkostnader på central förvaltning.

Konsekvenser av nya modeller för särskilt stöd inom grundskola och gymnasieskola

I samband med nämndens beslut om verksamhetsplan 2022 fattades beslut om ett antal förändringar gällande ersättning för särskilt stöd inom grundskola. Dessutom beslutade nämnden i mars att införa ett strukturbidrag till gymnasieskolans specialpedagogiska verksamhet (SPV) från och med höstterminen 2022. Dessa förändringar innebar ökade kostnader och beskrivs nedan. Se även under mål 3.1.

Den totala kostnaden för medel avsatta för särskilt stöd inom grundskola redovisar ett överskott mot befintlig budget med 1,3 mnkr enligt tabellen nedan.

Grundskola, särskilt stöd i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Differens	Kommentar
Tilläggsbelopp resursskolor och övriga fristående skolor	14,9	13,1	1,8	
Förhöjt grundbelopp resursskolor (Strukturbidrag + SU-grupp)	143,4	148,6	-5,2	663 elever i årssnitt, 23 fler än budget.
SU-grupp övriga fristående skolor	11,3	1,3	10,0	17 elever i årssnitt, 133 färre än budget.
Verksamhetsstöd egen regi	97,0	73,2	23,8	
CSI egen regi	72,0	71,6	0,4	
RSU egen regi	0,0	15,0	-15,0	111 elever i årssnitt, 111 fler än budget
SU-grupp egen regi	37,5	60,9	-23,4	812 elever i årssnitt, 312 fler än budget
Verksamhetsstöd elever i annan kommun (IK)	10,0	1,0	9,0	
Summa	386,0	384,7	1,3	

Strukturbidrag till gymnasieskolans specialpedagogiska verksamhet från och med höstterminen 2022

Undervisning med specialpedagogisk verksamhet på nationella program (SPV-klasser) vänder sig till elever med neuropsykiatriska diagnoser, inlärningssvårigheter och/eller psykosocial problematik och som på grund av det är i behov av särskilt stöd. Ett strukturbidrag för gymnasieskolans nationella program med SPV-klasser som är ett förstärkt grundbelopp gäller från och med den 1 juli 2022 efter beslut i nämnden i mars 2022. Strukturbidraget omfattar skolor i egen regi och fristående skolor och uppgår till 145 tkr per elev och år exklusive momskompensation. Införandet av strukturbidraget innebär minskade kostnader för tilläggsbelopp. Sammanlagt innebär detta att den totala kostnaden översteg budget med 5,3 mnkr.

Ekonomiska konsekvenser av pandemin

Skolornas ekonomiska resultat påverkas positivt av effekter orsakade av pandemin, precis som förra året. Störst effekt har regeringens beslut om att staten övertar kostnadsansvaret för sjuklönekostnader som överstiger vad som betraktas som normalt. Beloppet som tillföll 2022 avser perioden från december 2021 till och med mars 2022 och uppgår till 103,5 mnkr.

Statsbidraget som benämns ”Skolmiljarden” finns kvar även 2022 och Stockholm fick 116,9 mnkr. Syftet med statsbidraget är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Av det totala bidraget tillföll 111,9 mnkr utbildningsnämnden, varav 76,8 mnkr gick till verksamheten i egen kommunal regi.

Omslutningsförändringar

Nämnden har under året beslutat om omslutningsförändringar motsvarande 2 173,8 mnkr.

Utfall jämfört med prognostiserat utfall i tertialrapporter

I nedanstående tabeller redovisas prognostiserade nettokostnader före fondförändring i årets tertialrapporter och utfall i bokslut 2022. Kommentarer till avvikelser mellan utfall och prognoser återfinns även under respektive verksamhetsområde.

Utfall jämfört med prognoser, mnkr

Nettokostnader	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Drift och underhåll	20 827,3	20 862,4	20 623,1
Kapitalkostnader	124,2	103,0	104,8
Totalt	20 951,5	20 965,4	20 727,9

De främsta orsakerna till de minskade kostnaderna i bokslutet jämfört med prognoserna är förbättrat resultat för skolorna huvudsakligen orsakat av lägre personalkostnader samt reserver som inte använts och diverse mindre kostnadsminskningar inom central förvaltning.

Kostnads- och intäktsutveckling bokslut 2022 och 2021

Kostnads- och intäktsutveckling, mnkr	2022	2021	Förändring	Förändring i procent
Kostnader				
Förskola	3 002,8	2 969,6	33,2	1,0%
Grundskola inklusive fritidshem	15 382,7	14 697,6	685,1	4,7%
Grundsärskola	483,9	474,7	9,2	1,9%
Gymnasieskola	4 047,1	3 896,6	150,5	3,9%
Gymnasiesärskola	269,5	253,8	15,7	6,2%
Nämnd och övergripande	527,8	530,5	-2,7	-0,5%
Summa kostnader	23 713,9	22 822,9	891,0	3,9%
Intäkter				
Förskola	-293,8	-289,8	-4,0	1,4%
Grundskola inklusive fritidshem	-1 479,0	-1 460,4	-18,6	1,3%
Grundsärskola	-34,0	-31,5	-2,5	7,9%
Gymnasieskola	-908,7	-898,0	-10,7	1,2%
Gymnasiesärskola	-66,2	-64,8	-1,4	2,2%
Nämnd och övergripande	-204,3	-194,0	-10,3	5,3%
Summa intäkter	-2 986,0	-2 938,4	-47,6	2,4%
Netto	20 727,9	19 884,4	843,5	4,2%

Kostnads- och intäktsutveckling, mnkr

Driftverksamhet, mnkr	2022	2021	Förändring	Förändring i procent
Intäkter				
Statsbidrag	-1 417,3	-1 395,0	-22,3	1,6%
Lokalintäkt	-31,5	-32,3	0,8	-2,5%
Försäljning av verksamhet	-1 175,2	-1 173,0	-2,2	0,2%
Övriga intäkter	-362,0	-338,2	-23,8	7,0%
Summa intäkter	-2 986,0	-2 938,4	-47,6	1,6%
Kostnader				
Lönekostnader inklusive personalförsäkringar	10 013,2	9 738,4	274,8	2,8%
Övriga personalkostnader	237,4	144,0	93,4	64,9%
Lokalkostnader	2 539,3	2 382,1	157,2	6,6%
Entreprenader och köp av verksamhet	8 789,2	8 545,1	244,1	2,9%
Kapitalkostnader	104,8	115,8	-11,0	-9,5%
Övriga kostnader	2 030,0	1 897,4	132,6	7,0%
Summa kostnader	23 713,9	22 822,9	891,0	3,9%
Netto	20 727,9	19 884,4	843,5	4,2%

Allmänt 2022

Totalt har intäkterna ökat med 47,6 mnkr från 2 938,5 mnkr år 2021 till 2 986,0 mnkr år 2022. Kostnaderna har ökat med 891,0 mnkr från 22 822,9 mnkr år 2021 till 23 713,9 mnkr år 2022. Det motsvarar en procentuell ökning av kostnaderna på 3,9 procent.

Intäkter 2022

Intäkterna har ökat med 47,6 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen avser i första hand ökade statsbidrag där främst statsbidraget för likvärdig skola ökat. Asylbidrag från Migrationsverket har ökat på grund av fler elever från Ukraina. Till detta kommer ökade intäkter för fritidshem på grund av ökad maxtaxa.

Kostnader 2022

Kostnaderna för personal har ökat med 368,2 mnkr jämfört med föregående år. Det motsvarar en ökning med 3,7 procent. Utöver sedvanlig lönejustering är det övriga personalkostnader som ligger bakom ökningen. Stadens satsning på ökad ersättning för friskvård 2022 samt ökat deltagande på kurser och konferenser och ökade resekostnader efter pandemin är de huvudsakliga orsakerna. Kostnaderna för friskvårdbidrag ökade med 42,6 mnkr jämfört med 2021.

Lokalkostnaderna ökade med 157,2 mnkr. Det avser främst ökade hyreskostnader.

Kostnaden för köp av huvudverksamhet har ökat med 242,6 mnkr jämfört med år 2021. Det avser ökat antal elever som går i fristående skolor och i andra kommuner samt att schablonen per elev räknats upp.

Kapitalkostnaderna uppgick till 104,8 mnkr vilket är 11 mnkr lägre än år 2021.

Övriga kostnader har ökat med 132,6 mnkr jämfört med år 2021, där kostnaderna för livsmedel har ökat med 55 mnkr.

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Förskola

Ekonomisk uppföljning, förskola

Driftverksamhet, mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Förskola	2 758,4	2 709,1	49,4

Förskoleverksamheten redovisar ett sammanlagt överskott mot budget med 49,4 mnkr. Överskottet beror främst på att tilldelade medel för kompetensutvecklingssatsningen blev högre än budgeterat samt att kostnaden för vikarieersättningen (som betalas ut när barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare) blev lägre än budgeterat. Dessutom redovisas överskott på grund av statsbidrag för diplomatbarn, lägre kostnader än budgeterat för barnomsorg på obekvämt arbetstid, lägre utbetalt tilläggsbelopp än budgeterat och lägre personalkostnader på central förvaltning än budgeterat.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden ansöker om en budgetjustering med 40,5 mnkr avseende kostnader för hyreskompensation till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 1. Detta utifrån att det under året har inkommit 221 ansökningar som uppfyllt kriterierna för hyreskompensation och totalt har 43 mnkr betalats ut till huvudmännen för dessa förskolor, vilket innebär 40,5 mnkr exklusive moms-kompensation. Föregående år betalades 44,2 mnkr ut efter att ansökan för 215 förskolor godkänts.

Utfall jämfört med 2021

Utfallet för förskoleverksamheten har ökat med 29,3 mnkr jämfört med 2021. Det beror på att utbetalning till fristående förskolor har ökat mot föregående år.

Utfall jämfört med prognos

Bokslutets resultat är 12,8 mnkr bättre än det prognostiserade resultatet i tertialrapport 2. Detta beror på lägre kostnader för vikarieersättning än prognos samt att barnomsorg på obekvämt arbetstid nyttjats i lägre utsträckning än prognos, samt även att utbetalningar av tilläggsbelopp blev lägre än prognos i tertialrapport 2.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Ekonomisk uppföljning, grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Driftverksamhet, mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola	14 470,1	14 353,7	116,4
Ingående fond från 2021			608,5
Utgående fond till 2023			-623,1
Resultat efter fonder			101,8

Utfall jämfört med budget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar tillsammans ett överskott om 116,4 mnkr före och ett överskott om 101,8 mnkr efter fondförändring, vilket motsvarar 0,5 procent av nettobudgeten före och efter fondförändring.

Det bör noteras att antal stockholmselever (samtliga huvudmän) i grundskola var 663 färre än budget under 2022. Jämfört med faktiskt antal elever 2021 är det en ökning med endast 176 elever. Antal elever i grundskola i egen regi var cirka 300 färre än budget.

Grund- och grundsärskolor i egen regi

Utfall jämfört med budget

Grundskolorna i egen regi redovisar totalt ett överskott om 46,2 mnkr före fondförändring och 31,4 mnkr efter fondförändring.

Skolornas överskott återfinns framför allt hos resultatenheterna som redovisar ett överskott om 37,1 mnkr. Samtliga resultatenheter utom en har en positiv utgående fond. De har kompenserats för sjuklönekostnader om cirka 90 mnkr. Dessutom fördelades 24 mnkr ut av den del av central förvaltnings överskott som avsåg egen regi. Anslagsenheterna redovisar ett överskott om 9,1 mnkr.

Av grundskolorna redovisar 79 skolor ett överskott eller +/-0-resultat före resultatdispositioner och 50 skolor redovisar underskott. Av de skolor som redovisar underskott har 49 resultatenheter har använt upparbetade fonder. Skolornas fonder har ökat från 608,5 mnkr till 623,1 mnkr, en ökning med 14,6 mnkr.

Ingen skola kommer att avvecklas som resultatenhet i samband med bokslutet.

Övrigt, grundskola i egen regi

Utfall jämfört med budget

Lokalkostnaderna redovisar ett sammanlagt överskott om 78,8 mnkr. Överskottet beror framför allt på lägre kostnader för hyror och projektering på grund av att planerade ombyggnadsprojekt försenats eller beslutats att inte genomföras.

Särskilt stöd

Utfall jämfört med budget

I samband med nämndens beslut om verksamhetsplan 2022 fattades beslut om ett antal förändringar gällande ersättning för särskilt stöd inom grundskola. Dessa förändringar innebar ökade kostnader och beskrivs nedan.

Den totala kostnaden för medel avsatta för särskilt stöd inom grundskola redovisar ett överskott mot befintlig budget med 1,3 mnkr enligt tabellen nedan.

Grundskola, särskilt stöd i mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Differens	Kommentar
Tilläggsbelopp resursskolor och övriga fristående skolor	14,9	13,1	1,8	
Förhöjt grundbelopp resursskolor (Strukturbidrag + SU-grupp)	143,4	148,6	-5,2	663 elever i årssnitt, 23 fler än budget.
SU-grupp övriga fristående skolor	11,3	1,3	10,0	17 elever i årssnitt, 133 färre än budget.
Verksamhetsstöd egen regi	97,0	73,2	23,8	
CSI egen regi	72,0	71,6	0,4	
RSU egen regi	0,0	15,0	-15,0	111 elever i årssnitt, 111 fler än budget
SU-grupp egen regi	37,5	60,9	-23,4	812 elever i årssnitt, 312 fler än budget
Verksamhetsstöd elever i annan kommun (IK)	10,0	1,0	9,0	
Summa	386,0	384,7	1,3	

Utfall jämfört med 2021

Nettokostnaderna för verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem samt grundsärskola har ökat med 673,3 mnkr jämfört med 2021. Bruttokostnaderna har ökat med 694,4 mnkr och intäkterna med 21,1 mnkr. Kostnaderna 2022 har ökat med 4,6 procent jämfört med 2021. De poster som står för den största delen av ökningen är kost samt övriga personalkostnader. Friskvårdsersättningen ökade i och med beslutet att alla anställda inom Stockholms stad ska erbjudas 5 000 kr. Skolorna har genomfört personalkonferenser och tagit in inhyrd personal i större utsträckning.

Lokalkostnaderna har ökat med 120 mnkr vilket motsvarar en ökning med 6,5 procent jämfört med 2021.

Ökningen på intäktssidan beror i huvudsak på utökat statsbidrag för likvärdig skola samt ersättning för vaccinering mot Covid-19.

Utfall jämfört med prognos

Grundskoleverksamheten inklusive grundsärskola redovisar ett förbättrat resultat jämfört med tertialrapport 2 om cirka 170,0 mnkr före fondförändring och 63,6 mnkr efter fondförändring. Förändringen beror främst på minskade lönekostnader och kostnader för skolskjuts samt försiktig prognos vad gäller intäkter.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Ekonomisk uppföljning, gymnasieskola och gymnasiesärskola

Driftverksamhet, mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	3 378,0	3 341,7	36,3
Ingående fond från 2021			114,7
Utgående fond till 2023			-119,7
Resultat efter fonder			31,3

Utfall jämfört med budget

Verksamheten omfattar stadens gymnasie- och gymnasiesärskoleverksamhet i egen regi, samt kostnader för elever i gymnasie- och gymnasiesärskolor med annan huvudman.

Gymnasieverksamheten totalt inklusive gymnasiesärskola redovisar ett överskott om 36,3 mnkr före och ett överskott om 31,3 mnkr efter fondförändring. Kostnaderna är 24,9 mnkr lägre och intäkterna 11,4 mnkr högre än budgeten.

Gymnasie- och gymnasiesärskolor i egen regi

Utfall jämfört med budget

Gymnasieskolorna redovisar ett överskott om 9,8 mnkr före och ett överskott om 4,8 mnkr efter fondförändring. Av gymnasieskolorna redovisar 19 enheter överskott och 12 enheter underskott. Resultatenheterna redovisar ett överskott med 22,2 mnkr och anslagsenheterna redovisar ett underskott med 12,4 mnkr.

Budgetavvikelser inom delar av central förvaltning som avser verksamheten i egen regi, som främst lokalkostnader, reserver och personalkostnader möjliggör en extra utbetalning till skolorna i egen regi i samband med bokslutet. Det innebär att gymnasieskolornas resultat förbättrades med 35 mnkr från ett underskott med 25,2 mnkr till ett överskott med 9,8 mnkr. Detta påverkar också resultatfondernas förändring och resultatet efter fondförändring.

Övrigt, gymnasie- och gymnasiesärskola

Utfall jämfört med budget

Övriga budgetavvikelser är överskott för lokalkostnader samt lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program med en lägre kostnad än yrkesförberedande program.

Lägre kostnader jämfört med budgeten beror främst på färre elever, lägre kostnader för skolskjuts samt inte nyttjade reserver.

Utfall jämfört med 2021

De totala kostnaderna för gymnasieskola och gymnasiesärskola har ökat med 166,2 mnkr vilket motsvarar 4,0 procent och de totala intäkterna har ökat med 12,1 mnkr, motsvarande 1,3 procent, jämfört med år 2021. Nettokostnadsökningen blir 4,8 procent.

Kostnadsökningen beror främst på fler stockholms elever i gymnasie- och gymnasiesärskolor än året innan, drygt 200 elever. Andra kostnader som har ökat jämfört med året innan gäller personalkostnader, kostnader för friskvård och starka team, lokalkostnader, kostnader för SPV elever (Specialpedagogisk verksamhet), kostnader för skolmåltider samt kostnader för IT.

Ökningen av intäkter beror på högre intäkter från Skolverket för statsbidrag.

Utfall jämfört med prognos

Gymnasieverksamheten inklusive gymnasiesärskola redovisar ett förbättrat resultat jämfört med tertialrapport 2 om 12,7 mnkr före fondförändring och 11,0 mnkr efter fondförändring. Förbättringen av resultatet beror på lägre lokalkostnader och ej nyttjade reserver.

Nämnd och övergripande administration

Ekonomisk uppföljning, nämnd och övergripande verksamhet

Driftverksamhet, mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Nämnd och övergripande administration	362,4	323,5	38,9
Ingående fond från 2021			15,3
Utgående fond till 2023			-16,6
Resultat efter fonder			37,6

Utfall jämfört med budget

Nämnd- och övergripande administration redovisar ett överskott om 38,9 mnkr före fondförändring och ett överskott om 37,6 mnkr efter fondförändring.

Budgetavvikelsen beror främst på överskott på grund av vakanser inom central förvaltning och vakanser i utvecklingsprojekt inom IT samt ej nyttjade budgetreserver inom central förvaltning.

Utfall jämfört med 2021

Utfallet för nämnd- och övergripande administration har minskat med 13,0 mnkr jämfört med föregående år och beror på lägre kostnader inom central förvaltning.

Utfall jämfört med prognos

Resultatet för nämnd- och övergripande administration har efter fond förbättrats med 35,6 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 35,4 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Det beror bland annat på vakanser och ej nyttjade reserver inom central förvaltning.

Resultatenheter

Resultatenheter, ingående och utgående fond

Ingående fond 2022, mnkr	
Grundskola	
Ingående fond resultatenheter 2022	608,5
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2021	0,0
Totalt ingående fond grundskola	608,5
Gymnasieskola	
Ingående fond resultatenheter 2022	114,7
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2021	0,0
Totalt ingående fond gymnasieskola	114,7
Övriga	
Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa	15,3
Totalt ingående fond	738,6

Utgående fond 2022 mnkr	
Grundskola	
Resultatenheter med överskott (118)	623,4
Resultatenheter med underskott (1)	-0,3
Resultatenheter med fond +/-0 (0)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	623,1
Gymnasieskola	
Resultatenheter med överskott (20)	123,1
Resultatenheter med underskott (0)	-3,4
Resultatenheter med fond +/-0 (0)	0,0
Totalt utgående fond gymnasieskola	119,7
Övriga	
Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa (2)	16,6
Totalt utgående fond	759,5

Samtliga resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 4.

Grundskolor

Resultatenheterna inom grundskola har en positiv ingående fond om 608,5 mnkr. Resultatenheternas utgående fond uppgår till 623,1 mnkr, vilket endast består av överskott förutom en enhet som har en negativ utgående fond. Resultatenheternas fonder har ökat med 14,6 mnkr under 2022.

Inga skolor blir avvecklade som resultatenheter i samband med bokslutet.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning kan resultatenheterna endast föra över 5 procent av enhetens bruttobudget till nästkommande år alternativt 10 procent vid ackumulerat överskott. Det innebär att 22,3 mnkr inte förs över till 2023 utan påverkar 2022 års resultat positivt.

Grundskolans 10 anslagsenheter redovisar sammanlagt ett överskott om 9,1 mnkr. Det är 9 enheter som redovisar ett överskott om totalt 12,2 mnkr medan 1 enhet redovisar ett underskott om 3,1 mnkr. Följande 7 skolor kommer att inrättas som resultatenheter i samband med 2022 års bokslut efter att ha redovisat ett positivt resultat två år i rad; Hedvig Eleonora skola, Åsö grundskola, Skarpnäcks skola, Skarpatorpsskolan, Herrängens skola, Konradsbergsskolan och Roslagstullsskolan.

Detta innebär att det 2023 kommer att finnas 126 resultatenheter och 2 anslagsenheter. Enskede skola och Lindeskolan som tidigare har varit en resultatenhet delas upp 2023 och blir då varsin resultatenhet. Karlbergs skola och Gustav Vasa skola slås ihop till en resultatenhet 2023.

Gymnasieskolor

Resultatenheterna inom gymnasieverksamheten hade med sig en ingående fond om 114,7 mnkr och för med sig en utgående fond till 2023 om 119,7 mnkr. Resultatenheternas fonder har ökat med 5,0 mnkr under 2022. Av gymnasieskolans 31 enheter är 22 resultat-enheter. Resultatenheterna visar ett överskott om 22,2 mnkr

Gymnasieskolans 9 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 12,4 mnkr. Fem enheter redovisar överskott om sammanlagt 3,0 mnkr och fyra enheter redovisar ett underskott om sammanlagt 15,4 mnkr. I samband med 2022 års bokslut kommer varken att inrättas nya resultatenheter eller avvecklas resultatenheter.

Detta innebär att det 2023 kommer att finnas 22 resultatenheter och 9 anslagsenheter, vilket är samma antal som 2022.

Övriga

Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa ökar sina fonder från 15,3 mnkr till 16,6 mnkr.

Investeringar

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Investeringsutgifter	129,4	133,0	-3,6

Nettokostnader	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	125	109,8	133,0

Nettoavvikelser	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	0,0	18,1	-3,6

Nämndens investeringsbudget år 2022 är 129,4 mnkr. De totala investeringsutgifterna uppgår till 133,0 mnkr, vilket innebär ett underskott med 3,6 mnkr.

Jämfört med år 2021 har utgifterna ökat med 47,1 mnkr. Grundskolorna har gjort investeringar för 55,7 mnkr, vilket är 17,2 mnkr högre än budget. Gymnasieskolornas investeringar uppgår till 8,9 mnkr, vilket är 6,2 mkr lägre än budget. Centrala investeringar uppgår till 6,9 mnkr, vilket är 2,4 mnkr högre än budget.

Verksamhetsavdelningarna har investerat för 61,5 mnkr, vilket är 9,3 mnkr lägre än budget. Dessa investeringar innefattar nyetableringsstöd till grundskolor och gymnasieskolor.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna uppgår till 104,8 mnkr vilket är 19,4 mnkr lägre än budget som är 124,2 mnkr och 11 mnkr lägre än kostnaderna 2021.

Trygghetsinvesteringar

Trygghetsinvesteringar (Skolor) Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse
Hässelby Villastadsskolan T1	400	399	1
Rålambshovsskolan T1	800	85	715
Rödabergsskolan T1	400	371	29
Solbergaskolan T1	300	221	79
Hjulsta grundskola T1	300	229	71
Elinsborgsskolan (Kämpingeskolan) T1	700	548	152
Eriksdalsskolan T2	500	460	40
Kvarnbysskolan T2	400	285	115
Slättgårdsskolan T2	200	160	40
ISSR T2	400	135	265
Totalt	4 400	2 893	1 507

Nämnden har beviljats medel för trygghetsinvesteringar med 4,4 mnkr och använt 2,9 mnkr vilket innebär ett överskott med 1,5 mnkr.

Analys av balansräkning

Tillgångar	2022	2021	Förändring
Anläggningstillgångar	346,9	310,1	36,8
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	24,2	13,8	10,4
Maskiner och inventarier	322,7	296,3	26,4
Omsättningstillgångar	819,2	732,4	86,8
Kundfordringar	38,6	87,6	49,0
Diverse kortfristiga fordringar	21,6	24,4	2,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	758,6	620,3	138,3
Kassa och bank	0,4	0,1	0,3
Summa	1 166,1	1 042,5	123,6
Skulder och eget kapital	2022	2021	Förändring
Eget kapital	-335,9	-494,5	158,6
Långfristiga skulder	-9,3	-3,5	-5,9
Kortfristiga skulder	-820,8	-544,5	-276,4
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-8,2	-13,1	4,9
Leverantörsskulder	-587,0	-319,9	-267,1
Övriga kortfristiga skulder	-14,7	-21,5	6,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-210,9	-190,0	-21,0
Summa	-1 166,1	-1 042,5	-123,6

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner, övertid och mertid samt övriga kostnader och intäkter utifrån enheternas och avdelningarnas uppdrag. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller mer.

Tillgångar jämfört med föregående år

Anläggningstillgångarna uppgår till 346,9 mnkr vilket är en ökning med 36,8 mnkr. Ökningen kan hänföras till ökade investeringar avseende nyetableringsbidrag för grundskolor.

Kundfordringarna har minskat med 49,0 mnkr till 38,6 mnkr vilket motsvarar en minskning med 56 procent. Minskningen kan hänföras till bland annat osäkra kundfordringar avseende fakturor till andra kommuner.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat marginellt från 24,4 mnkr till 21,6 mnkr. Här bokförs bland annat löneskulder och fordringar mot staten och EU.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 138,3 mnkr till 758,6 mnkr vilket motsvarar en ökning med 22 procent. Ökningen beror framför allt på upplupna intäkter avseende interkommunala intäkter för december som inte har fakturerats.

Kassa/bank har ökat marginellt mellan åren från 0,1 mnkr till 0,4 mnkr. Kassa/bank består av underförskottskassor samt tillfälliga förskott.

Skulder och eget kapital jämfört med föregående år

Minskningen av eget kapital från 495,5 mnkr till 335,9 mnkr kan hänföras till framför allt en högre leverantörsskuld än föregående år.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat från 13,1 mnkr till 8,2 mnkr. Minskningen kan hänföras övriga kortfristiga skulder och lägre oidentifierade intäkter.

Leverantörsskulderna uppgår till 587,0 mnkr vilket innebär en ökning med 267,1 mnkr. Skillnaderna mellan åren beror främst på hur leverantörerna fakturerar.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 6,8 mnkr från 21,5 mnkr till 14,7 mnkr. Minskningen beror framför allt på att det inte varit lika stora återkrav av statsbidrag som tidigare år.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 21,0 mnkr till 210,9 mnkr. Ökningen beror framför allt på upplupna kostnader mot andra kommuner.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Titel
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

- 01 UTBN VB 2022 (**obligatoriska bilagor**, blankettsetet)
- 02 UH018A (bokslutsbilagor)
- 03 Antal schablonggrundande barn och elever
- 04 Anslagsenheter
- 05 Nyckeltal för UtbN
- 06 Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2022
- 07 Kvalitetsarbete samt resultat i den kommunala gymnasieskolan 2022
- 08 Innovationssatsningar (inga uppgifter)
- 09 Rapport över genomförd internkontroll
- 10 Uppföljning enligt Diskrimineringslagen
- 11a Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats, psykologiska insats samt Skolfam
- 11b Patientsäkerhetsberättelse för Riksgymnasiet för rörelsehindrade, RgRh
- 12 Uppföljning av dataskyddsarbetet
- 13 Uppföljning näringslivspolicy
- 14 Målstruktur med bedömning av måluppfyllelse

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör

Datum

2023-02-14